

κατάληψη
σινιάλο

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΣΕ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΕ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

κατάληψη σινιάλο

στην Ούζμα...

Το βιβλίο αυτό τυπώθηκε σε 500 αντίτυπα το Μάιο του 2012. Διακινείται έξω από τον εμπορευματικό κόσμο και μακριά από κάθε χαρακτηριστικό του. Ανεκτίμητο, χωρίς κανένα αντίτιμο και εχθρικό απέναντι σε οποιαδήποτε εμπορευματική και θεαματική λογική. Δεν αναγνωρίζει κανένα ζήτημα πνευματικής ιδιοκτησίας και η αναπαραγωγή του, με οποιοδήποτε τρόπο εξυπηρετεί το μάθημα, είναι απόλυτα επιθυμητή.

Ευχαριστούμε όλους όσους μοιράστηκαν μαζί μας την ανάγκη έκδοσης του συγκεκριμένου βιβλίου και βοήθησαν με κάθε τρόπο.

(Περιμένουμε με ανυπομονησία το οποιοδήποτε σχόλιο σχετικά με την έκδοση αυτή...)

Για επικοινωνία:

<http://sinialo.espiv.net>

sinmath@espiv.net - ομάδα αυτομόρφωσης και ενάντια στην εκπαίδευση

sinialo@espiv.net - κατάληψη σινιάλο

Μετανάστες και κρίση

Ανεξάρτητα από την εκάστοτε συγκυρία και τη συνθήκη που αυτή διαμορφώνει, η διάχυτη εθνοκρατική αντίληψη στον ελλαδικό χώρο οδηγούσε πάντα στην περιθωριοποίηση των μεταναστών. Οι μετανάστες αποτελούν εκείνο το κομμάτι της κοινωνίας που χρησιμοποιείται με τους πλέον επαχθείς τρόπους στην παραγωγική διαδικασία και του αποδίδονται ευθύνες για ένα σωρό προβλήματα. Αντίστοιχα στη συγκεκριμένη συγκυρία προβάλλονται ως βασικοί υπεύθυνοι της συστημικής κρίσης που βιώνουμε.

Καθώς η συστημική κρίση βαθαίνει, η κοινωνία συντηρητικοποιείται και όσο το μικροαστικό παλάτι της ελληνικής κοινωνίας γκρεμίζεται, το σύστημα όλο και πιο επιθετικά μετατρέπει τους μετανάστες σε εκείνους τους «άλλους», τους «ξένους» δημιουργώντας μια απειλητική φιγούρα. Η «απειλητική φιγούρα» είναι πάντα αυτή στην οποία η κυριαρχία προσπαθεί να στρέψει την κοινωνική οργή, δημιουργώντας για τους μετανάστες ένα καθεστώς ολοένα αυξανόμενων αποκλεισμών. Χωρίς χαρτιά και χωρίς δουλειές οι περισσότεροι, με τελείως διαφορετική κουλτούρα και χωρίς να γνωρίζουν τη γλώσσα, εγκλωβισμένοι, αποδέκτες ρατσιστικών και φασιστικών επιθέσεων που ολοένα και αυξάνονται, πρέπει να καταφέρουν να επιβιώσουν. Η εκμάθηση, λοιπόν, την ελληνικής γλώσσας στους μετανάστες δεν είναι τίποτα λιγότερο ή περισσότερο από την πρώτη, απλή απάντηση σε αυτή την απαράδεκτη συνθήκη.

Ελληνική γλώσσα και μετανάστες

Η ανάγκη των μεταναστών για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας είναι αυτονόητη καθώς η γνώση της λύνει ένα βασικό πρόβλημα, αυτό της επικοινωνίας. Η σπουδαιότητα εκμάθησης της γλώσσας γίνεται κατανοητή μέσα από την ίδια τη συνθήκη της μετανάστευσης. Οι άνθρωποι που διώκονται βίαια από τις χώρες τους, καταλήγουν σε όποιον προορισμό καταφέρουν να αποκτήσουν πρόσβαση, μόνοι και ανεπιθύμητοι, σε χώρες όπου βρέθηκαν τυχαία χωρίς καμία προετοιμασία. Όσοι έρχονται, χωρίς να έχουν κανέναν εδώ να τους περιμένει, γεγονός που είναι και το πιο σύνηθες, συνειδητοποιούν πως είναι σχεδόν αδύνατον να χτίσουν μια αξιοπρεπή καθημερινότητα.

Η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας δεν εξυπηρετεί καμία εθνικιστική ανάγκη και δεν αποτελεί για μας απαραίτητη προϋπόθεση για την ομαλή ένταξη των μεταναστών στην ελληνική κοινωνία. Ούτε θεωρούμε πως η γλώσσα από μόνη της απαντά σε όλα τα προβλήματα των μεταναστών. Πηγάζει από τη δική τους ανάγκη και επιβεβαιώνει το πόσο σημαντικό όπλο

αποτελεί η γλώσσα καθώς αφορά κάθε πτυχή της καθημερινής και κοινωνικής τους ζωής. Από τη δυνατότητα να απαντήσεις σε έναν έλεγχο από μπάτσους στο δρόμο, την επίσκεψη σε έναν γιατρό, την εύρεση εργασίας, μέχρι το να μπορείς να ανταποκριθείς στις βασικές ανάγκες της καθημερινότητας, όπως η δουλειά και τα ψώνια, η γλώσσα είναι αδιαμφισβήτητο εργαλείο επιβίωσης.

Σε αυτήν ακριβώς την ανάγκη απαντά η διοργάνωση αυτοοργανωμένων μαθημάτων της ελληνικής γλώσσας σε μετανάστες και για αυτό αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της έμπρακτης αλληλεγγύης μας.

Μαθήματα Ελληνικών

Από το Δεκέμβριο του 2010 πραγματοποιούνται στο Σινιάλο τα μαθήματα αυτά, χωρίς ειδικούς και ιδιαίτερες γνώσεις από τη πλευρά μας. Η πραγματοποίηση αυτών των μαθημάτων οφείλεται στη συνάντηση δύο αναγκών, της δικής μας ανάγκης και επιθυμίας δημιουργίας σχέσεων με τους μετανάστες και της δικής τους ανάγκης και επιθυμίας για την εκμάθηση της γλώσσας.

Τα μαθήματα απεγκλωβισμένα από την αυστηρή μορφή της διδασκαλίας, μετατράπηκαν σε μια διαλεκτική σχέση που δημιούργησε σπουδαία σημεία επαφών και ζυμώσεων. Η κατεκτημένη εμπιστοσύνη, δημιούργησε τις συνθήκες εκείνες που επέτρεψαν τις κουβέντες γύρω από ζητήματα όπως η θρησκεία, η απεργία των 300 μεταναστών, η θέση της γυναίκας στις χώρες από τις οποίες έρχονται καθώς και τη σύμπραξη για την αναχαίτιση φασιστικών επιθέσεων.

Το μάθημα αποτελεί μια ιδιαίτερη πτυχή της περιορισμένης, λόγω των αποκλεισμών, κοινωνικής τους ζωής και για μας είναι η απάντηση σε μια επιθυμία χρόνων, αυτή της δημιουργίας πραγματικών σχέσεων. Τα μαθήματα αυτά, παρόλο που πραγματοποιούνται από διάφορους φορείς και κόμματα, έχουν ιδιαίτερη σημασία να πραγματοποιούνται σε απελευθερωμένους χώρους, στέκια και καταλήψεις, γιατί σε τέτοιους χώρους τα μαθήματα δεν αποσκοπούν στην αφομοίωση των μεταναστών, δεν αποτελούν μέσο χειραγώγησης και φυσικά είναι απαλλαγμένα από κάθε φιλανθρωπική κουλτούρα.

Μετανάστριες στα μαθήματα

Δεν είναι τυχαίο ότι σπάνια συναντάει κανείς μετανάστριες στα μαθήματα αυτά. Σχετίζεται με το γεγονός ότι οι γυναίκες μετανάστριες είναι αριθμητικά πολύ λιγότερες από τους άντρες, όμως σίγουρα δεν είναι αυτός ο μοναδικός λόγος. Οι πατριαρχικές κοινωνίες από τις οποίες προέρχονται οι μετανάστες κατά κύριο λόγο δεν αφήνουν πολλά περιθώρια ένταξης μιας γυ-

ναίκας μετανάστριας σε μια ομάδα αντρών που θα παρακολουθεί τα μαθήματα, δημιουργώντας περαιτέρω αποκλεισμούς μέσα στους αποκλεισμένους.

Όσο σημαντικό είναι για μας να καταργηθούν οι διακρίσεις σε όλα τα επίπεδα, πόσο μάλλον οι έμφυλες, άλλο τόσο σημαντικό είναι να βρεθεί ο τρόπος διεκδίκησης της παρουσίας των γυναικών στα μαθήματα ακόμα και αν αυτό σημαίνει τη δημιουργία ομάδων μόνο με γυναίκες ή ότι το μάθημα θα γίνεται μόνο από γυναίκες.

Βιβλίο Ελληνικών

Επειτα από πολύ μεγάλη έρευνα γύρω από τα υπάρχοντα εγχειρίδια εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας σε μετανάστες, συνειδητοποιήσαμε πως τα περισσότερα από αυτά έχουν γραφτεί για τους μετανάστες, χωρίς προηγουμένως να έχουν συνδιαλλαγή μαζί τους προκειμένου να προτείνουν μια ολοκληρωμένη μέθοδο.

Μετά από ένα χρόνο μαθημάτων και πολλές συναντήσεις με διαφορετικούς ανθρώπους (ανθρώπους που δεν γνώριζαν ούτε μία ελληνική λέξη, ανθρώπους που ξέρουν Αγγλικά, ανθρώπους που δεν ξέρουν να γράφουν και να διαβάζουν ούτε στη γλώσσα τους) και από διάφορες χώρες, όπως το Πακιστάν, το Μπαγκλαντές και το Ιράκ, αποφασίσαμε να καταγράψουμε ουσιαστικά τον τρόπο που οργανώσαμε το μάθημα μαζί τους συμπεριλαμβάνοντας στο βιβλίο την ύλη που προέκυψε από την καταγραφή των αναγκών τους. Ένα βιβλίο που ουσιαστικά έχει γραφτεί από τους ίδιους και για αυτό θεωρούμε πως αποτελεί έναν ολοκληρωμένο οδηγό για μία πρώτη επαφή των μεταναστών με την ελληνική γλώσσα. Το βιβλίο αυτό διακινείται χωρίς κανένα αντίτιμο και είναι εχθρικό απέναντι σε κάθε εμπορευματική και θεαματική λογική. Δεν αναγνωρίζουμε κανένα ζήτημα πνευματικής ιδιοκτησίας και για αυτό η αναπαραγωγή του, με οποιονδήποτε τρόπο διευκολύνει τη διεξαγωγή των μαθημάτων, είναι για μας απαραίτητη και απόλυτα επιθυμητή.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το εγχειρίδιο αυτό είναι μια προσπάθεια αποτύπωσης της εμπειρίας ενός -περίπου- χρόνου μαθημάτων ελληνικών σε μετανάστες, όπως αυτά πραγματοποιήθηκαν στην κατάληψη σινιάλο. Μια προσπάθεια καταγραφής των γλωσσικών αναγκών που εκφράστηκαν από τους συμμετέχοντες-μαθητές στα μαθήματα αυτά και της διαχείρισης αυτών των αναγκών από τους συμμετέχοντες- γνώστες και όχι ειδήμονες της ελληνικής γλώσσας.

Δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση ένα πρότυπο εγχειρίδιο μετάδοσης της ελληνικής γλώσσας, αφού βασίζεται στις ανάγκες και στις σχέσεις όσων συνδιαμόρφωσαν κατά τη διάρκεια των μαθημάτων και το ίδιο ορίστηκε ως άλλη μια ανάγκη από τους εμπλεκόμενους.

Το εγχειρίδιο απευθύνεται τόσο σε εκείνον που γνωρίζει τη γλώσσα όσο και σε εκείνον που τη μαθαίνει και προτείνεται η από κοινού διαχείρισή του. Καθ'όλη την έκταση του βιβλίου τα γκρι πλαίσια απευθύνονται σε όσους γνωρίζουν τη γλώσσα. Μέσα σ' αυτά προτείνονται οι τρόποι, που προέκυψαν και αποδείχθηκαν ως οι πιο λειτουργικοί στη δική μας προσπάθεια, για τη μετάδοση κάθε γλωσσικού φαινομένου.

Το βιβλίο χωρίζεται σε δύο μέρη, το προφορικό και το γραπτό:

Στο **1ο μέρος**, που είναι το πιο σημαντικό, αφού αποτελεί την πρώτη επαφή του μετανάστη με την εκμάθηση της γλώσσας, εφιστούμε την προσοχή σε δύο σημεία:

- 1.** στη συνεχή εναλλαγή μεταξύ εκείνων που γνωρίζουν τη γλώσσα και εκείνων που τη μαθαίνουν, ώστε να επαναλαμβάνεται συχνά η σωστή προφορά.
- 2.** στη μη παραλλαγή των εκφράσεων κατά τη διαδικασία εκμάθησης της γλώσσας. Αυτό προτείνεται, διότι στα αρχικά στάδια της προφορικής διαδικασίας οι μαθητές χρησιμοποιούν μηχανικά τις εκφράσεις που διδάσκονται, με αποτέλεσμα κάθε πιθανή παραλλαγή να προκαλεί σύγχυση. Υστερα από συνεχή τριβή και σε ένα βάθος χρόνου κατά το οποίο έχουν καλλιεργηθεί και πληθύνει οι κώδικες επικοινωνίας μπορούμε να επικοινωνήσουμε κάθε παραλλαγή.

Παράδειγμα:

Γεια σου, τι κάνεις;

Γεια, πώς πάει; (παραλλαγή)

Στο **2ο μέρος** εμβαθύνουμε στην εκμάθηση της γλώσσας και πιο συγκεκριμένα στο γραπτό λόγο, απαντώντας στην ανάγκη κάθε μετανάστη να διαβάζει και να κατανοεί κάθε έγγραφο: τα ψώνια του super market, ένα λογαριασμό, ένα νομικό έγγραφο, οτιδήποτε μπορεί να προκύψει στην καθημερινή του ζωή, ακόμα και στην ανάγκη του για περαιτέρω εμβάθυνση στην ελληνική γλώσσα.

Εχει επιλεχθεί σε αυτό το βιβλίο οι κανόνες γραμματικής και ορθογραφίας να μη διατυπώνονται αυστηρά/τυπικά, αφού είναι αδύνατο στο επίπεδο μιας ελλιπούς επικοινωνίας να μεταδοθούν ως τέτοιοι. Επιλέγεται η απλοποίηση των γραμματικών φαινομένων με σκοπό την εξοικείωση με τη σωστή χρήση της γλώσσας μέσα από την εξάσκηση και την εμπειρία.

Η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας αποτελεί όπλο και εργαλείο στη βελτίωση της ζωής του μετανάστη και σε αυτό βασίζεται η επιλογή των περιοχομένων του βιβλίου. Θεωρούμε απαραίτητο και αναμένουμε τον εμπλουτισμό αυτών των περιεχομένων από όσους επιλέξουν να χρησιμοποιήσουν το βιβλίο και προσδοκούμε την επικοινωνία οποιασδήποτε κριτικής, διαμόρφωσης και παραλλαγής που ενδεχομένως προκύψει. Τα πεδία που ανοίγονται μέσω των μαθημάτων με τους όρους της αυτομόρφωσης χαρακτηρίζονται από αδιάλειπτη δημιουργικότητα, συνεχή ενεργοποίηση της φαντασίας, συμμετοχικότητα και διάδραση, χαρακτηριστικά που είναι αδύνατον να συμπυκνωθούν μέσα σ' ένα βιβλίο, διότι δεν αποτελούν προκαθορισμένες πρακτικές, αλλά βασίζονται σε πραγματικές σχέσεις και ανατροφοδοτούνται μέσα από αυτές.

κατάληψη σινιάλο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ 1ο: ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΓΝΩΡΙΜΙΑ - ΔΙΑΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ - ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ</u>	12
--	----

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ - "ΕΙΜΑΙ" - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ</u>	16
--	----

ΜΕΡΟΣ 2ο: ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΣΥΛΛΑΒΕΣ, ΔΙΨΗΦΑ, ΔΙΦΘΟΓΓΟΙ - ΤΟΝΙΣΜΟΣ</u>	
--	--

<i>Τα γράμματα</i>	24
<i>Οι συλλαβές</i>	34
<i>Τα δίψηφα</i>	37
<i>Οι δίφθογγοι</i>	38
<i>Διαλυτικά</i>	38
<i>Τονισμός</i>	39

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΣΠΙΤΙ, ΧΡΩΜΑ, ΡΟΥΧΑ, ΛΑΧΑΝΙΚΑ, ΦΑΓΗΤΑ, ΣΩΜΑ & ΜΕΛΗ</u>	
---	--

<i>Το σπίτι</i>	45
<i>Η κουζίνα</i>	45
<i>Το μπάνιο</i>	48
<i>Το υπνοδωμάτιο</i>	50
<i>Το σαλόνι</i>	51
<i>Τα χρώματα</i>	52
<i>Τα ρούχα</i>	53
<i>Τα φρούτα</i>	55
<i>Τα λαχανικά</i>	57
<i>Τα φαγητά</i>	59
<i>Το ανθρώπινο σώμα και τα μέλη του</i>	62

<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ - "ΕΙΜΑΙ" - ΣΗΜΕΙΑ ΣΤΙΞΗΣ & ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ</u>	
--	--

<i>Προσωπικές αντωνυμίες</i>	64
<i>Ενικός και πληθυντικός αριθμός</i>	65
<i>Το ρήμα "Είμαι"</i>	72
<i>Τα σημεία στίξης</i>	76
<i>Οι σύνδεσμοι</i>	78

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΗΜΕΡΕΣ, ΜΗΝΕΣ, ΕΠΟΧΕΣ - ΑΡΙΘΜΟΙ - ΩΡΑ

Οι ημέρες της εβδομάδας	84
Οι μήνες και οι εποχές	87
Οι αριθμοί	91
Η ώρα	94

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΤΑ ΡΗΜΑΤΑ

Χρόνοι (Ενεστώτας) - Ρήματα σε -ω / -ώ (Ενεργητική φωνή)	104
Η κλίση των ρημάτων	105
Ρήματα που τελειώνουν σε -ω	105
Ρήματα που τελειώνουν σε -άω / -ώ	107
Περίεργα ρήματα	111

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΤΑ ΑΡΘΡΑ - ΤΑ ΓΕΝΗ - Η ΚΛΙΣΗ ΤΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

Τα άρθρα	120
Το οριστικό άρθρο	120
Το αόριστο άρθρο	121
Τα ουσιαστικά	123
Αρσενικά ουσιαστικά	124
Θηλυκά ουσιαστικά	126
Ουδέτερα ουσιαστικά	128
Η κλίση των ουσιαστικών	132
Οι πτώσεις	132
Η κλίση των αρσενικών ουσιαστικών	133
Η κλίση των θηλυκών ουσιαστικών	138
Η κλίση των ουδέτερων ουσιαστικών	144

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: ΤΑ ΡΗΜΑΤΑ (ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ)

Τα ρήματα σε -ομαι / -ιέμαι / -άμαι / -ούμαι	156
Η κλίση των ρημάτων	156
Ρήματα που τελειώνουν σε -ομαι	156
Ρήματα που τελειώνουν σε -ιέμαι	158
Ρήματα που τελειώνουν σε -άμαι	160
Ρήματα που τελειώνουν σε -ούμαι	162
Περίεργα ρήματα	164

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10: ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

178

ΜΕΡΟΣ 3ο: ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ)

226

ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΜΕΡΟΣ

10

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

ΓΝΩΡΙΜΙΑ

ΔΙΑΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

Το κεφάλαιο αυτό αποτελείται από πέντε προφορικές ασκήσεις που αφορούν την εκμάθηση των βασικών όρων, εννοιών και εκφράσεων που χρησιμοποιούνται κατά τη γνωριμία δύο ανθρώπων.

1η προφορική άσκηση

(γνωριμία)

Γράφουμε σε ένα χαρτί το όνομά μας και το όνομα των μεταναστών με ελληνικούς χαρακτήρες και το κρατάμε μπροστά μας. Κυκλικά επαναλαμβάνει ο καθένας το όνομά του μέχρι να γνωριστούμε.

- *Με λένε Χρύσα.*
- *Με λένε Ιρφάν.*
- *Με λένε Φωτεινή.*
- *Με λένε Αμπντούλ.*

Κ.Ο.Κ.

2η προφορική άσκηση

(γνωριμία μεταξύ μας)

Εμβαθύνουμε τη γνωριμία μας μιλώντας για την ηλικία μας, τον τόπο κατοικίας μας και την καταγωγή μας.

Συστηνόμαστε πολλές φορές μέχρι να διευκρινιστεί ότι κατέχουμε αυτό που λέμε. Βοηθάει πολύ στις προφορικές ασκήσεις να υπάρχει συνεχής εναλλαγή μεταξύ εκείνων που γνωρίζουν τη γλώσσα και εκείνων που τη μαθαίνουν, ώστε να ακούγεται συχνά η σωστή προφορά.

Συστηνόμεστε ως εξής:

- Γεια σου, με λένε Χρύσα. Είμαι 26 χρονών. Μένω στο Αιγάλεω. Είμαι από την Ελλάδα.

-Γεια σου, με λένε Αμπνιούλ. Είμαι 42 χρονών. Μένω στο Αιγάλεω. Είμαι από το Πακιστάν.

3η προφορική άσκηση

(διαλογικές συστάσεις)

Συνεχίζουμε τις συστάσεις μεταξύ μας με μορφή ερωταπαντήσεων.

Εισάγουμε τον χαιρετισμό «Γεια σου» και συνεχίζουμε με τον εξής διάλογο:

Χρύσα: - Γεια σου!

Ιρφάν: - Γεια σου.

Χρύσα: - Πώς σε λένε;

Ιρφάν: - Με λένε Ιρφάν. Εσένα πώς σε λένε;

Χρύσα: - Με λένε Χρύσα.

Ιρφάν: - Πόσο χρονών είσαι;

Χρύσα: - Είμαι 23 χρονών. Εσύ πόσο χρονών είσαι;

Ιρφάν: - Είμαι 26 χρονών. Πού μένεις;

Χρύσα: - Μένω στο Αιγάλεω. Εσύ πού μένεις;

Ιρφάν: - Μένω στο Αιγάλεω. Από πού είσαι;

Χρύσα: - Είμαι από την Ελλάδα. Εσύ από πού είσαι;

Ιρφάν: - Είμαι από την Πακιστάν.

..και συνεχίζει ο Ιρφάν, ώστε να κάνει εκείνος τώρα τις ερωτήσεις.

Προσέχουμε να μην μπερδεύουμε τη σειρά των ερωτήσεων μέχρι να οικειοποιηθούμε όλοι το διάλογο. Σε δεύτερο χρόνο εξελίσσουμε την άσκηση μπερδεύοντας τη σειρά των ερωτήσεων ή και παραλείποντας σκοπίμως κάποιες απ' αυτές.

4η προφορική άσκηση

(χαιρετισμοί)

Μαθαίνουμε τους επιμέρους χαιρετισμούς για κάθε στιγμή της ημέρας.

Εξηγούμε ότι το «Γεια σου» είναι γενικός χαιρετισμός και συμπληρώνεται ή αντικαθίσταται από τους χαιρετισμούς: καλημέρα, καλό μεσημέρι, καλησπέρα ή καλό απόγευμα και καληνύχτα..

Καλημέρα!

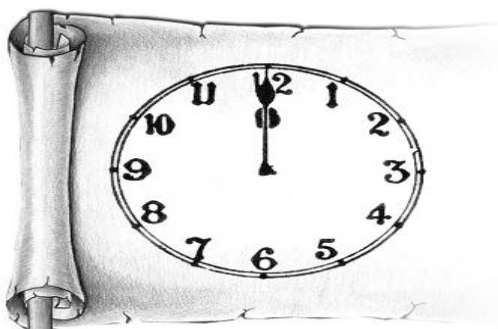
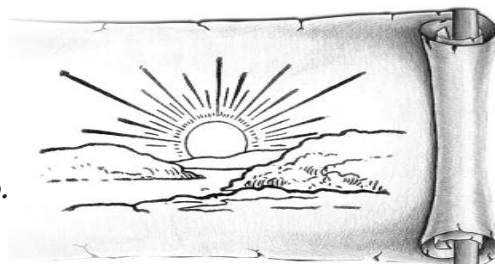
Λέμε «καλημέρα» το πρωί...

Όταν ξυπνάμε.

Όταν πάμε στη δουλειά / στο σχολείο.

Όταν συναντάμε κάποιον στο δρόμο.

Όταν πάμε να ψωνίσουμε κάτι, π.χ. ψωμί απ' το φούρνο.

Καλό μεσημέρι!

Λέμε «καλό μεσημέρι» όταν μεσημεριάζει (12 μ.μ.) και συνήθως όταν φεύγουμε από κάπου.

Λέμε «καλό μεσημέρι» το μεσημέρι...

Όταν σχολάμε απ' τη δουλειά στους συναδέλφους μας.

Όταν κατεβαίνουμε απ' το λεωφορείο στο φίλο μας.

Όταν πάμε το μεσημέρι για ύπνο στον συγγατικό μας.

Καλησπέρα / Καλό απόγευμα!

Λέμε «καλησπέρα» το απόγευμα (4 - 5 μ.μ.)...

Όταν ξυπνάμε απ' το μεσημεριανό μας ύπνο.

Όταν συναντάμε ένα φίλο μας στην πλατεία.

Όταν πηγαίνουμε για μάθημα στο σινιάλο.

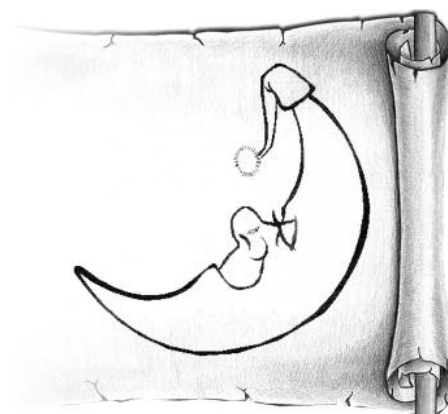
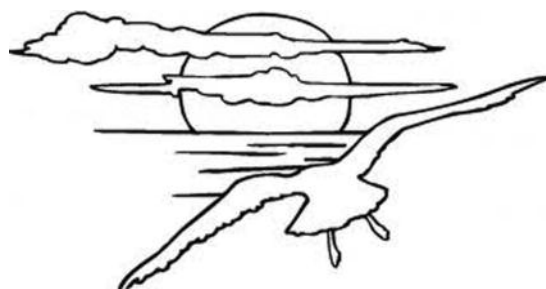
Λέμε «καλό απόγευμα» (4 - 5 μ.μ.) το απόγευμα και συνήθως όταν φεύγουμε από κάπου.

Λέμε καλό απόγευμα...

Όταν σχολάμε απ' τη δουλειά στο συνάδελφό μας.

Όταν φεύγουμε απ' τη πλατεία στους φίλους μας.

Όταν βγαίνουμε από ένα μαγαζί που ψωνίσαμε.

Καληνύχτα!

Λέμε «καληνύχτα» το βράδυ, όταν φεύγουμε από κάπου για να πάμε για ύπνο.

5η προφορική άσκηση

Συνεχίζουμε τις συστάσεις μεταξύ μας με μορφή ερωταπαντήσεων. Βάζουμε τους χαιρετισμούς στο διάλογο:

- Τι κάνεις;
- Είμαι καλά. Ευχαριστώ. Εσύ τι κάνεις;
- Είμαι καλά.

Με τη βοήθεια των εικόνων, που αποτυπώνουν τη χρονική στιγμή της ημέρας, επιλέγουμε τον κατάλληλο χαιρετισμό και συνεχίζουμε με τον παραπάνω διάλογο.

- Καλημέρα!
- Καλημέρα!
- Τι κάνεις;
- Είμαι καλά. Ευχαριστώ. Εσύ τι κάνεις;
- Είμαι καλά.

Εξελίσσουμε τη διαλογική άσκηση προσθέτοντας ερωτήσεις απ' την άσκηση των διαλογικών συστάσεων.

- Καλημέρα!
- Καλημέρα!
- Τι κάνεις;
- Είμαι καλά. Ευχαριστώ. Εσύ τι κάνεις;
- Είμαι καλά.
- Από πού είσαι;
- Είμαι από το Μπαγκλαντές. Εσύ από πού είσαι;
- Είμαι από το Πακιστάν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

ΟΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ
ΤΟ ΡΗΜΑ "ΕΙΜΑΙ"
ΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Το κεφάλαιο αυτό αποτελείται από προφορικές ασκήσεις με το ρήμα «είμαι», τις προσωπικές αντωνυμίες και τα επαγγέλματα.

1η προφορική άσκηση

(προσωπικές αντωνυμίες)

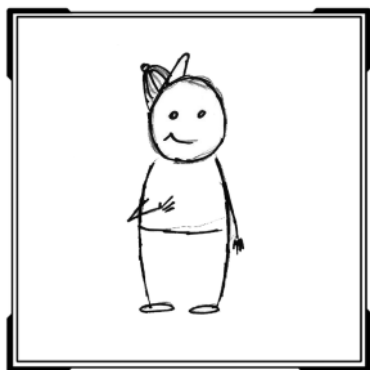
Προσωπικές αντωνυμίες: **εγώ, εσύ, αυτός - αυτή - αυτό**
εμείς, εσείς, αυτοί - αυτές - αυτά

Οι προσωπικές αντωνυμίες φανερώνουν τα τρία πρόσωπα του λόγου:

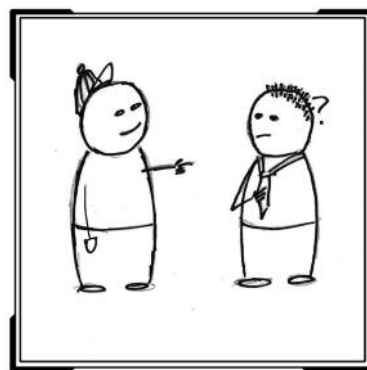
α. εκείνον που μιλάει (πρώτο πρόσωπο: εγώ / εμείς)

β. εκείνον που του μιλάμε (δεύτερο πρόσωπο: εσύ / εσείς) και

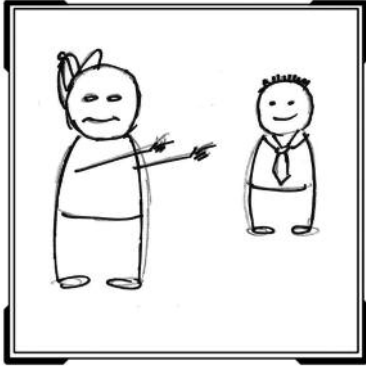
γ. εκείνον -η -ο για τον οποίο γίνεται λόγος (τρίτο πρόσωπο: αυτός -ή -ό / αυτοί -ές -ά)

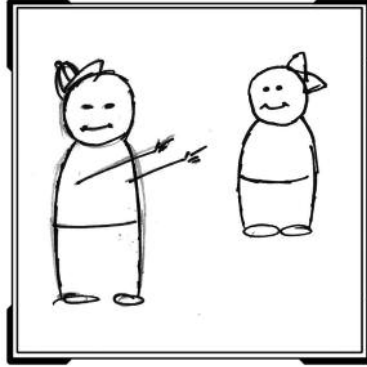
εγώ

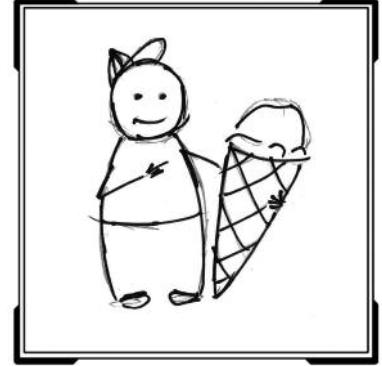
εσύ

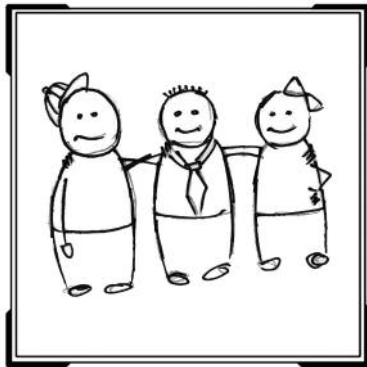
αυτός

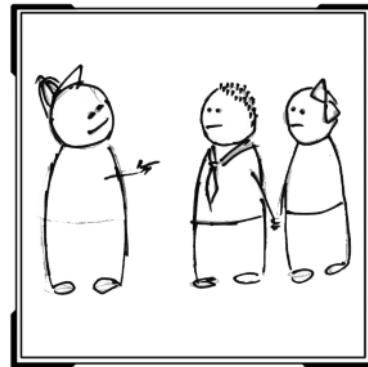
αυτή

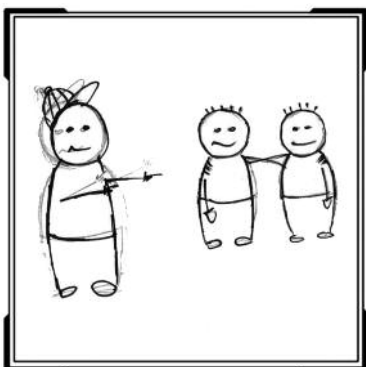
αυτό

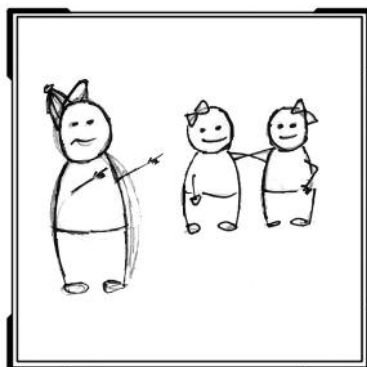
εμείς

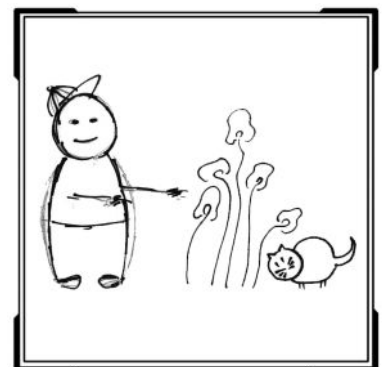
εσείς

αυτοί

αυτές

αυτά

2η προφορική άσκηση

(το ρήμα «είμαι»)

Κλίνουμε το ρήμα «είμαι» συνδυάζοντάς το με τις προσωπικές αντωνυμίες και χρησιμοποιούμε τα ονόματά μας για να γίνει αντιληπτή η σημασία του.

Εγώ είμαι η Χρύσα.

Εσύ είσαι ο Ιρφάν.

Αυτός είναι ο Χρήστος.

Αυτή είναι η Γιώτα.

Αυτό είναι το ποτήρι.

Εμείς είμαστε η Χρύσα και η Δέσποινα.

Εσείς είστε ο Ιρφάν και ο Μιχάλης.

Αυτοί είναι ο Χρήστος και ο Ναβίδ.

Αυτές είναι η Γιώτα και η Ούζμα.

Αυτά είναι τα ποτήρια.

Συνεχίζουμε χρησιμοποιώντας παραδείγματα που είναι ήδη γνωστά ή που μπορούν εύκολα να εξηγηθούν:

Εγώ είμαι από το Αιγάλεω.

Εσύ είσαι φίλος μου.

Αυτό είναι βιβλίο.

Εμείς είμαστε κορίτσια.

Εσείς είστε από το Πακιστάν.

Αυτοί είναι μαθητές.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Στις αραβόφωνες γλώσσες δεν υφίσταται το ρήμα «είμαι», αντ' αυτού χρησιμοποιείται η προσωπική αντωνυμία. Κατά κάποιο τρόπο, δηλαδή, δεν το ξεχωρίζουν απ' τις προσωπικές αντωνυμίες: ήνε «εγώ στη δουλειά» και εννοούν «εγώ είμαι στη δουλειά». Συνεπώς, υπάρχει μια δυσκολία στην κατανόηση του ρήματος «είμαι».

3η προφορική άσκηση

Εξασκούμεστε στις προσωπικές αντωνυμίες και στο συνδυασμό αυτών με το ρήμα «είμαι» ρωτώντας για τα πρόσωπα και τα πράγματα που βρίσκονται στο χώρο μας.

Δίνουμε έμφαση στο συνδυασμό του προσώπου του ρήματος και της αντωνυμίας και παράλληλα μαθαίνουμε καινούργιο λεξιλόγιο. Προς το παρόν το ουδέτερο γένος του τρίτου προσώπου (αυτό) παραμένει συνυφασμένο με πράγματα, ενώ το αρσενικό (αυτός) και το θηλυκό (αυτή) με πρόσωπα. Προτείνουμε οι καινούργιες λέξεις να σημειώνονται ως ήχοι (φθόγγοι) με τους χαρακτήρες της γλώσσας που γνωρίζουν οι μαθητές και η μετάφρασή τους στη γλώσσα τους. Δίνουμε μεγάλη έμφαση στην προφορά.

- Τι είναι αυτό;
- Αυτό είναι μολύβι.

- Ποιος είναι αυτός;
- Αυτός είναι ο Βασίλης.

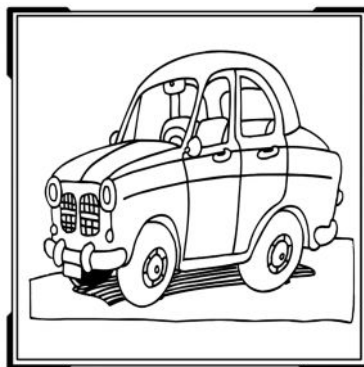
- Ποιος είσαι εσύ;
- Εγώ είμαι ο Ασίφ.

4η προφορική άσκηση

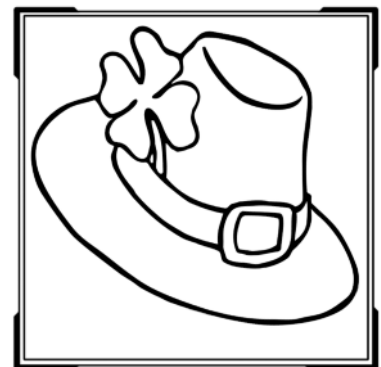
Εξασκούμεστε στις προσωπικές αντωνυμίες και στο συνδυασμό τους με το ρήμα «είμαι» ρωτώντας για τα πρόσωπα και τα πράγματα που δείχνουν οι εικόνες:

- Τι είναι αυτό;
- Αυτό είναι μπουκάλι.

- Τι είναι αυτό;
- Αυτό είναι αυτοκίνητο.

- Τι είναι αυτό;
- Αυτό είναι καπέλο.

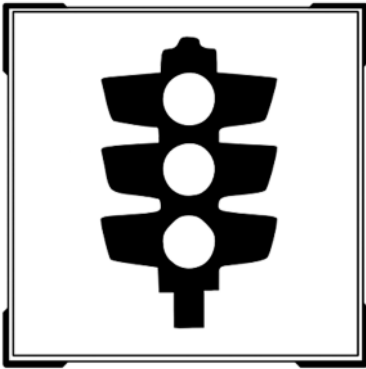
- Τι είναι αυτό;
- Αυτό είναι ποντίκι.

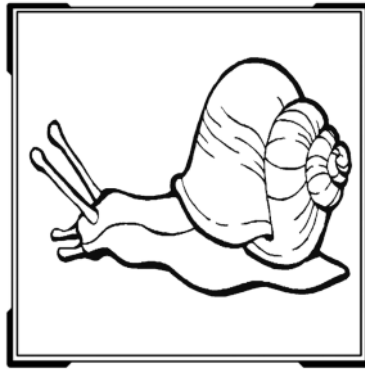
- Τι είναι αυτό;
- Αυτό είναι σύννεφο.

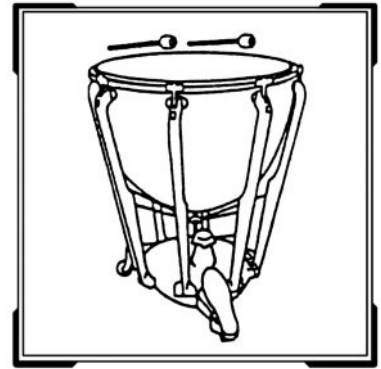
- Τι είναι αυτό;
- Αυτό είναι ζάρι.

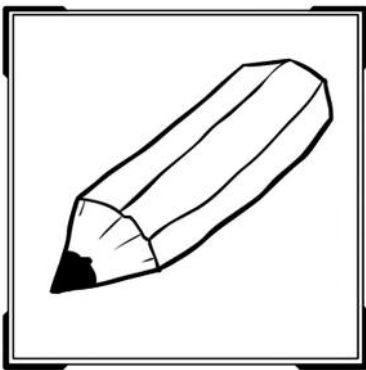
- Τι είναι αυτό;
- Αυτό είναι φανάρι.

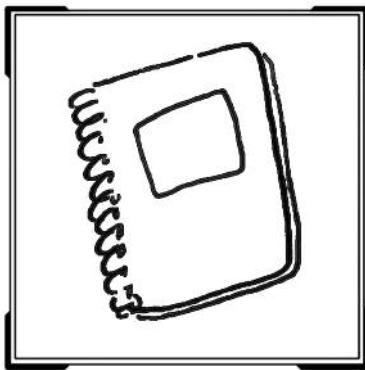
- Τι είναι αυτό;
- Αυτό είναι σαλιγκάρι.

- Τι είναι αυτό;
- Αυτό είναι τύμπανο.

- Τι είναι αυτό;
- Αυτό είναι μολύβι.

- Τι είναι αυτό;
- Αυτό είναι τετράδιο.

- Τι είναι αυτό;
- Αυτό είναι βιβλίο.

5η προφορική άσκηση

(επαγγέλματα)

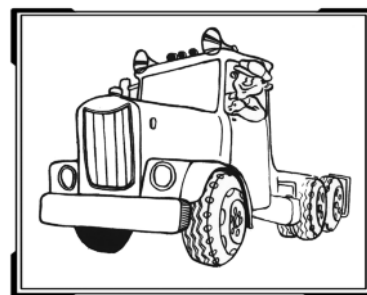
Μαθαίνουμε τα επαγγέλματα μέσω των εικόνων. Ενεργοποιούμε τις γνώσεις μας για το ρήμα «είμαι» και τις προσωπικές αντωνυμίες και μαθαίνουμε την έκφραση «δουλεύω σε ...».

- Τι δουλειά κάνεις;
- Δουλεύω σε βενζινάδικο.

- Τι δουλειά κάνεις;
- Είμαι σερβιτόρος.

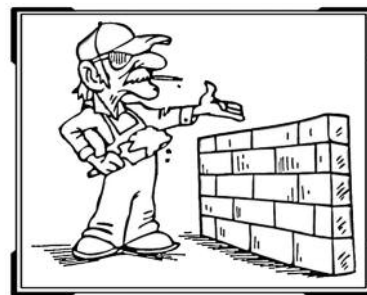
- Τι δουλειά κάνεις;
- Είμαι οδηγός.

- Τι δουλειά κάνεις;
- Είμαι φούρναρης.

- Τι δουλειά κάνεις;
- Είμαι κτηνίατρος.

- Τι δουλειά κάνεις;
- Είμαι οικοδόμος.

- Τι δουλειά κάνεις;
- Είμαι δικηγόρος.

- Τι δουλειά κάνεις;
- Είμαι υδραυλικός.

- Τι δουλειά κάνεις;
- Είμαι τηλεφωνητής.

- Τι δουλειά κάνεις;
- Δουλεύω σε κομμωτήριο.

- Τι δουλειά κάνεις;
- Είμαι φωτογράφος.

- Τι δουλειά κάνεις;
- Είμαι ηλεκτρολόγος.

- Τι δουλειά κάνεις;
- Είμαι ναυαγοσώστης.

- Τι δουλειά κάνεις;
- Δουλεύω σε οδοντιατρείο.

Όπου είναι εφικτό χρησιμοποιούμε και τις δύο φράσεις.

παράδειγμα: είμαι δικηγόρος
δουλεύω σε δικηγορικό γραφείο

6η προφορική άσκηση

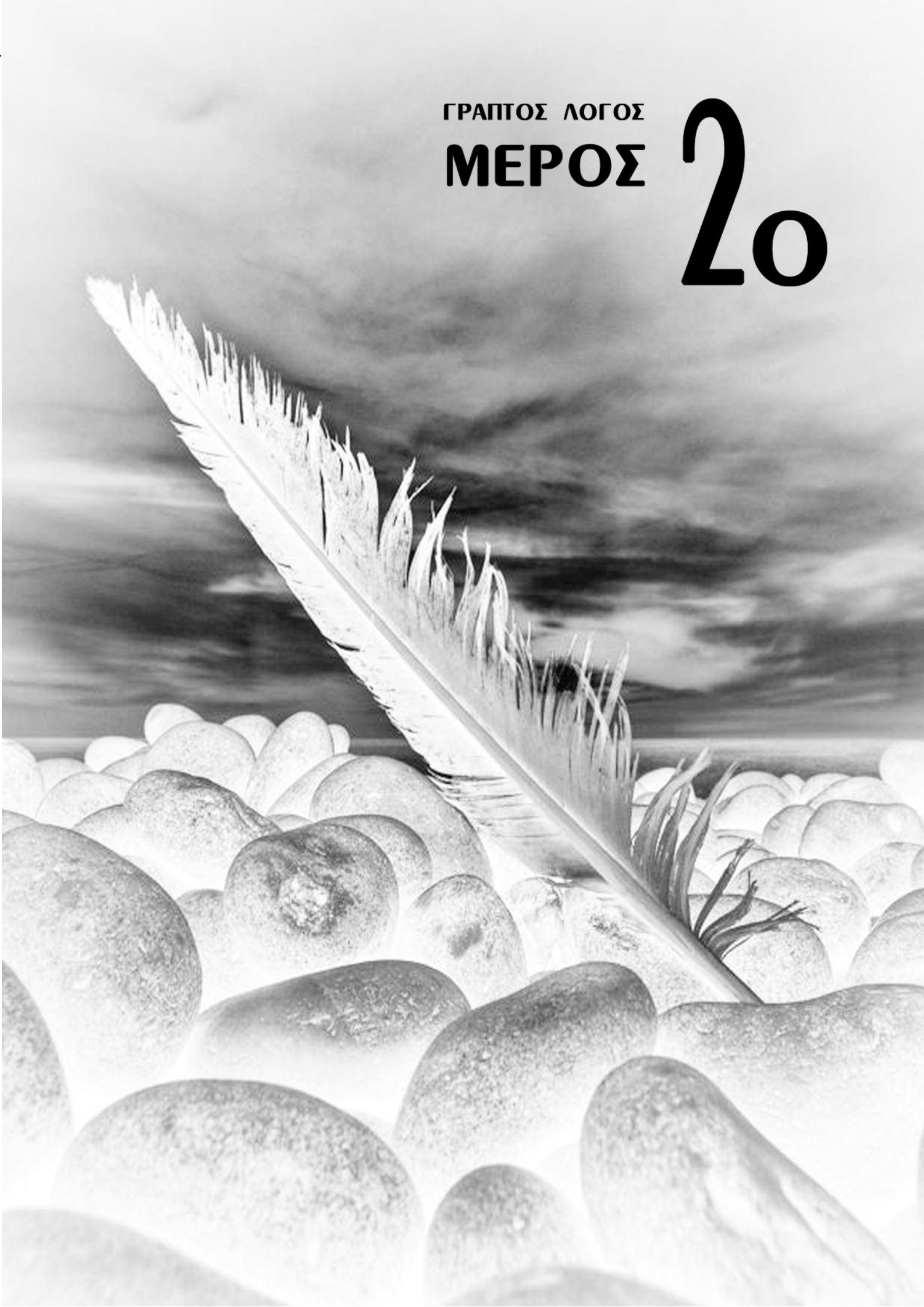
(επαγγέλματα)

Επαναλαμβάνουμε την παραπάνω άσκηση ρωτώντας, ο ένας τον άλλο, τι δουλειά κάνει ο καθένας.

ΓΡΑΠΤΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΜΕΡΟΣ

2ο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΛΦΑΒΗΤΟΥ

ΣΥΛΛΑΒΕΣ / ΔΙΨΗΦΑ / ΔΙΦΘΟΓΓΟΙ

ΤΟΝΙΣΜΟΣ

Το κεφάλαιο αυτό αποτελείται από ασκήσεις για την εκμάθηση του ελληνικού αλφάβητου, των συλλαβών και του τονισμού, με σκοπό τη διαμόρφωση των πρώτων λέξεων και φράσεων.

1. ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Η παρουσίαση των γραμμάτων της αλφαβήτου προτείνεται να χωριστεί σε δύο τουλάχιστον μαθήματα. Στο πρώτο μάθημα μαθαίνουμε τα πρώτα 12 γράμματα, κεφαλαία και μικρά, και στο δεύτερο τα υπόλοιπα 12 (κεφαλαία και μικρά). Για την προφορά των γραμμάτων, διαβάζουμε τα γράμματα κοντά στον ήχο που παράγουν. Συγκεκριμένα, για την προφορά των συμφώνων βοηθάει πολύ να περιγράψουμε πώς ακριβώς παράγεται ο ήχος, δηλαδή για τα οδοντικά (τ,δ,θ,ντ) ακουμπάμε τη γλώσσα μας στα δόντια. Πριν προχωρήσουμε στις ασκήσεις, κάνουμε εξάσκηση ανάλογη με τις ανάγκες που προκύπτουν. Η εκμάθηση της ονομασίας των γραμμάτων προτείνεται για τα επόμενα κεφάλαια με σκοπό την εξοικείωση με την ορθογραφία.

Πίνακας 1. Τα πρώτα 12 γράμματα (κεφαλαία και μικρά)

Αα	Ββ	Γγ	Δδ
Εε	Ζζ	Ηη	Θθ
Ιι	Κκ	Λλ	Μμ

Άσκηση 1

Κάνουμε εξάσκηση στα πρώτα 12 κεφαλαία γράμματα γράφοντας στη γραμμή το γράμμα όσες πιο πολλές φορές μπορούμε:

Α _____

Β _____

Γ _____

Δ _____

Ε _____

Ζ _____

Η _____

Θ _____

Ι _____

Κ _____

Λ _____

Μ _____

Κάνουμε το ίδιο με τα αντίστοιχα μικρά:

α _____

β _____

γ _____

δ _____

ε _____

ζ _____

η _____

θ _____

ι _____

κ _____

λ _____

μ _____

Πίνακας 2. Τα τελευταία 12 γράμματα

Νν	Ξξ	Οο	Ππ
Ρρ	Σσ	Ττ	Υυ
Φφ	Χχ	Ψψ	Ωω

Πίνακας 3. Τα 24 γράμματα μαζί

Αα	Ββ	Γγ	Δδ
Εε	Ζζ	Ηη	Θθ
Ιι	Κκ	Λλ	Μμ
Νν	Ξξ	Οο	Ππ
Ρρ	Σσ	Ττ	Υυ
Φφ	Χχ	Ψψ	Ωω

Άσκηση 2

Μαθαίνουμε να γράφουμε τα 12 τελευταία γράμματα, πρώτα τα κεφαλαία και μετά τα μικρά όπως ακριβώς στην άσκηση 1.

Ν _____

Ξ _____

Ο _____

Π _____

Ρ _____

Σ _____

Τ _____

Υ _____

Φ _____

Χ _____

Ψ _____

Ω _____

ν

ξ

ο

π

ρ

σ

τ

υ

φ

χ

ψ

ω

Άσκηση 3

Γράφουμε δίπλα από κάθε κεφαλαίο το αντίστοιχο μικρό και διαβάζουμε δυνατά το κάθε γράμμα.

Α _____

Β _____

Γ _____

Δ _____

Ε _____

Ζ _____

Η _____

Θ _____

Ι _____

Κ _____

Λ _____

Μ _____

Άσκηση 4

Κάνουμε το ίδιο για τα τελευταία 12 γράμματα.

Ν _____

Ξ _____

Ο _____

Π _____

Ρ _____

Σ _____

Τ _____

Υ _____

Φ _____

Χ _____

Ψ _____

Ω _____

Άσκηση 5

Κάνουμε ακριβώς το ίδιο με ολόκληρο το αλφάβητο.

Α _____

Ν _____

Β _____

Ξ _____

Γ _____

Ο _____

Δ _____

Π _____

Ε _____

Ρ _____

Ζ _____

Σ _____

Η _____

Τ _____

Θ _____

Υ _____

Ι _____

Φ _____

Κ _____

Χ _____

Λ _____

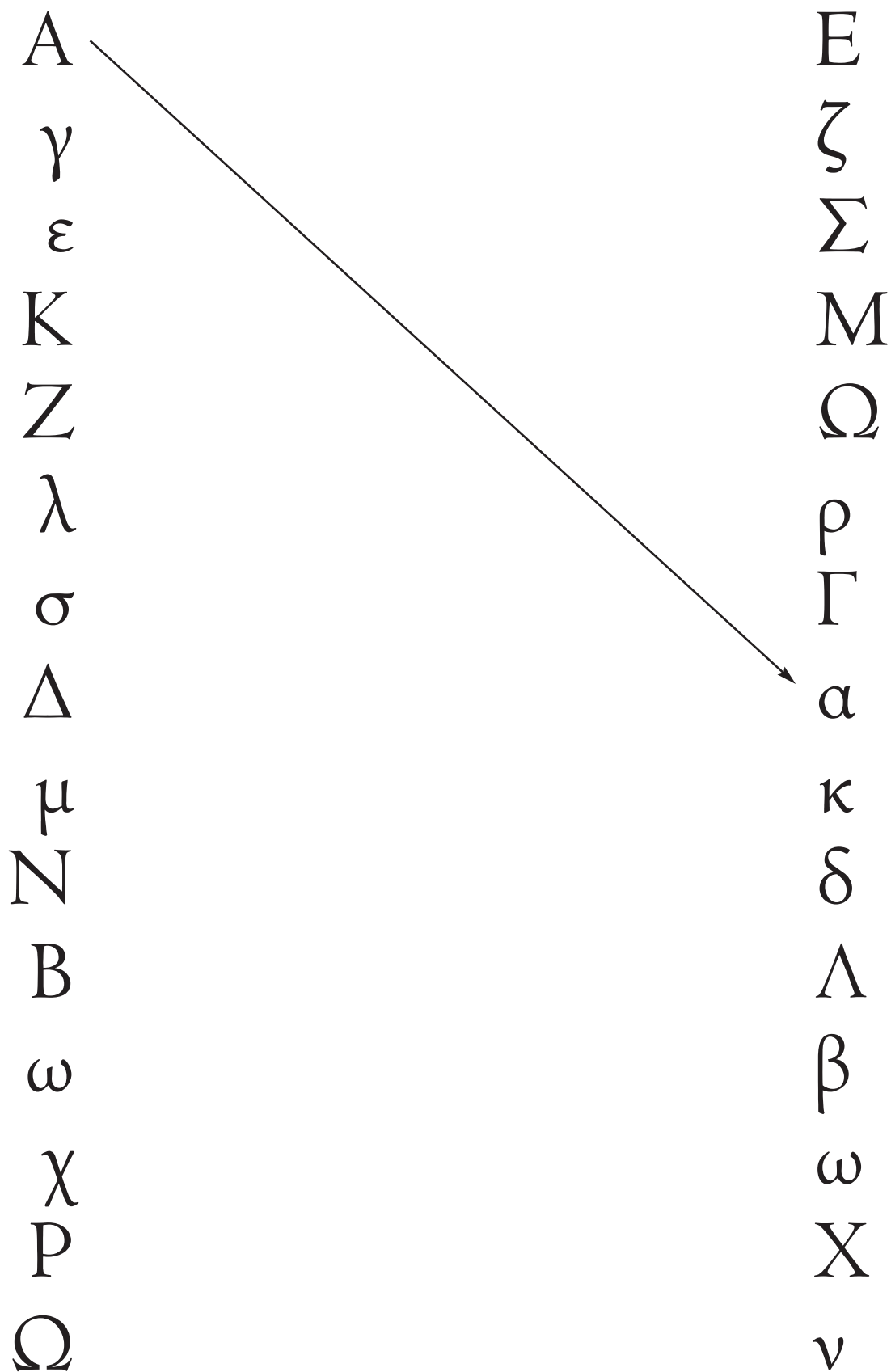
Ψ _____

Μ _____

Ω _____

Άσκηση 6

Κάνουμε την αντιστοίχιση των κεφαλαίων και των μικρών γραμμάτων, όπως στο παράδειγμα:

Άσκηση 7

Συμπληρώνουμε τα γράμματα που λείπουν.

Α _____		_____ ρ
_____ β		Σ _____
Γ _____	_____ ι	Τ _____
Δ _____	Κ _____	Υ _____
_____ ε	Λ _____	_____ φ
Ζ _____	_____ μ	_____ χ
Η _____	_____ ν	Ψ _____
Θ _____	Ξ _____	_____ ω
	Ο _____	
	_____ π	

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Όταν η λέξη τελειώνει σε "σ" τότε το "σ" γράφεται "ς" και λέγεται σίγμα τελικό. Καλό είναι σε ένα φύλλο χαρτί να εξασκηθούμε στη γραφή του συγκεκριμένου γράμματος όπως ακριβώς έγινε στις ασκήσεις 1 και 2 για τα υπόλοιπα γράμματα μιας και θα το συναντάμε πλέον κανονικά χωρίς να αναφερθούμε ξανά σε αυτό.

2. ΟΙ ΣΥΛΛΑΒΕΣ

Κάθε λέξη χωρίζεται σε μικρότερα τμήματα. Το καθένα από αυτά ονομάζεται συλλαβή. Σε αυτό το σημείο μαθαίνουμε τα σύμφωνα και τα φωνήεντα, διαδικασία που θα διευκολύνει τη συμπλήρωση των ασκήσεων με τις συλλαβές που ακολουθούν.

Οι φθόγγοι που μπορούν να σχηματίσουν μόνοι τους συλλαβή ονομάζονται **φωνήεντα**.
Οι φθόγγοι που δεν μπορούν να σχηματίσουν μόνοι τους συλλαβή λέγονται **σύμφωνα**.

Πίνακας 4. Τα 7 φωνήεντα

τα 7 φωνήεντα	Αα	Εε	Ηη
Ιι	Οο	Υυ	Ωω

Πίνακας 5. Τα 17 σύμφωνα

τα 17 σύμφωνα	Ββ	Γγ	Δδ
Ζζ	Θθ	Κκ	Λλ
Μμ	Νν	Ξξ	Ππ
Ρρ	Σσ	Ττ	Φφ
		Χχ	Ψψ

Άσκηση 8

Συμπληρώνουμε τον πίνακα με τις συλλαβές δίνοντας μεγάλη έμφαση στο πώς διαβάζεται η κάθε συλλαβή.

	α	ε	η	ι	ο	υ	ω
β							
γ							
δ							
ζ							
θ							
κ							
λ							
μ							
ν							
ξ							
π							
ρ							
σ							
τ							
φ							
χ							
ψ							

Άσκηση 9

Γράφουμε στο κουτί, κάτω και δίπλα από κάθε εικονίδιο, το πρώτο γράμμα από τη λέξη που απεικονίζεται. Στη συνέχεια σχηματίζουμε συλλαβές όπως στην προηγούμενη άσκηση.

2.1 ΤΑ ΔΙΨΗΦΑ

Δύο γράμματα μαζί που παριστάνουν ένα φθόγγο αποτελούν ένα **δίψηφο**.

Πίνακας 6. Τα δίψηφα φωνήεντα

τα δίψηφα φωνήεντα	ου	αι
ει	οι	υι

Πίνακας 7. Τα δίψηφα σύμφωνα

τα δίψηφα σύμφωνα	μπ	ντ
γκ γγ	τσ	τζ

Επιμένουμε στον ήχο που παράγουν τα δίψηφα και προσπαθούμε να γίνουν αντιληπτά ως ένας ήχος. Αξίζει να σταθούμε όσο πιο πολύ γίνεται στο να ξεχωρίσουμε τα ι, η, υ, ει, οι, όπως και τα ε και αι.

Άσκηση 10

Βρίσκουμε και υπογραμμίζουμε μέσα στις λέξεις τα παρακάτω: μπ, ντ, γκ, γγ, τσ, οι, αι, ου, ει.
δόντι ντουλάπι κάγκελο κατοικώ μπάλα τσάντα παπούτσι
και βοήθεια είμαι κοίτα οικογένεια εικόνα παιδί μπαμπάς
κουτάλι τοίχος δέντρο φεγγάρι τσιγάρο ποντίκι φούρνος
κορίτσι πλατεία μοιράζω

2.2 ΟΙ ΔΙΦΘΟΓΓΟΙ

Δύο φωνήεντα που προφέρονται με τέτοιο τρόπο ώστε να ακούγονται δύο φθόγγοι στο χρόνο της μιας συλλαβής αποτελούν έναν δίφθογγο.

 παράδειγμα
ση
σι
όη
οί

κ.τ.λ.

Αλλά, φυσικά, και οι συνδυασμοί «αυ» και «ευ».

Για τους συνδυασμούς «αυ» και «ευ» δίνουμε μεγάλη έμφαση στον τρόπο με τον οποίο διαβάζονται, γιατί παρουσιάζονται ιδιαίτερες δυσκολίες.

Αυ (αβ και αφ)

Ευ (εβ και εφ)

Άσκηση 11

Βρίσκουμε και υπογραμμίζουμε μέσα στις λέξεις τους δίφθογγους και τα «αυ» και «ευ».

πουλιά γυαλί ποιος ποιοι κελαηδούσαν αυγή αυτοί ευτυχία
δουλεύουν αυλός πεύκο αυγό ναύτης υπεύθυνος

3. ΔΙΑΛΥΤΙΚΑ

Διαλυτικά βάζουμε, όταν διαβάζουμε ξεχωριστά τα δίψηφα φωνήεντα. Όταν όμως μπαίνει τόνος στο πρώτο γράμμα του δίψηφου, φεύγουν τα διαλυτικά.

 παράδειγμα

κοροϊδεύω

πλάι

τρολεϊ

ρολόι

χαϊδεύω

σσί

4. ΤΟΝΙΣΜΟΣ

Σε κάθε λέξη που έχει δύο ή περισσότερες συλλαβές, υπάρχει μία συλλαβή που προφέρεται πιο δυνατά από τις άλλες, δηλαδή τονίζεται.

Πάνω από το φωνήεν της συλλαβής που τονίζεται βάζουμε ένα σημάδι που λέγεται τόνος (').

Καμία λέξη δεν τονίζεται πιο πάνω από την προπαραλήγουσα και σε κάθε λέξη που κλίνεται ο τόνος δεν μένει πάντα στην ίδια συλλαβή.

Στο δίφθογγο φωνήεν, τονίζουμε πάντα το δεύτερο γράμμα.

Υπάρχουν πολλοί κανόνες τονισμού που δεν θα αναφερθούν, μιας και είναι καλύτερο οι μαθητές σε αυτή τη φάση να αντιληφθούν τους κανόνες και τις διάφορες περιπτώσεις καθαρά εμπειρικά.

Άσκηση 12

Ενώνουμε τα γράμματα, φτιάχνουμε τις συλλαβές και τις λέξεις και τις διαβάζουμε δυνατά, αφού πρώτα τονίσουμε τις λέξεις:

|| γ + α →
|| λ + α →
|| γα + λα →

|| γ + α →
|| τ + α →
|| γα + τα →

|| μ + ν →
|| λ + ο →
|| μν + λο →

|| κ + ο →
|| τ + α →
|| κο + τα →

|| κ + α →
|| λ + α →
|| κα + λα →

|| $\beta + \iota \longrightarrow$
|| $\delta + \alpha \longrightarrow$
|| $\beta\iota + \delta\alpha \longrightarrow$

|| $\lambda + \epsilon \longrightarrow$
|| $\mu + \omicron \longrightarrow$
|| $\nu + \iota \longrightarrow$
|| $\lambda\epsilon + \mu\omicron + \nu\iota \longrightarrow$

|| $\nu + \epsilon \longrightarrow$
|| $\rho + \omicron \longrightarrow$
|| $\nu\epsilon + \rho\omicron \longrightarrow$

|| $\pi + \omicron \longrightarrow$
|| $\tau + \eta \longrightarrow$
|| $\rho + \iota \longrightarrow$
|| $\pi\omicron + \tau\eta + \rho\iota \longrightarrow$

|| $\tau + \upsilon \longrightarrow$
|| $\rho + \iota \longrightarrow$
|| $\tau\upsilon + \rho\iota \longrightarrow$

|| $\mu + \omega \longrightarrow$
|| $\rho + \omicron \longrightarrow$
|| $\mu\omega + \rho\omicron \longrightarrow$

|| $\mu + \epsilon \longrightarrow$
|| $\rho + \alpha \longrightarrow$
|| $\mu\epsilon + \rho\alpha \longrightarrow$

|| $\gamma + \omicron \longrightarrow$
|| $\mu + \alpha \longrightarrow$
|| $\gamma\omicron + \mu\alpha \longrightarrow$

τ + η →
λ + ε →
φ + ω →
ν + ο →
τη + λε + φω + νο →

π + ο →
δ + η →
λ + α →
τ + ο →
πο + δη + λα + το →

Άσκηση 13

Διαβάζουμε τις συλλαβές, τις ενώνουμε, φτιάχνουμε τις λέξεις και βάζουμε τόνους.

πα γω το _____

πα τα τα _____

ζω νη _____

τω ρα _____

μη τε ρα _____

κο τα _____

τη λε φω νο _____

πα ρα θυ ρο _____

μο λυ βι _____

λε ξη _____

πο δι _____

α μα ξι _____

πα πι _____

α λο γο _____

Άσκηση 14

Σχηματίζουμε με τις συλλαβές της πρώτης και της δεύτερης στήλης όσες λέξεις μπορούμε και βάζουμε τόνους.

γα	κα
φα	μα
ζα	τα
μα	ρο
νε	ρι
μη	δα
νη	λο
βι	σι
κε	ρι
βα	τι
πο	ρι
χε	δι
μα	ζο
νω	φη
νω	χι
ρε	μα
θε	μα
κυ	μα

Άσκηση 15

Συμπληρώνουμε το γράμμα που λείπει και βάζουμε τόνους.

μ__τερα	πιατ__
μ__λο	Πακιστ__ν
καρ__κλα	τζ__μι
ποτ__ρι	θ__λασσα
καλημ__ρα	αεροπλ__νο
τραπ__ζι	π__λη
κουτ__λι	φαν__ρι
πιρουν__	κερ__σι
τετρ__διο	τσ__ι
τραγουδ__	ποτ__μι
φαγητ__	βενζιν__δικο
κρεβ__τι	νοσ__κομειο
δρ__μος	π__ρτα
αμ__ξι	κοτ__πουλο
ρ__δα	ψ__ρι
ν__ρο	κ__ραβι
καναπ__ς	παρ__θυρο
μαξιλ__ρι	ποδ__λατο
τηλεορ__ση	κατσαρ__λα

Άσκηση 15

Βάζουμε τόνους και διαλυτικά (όπου χρειάζεται) στις παρακάτω λέξεις.

μολυβι

ρολοι

πιατο

πιρουνι

ζαχαρη

παγκος

φαναρι

μαιμου

μαμα

κοτα

παιδι

δεντρο

θαμνος

ψυγειο

μπλουζα

φορμα

τσαντα

παπουτσι

υπολογιστης

γαιδαρος

κλειδι

φαι

μηχανη

ανθρωπος

φιλη

καιρος

ποδι

κεφαλι

χερι

τηλεοραση

ποτηρι

νοσοκομειο

αυριο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ:

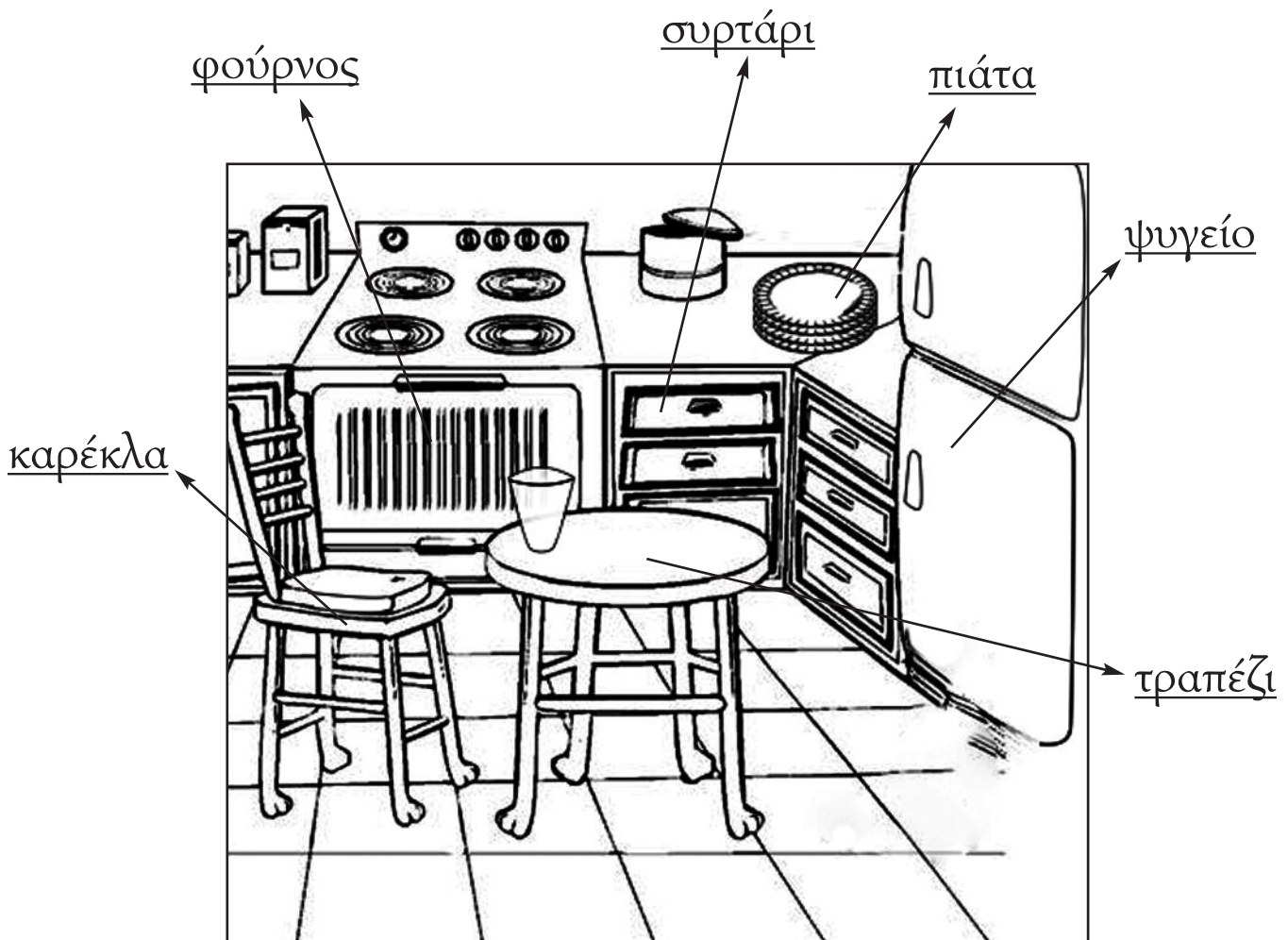
ΣΠΙΤΙ | ΧΡΩΜΑΤΑ | ΡΟΥΧΑ | ΦΡΟΥΤΑ
ΛΑΧΑΝΙΚΑ | ΦΑΓΗΤΑ | ΣΩΜΑ & ΜΕΛΗ

Το κεφάλαιο αυτό αποτελείται από λεξιλόγιο και ασκήσεις εξοικείωσης με την καθημερινή ζωή.

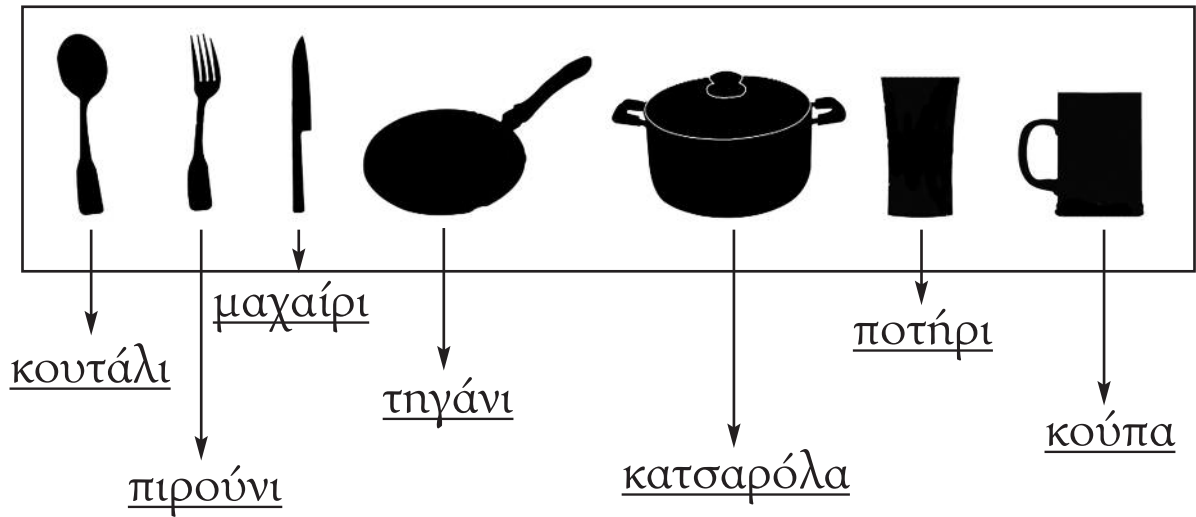
1. ΤΟ ΣΠΙΤΙ

1.1 Η ΚΟΥΖΙΝΑ

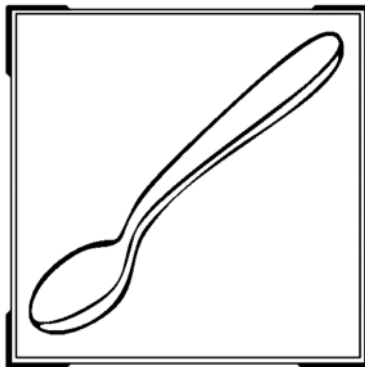
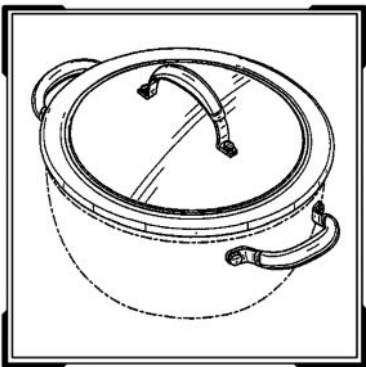
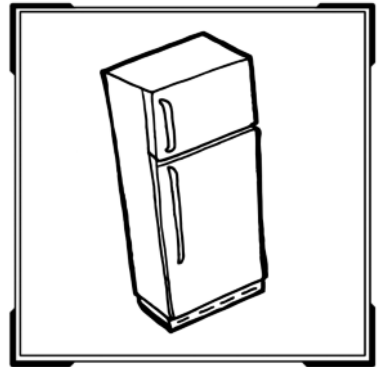
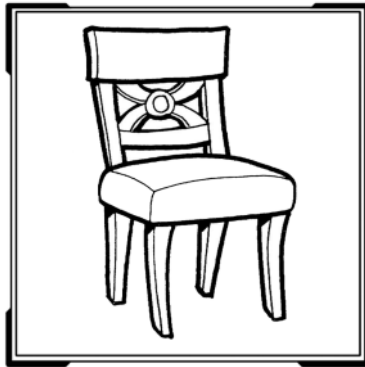
ΕΙΚΟΝΑ 1. Έπιπλα και σκεύη της κουζίνας

ΕΙΚΟΝΑ 2. Σκεύη της κουζίνας

Άσκηση 1

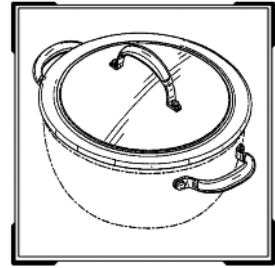
Γράφουμε το όνομα των παρακάτω αντικειμένων.

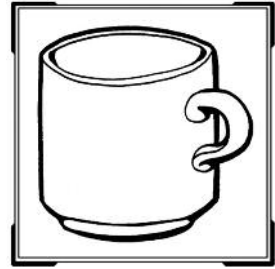
Άσκηση 2

Αφού συμπληρώσουμε τα κενά, αντιστοιχίζουμε τις λέξεις με τις κατάλληλες εικόνες.

μαχ___ίρι

π___ρούνι

κατσαρ___λα

τραπέζ___

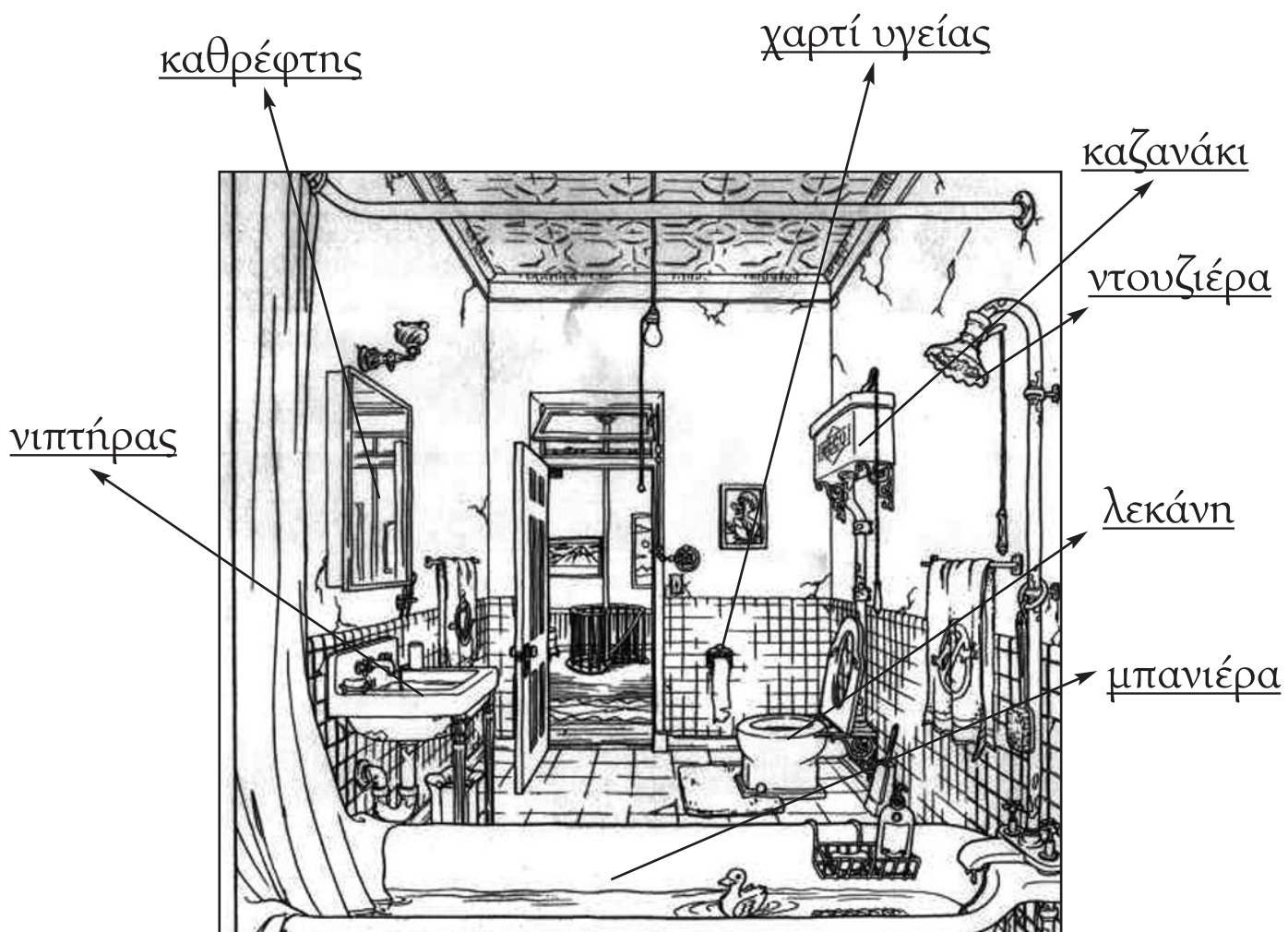
κο___πα

τ___γάνι

1.2 ΤΟ ΜΠΑΝΙΟ

ΕΙΚΟΝΑ 3. Αντικείμενα στο μπάνιο

Άσκηση 3

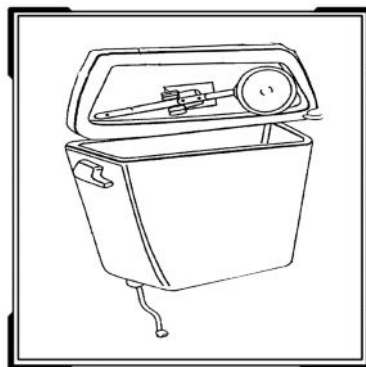
Σωστό ή λάθος; Στο μπάνιο υπάρχει:

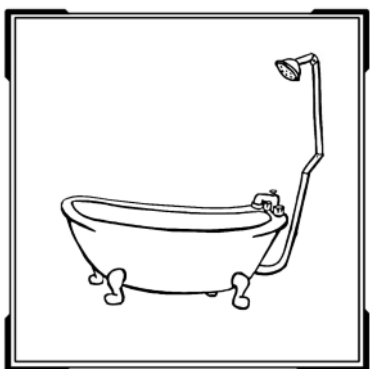
μπανιέρα	(Σ / Λ)
λεκάνη	(Σ / Λ)
τηγάνι	(Σ / Λ)
καθρέφτης	(Σ / Λ)
μαχαίρι	(Σ / Λ)
ποτήρι	(Σ / Λ)
χαρτί υγείας	(Σ / Λ)
κούπα	(Σ / Λ)
τραπέζι	(Σ / Λ)
νιπτήρας	(Σ / Λ)

Άσκηση 4

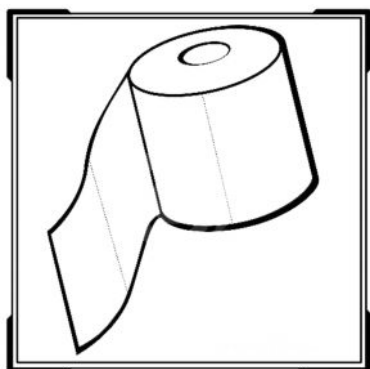
Γράφουμε το όνομα των παρακάτω αντικειμένων.

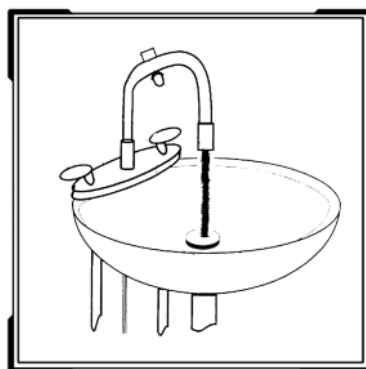

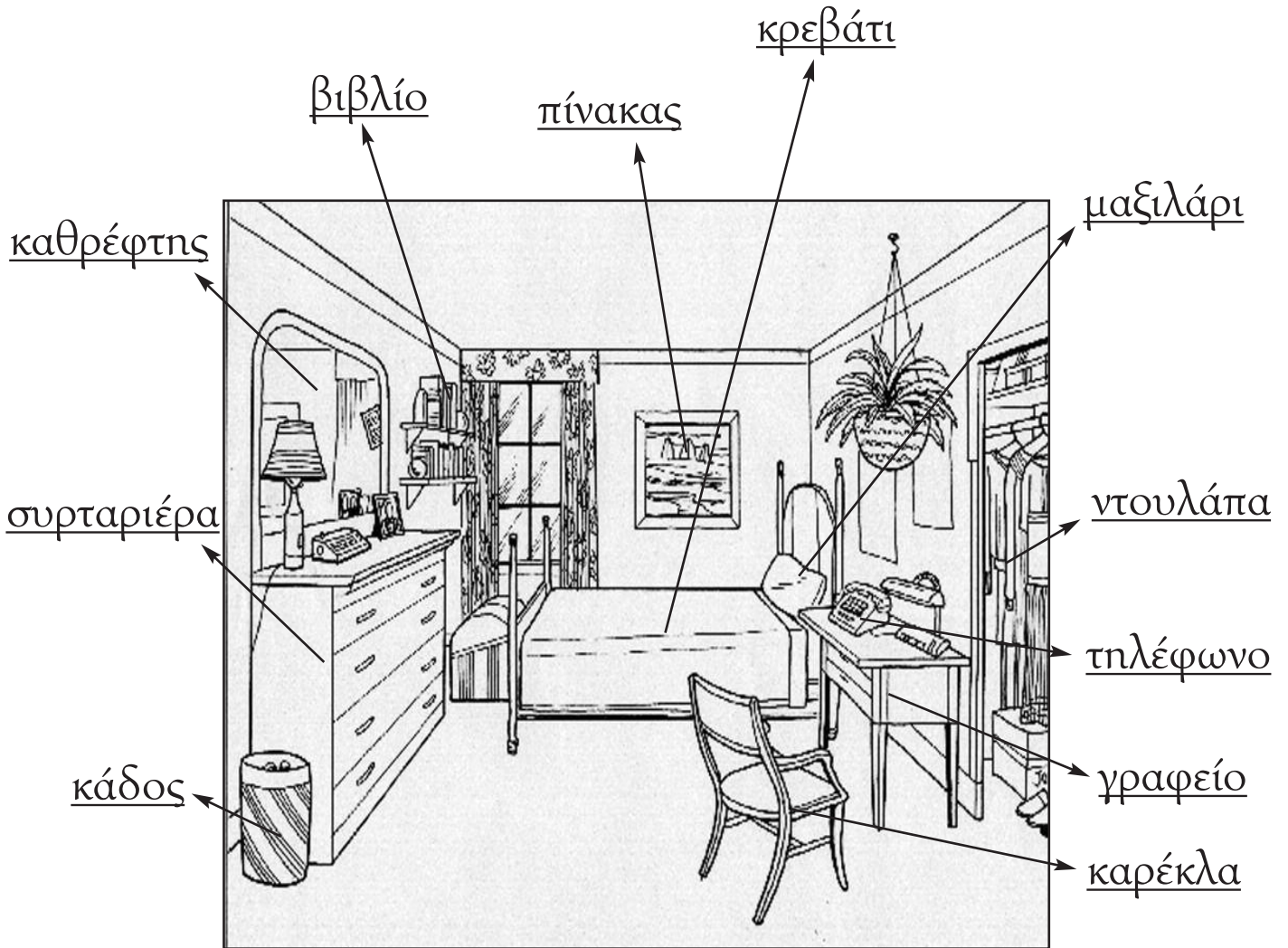

1.3 ΤΟ ΥΠΝΟΔΩΜΑΤΙΟ

ΕΙΚΟΝΑ 4. Έπιπλα και αντικείμενα στο υπνοδωμάτιο

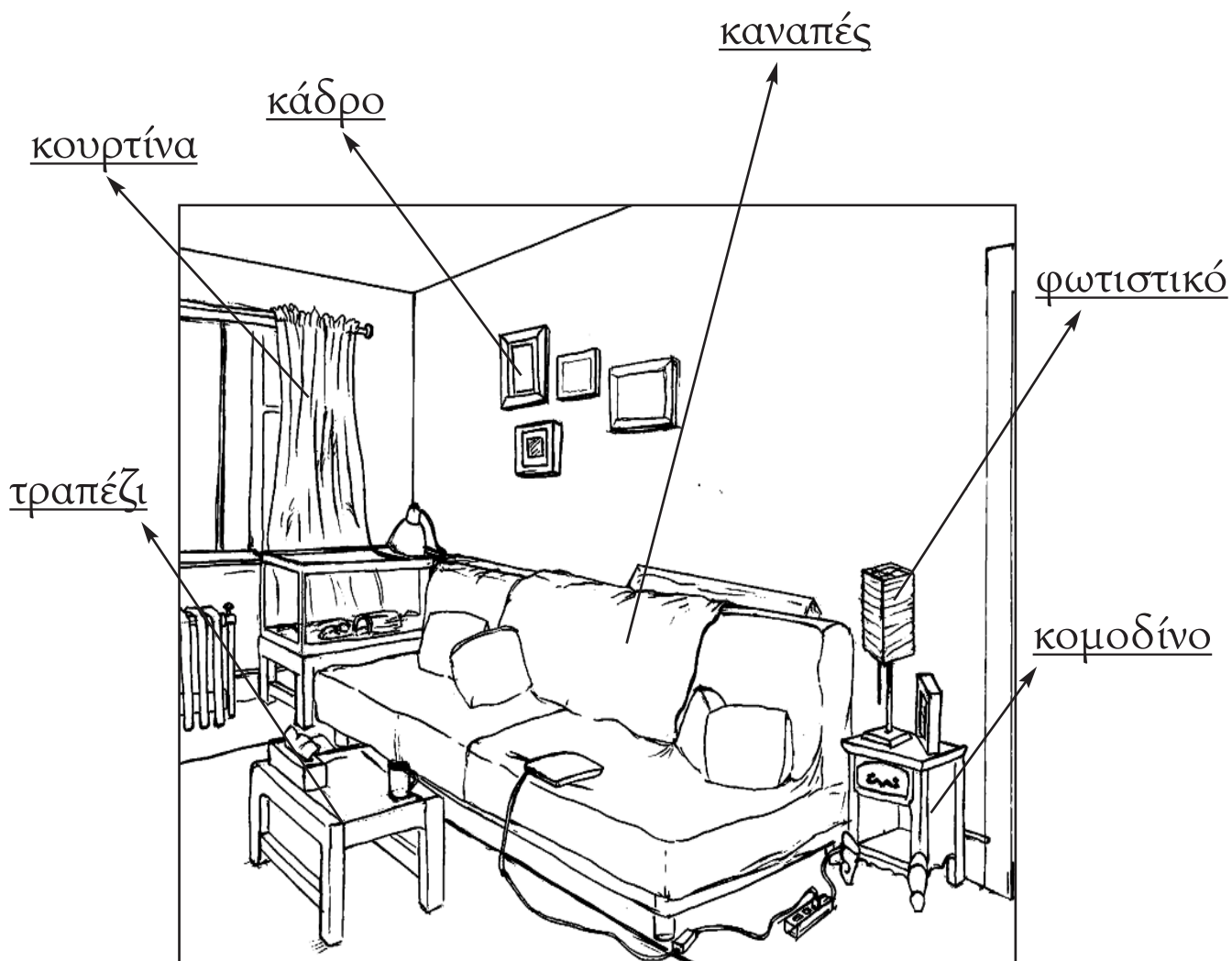
Άσκηση 5

Βάζουμε ένα Χ δίπλα στις σωστές απαντήσεις. Στο υπνοδωμάτιο μπορεί να βρούμε:

κρεβάτι
λεκάνη
κατσαρόλα
καθρέφτης
ντουλάπα
φούρνο
μαξιλάρι

ψυγείο
κουτάλι
χαρτί υγείας
καζανάκι
καρέκλα
μαχαίρι
βιβλίο

1.4 ΤΟ ΣΑΛΟΝΙ

ΕΙΚΟΝΑ 5. Έπιπλα και αντικείμενα στο σαλόνι

Άσκηση 6

Αντιστοιχίζουμε τα αντικείμενα με τα σωστά μέρη του σπιτιού.

καναπές	
τηγάνι	κουζίνα
κρεβάτι	
νιπτήρας	μπάνιο
λεκάνη	→
μαξιλάρι	υπνοδωμάτιο
ντουλάπα	
ποτήρι	σαλόνι
μαξιλάρι	

2. ΤΑ ΧΡΩΜΑΤΑ

Στον παρακάτω πίνακα, χρωματίζουμε κατάλληλα τα κουτάκια δίπλα από κάθε χρώμα. Στη συνέχεια μαθαίνουμε (με τη βοήθεια των χρωματισμένων κουτιών) την ονομασία κάθε χρώματος.

λευκό		μαύρο	
κόκκινο		μπλε	
κίτρινο		γκρι	
μωβ		ροζ	
πράσινο		γαλάζιο	
πορτοκαλί		καφέ	

Άσκηση 7

Χρωματίζουμε κατάλληλα τα κουτάκια δίπλα από κάθε χρώμα:

κίτρινο		μαύρο	
πορτοκαλί		καφέ	
μωβ		γκρι	
λευκό		κόκκινο	
πράσινο		γαλάζιο	
ροζ		μπλε	

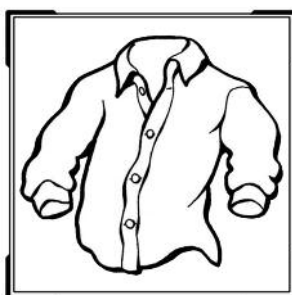
3. ΤΑ ΡΟΥΧΑ

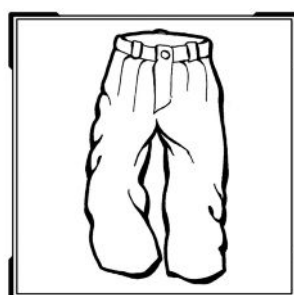
φανέλα

μπλούζα

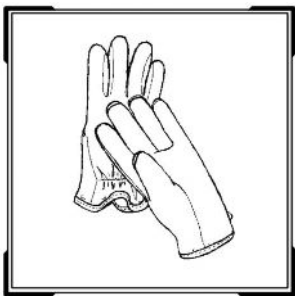
πουκάμισο

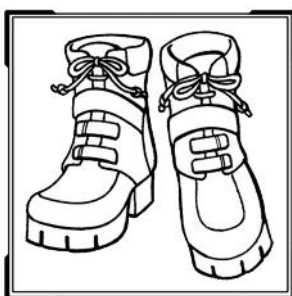
παντελόνι

φούστα

γάντια

παπούτσια

κάλτσες

ρολόι

γραβάτα

τσάντα

γυαλιά

Άσκηση 8

Χρωματίζουμε (με ό,τι χρώμα θέλουμε) τα ρούχα της προηγούμενης σελίδας και συμπληρώνουμε τα κενά στους διαλόγους.

- Τι χρώμα είναι τα γυαλιά;
- Είναι κόκκινο χρώμα.

- Τι χρώμα είναι το παντελόνι;
- _____ χρώμα.

- Τι χρώμα είναι οι κάλτσες;
- _____ χρώμα.

- Τι χρώμα είναι τα παπούτσια;
- _____ χρώμα.

- Τι χρώμα είναι τα γάντια;
- _____ χρώμα.

- Τι χρώμα είναι η γραβάτα;
- _____ χρώμα.

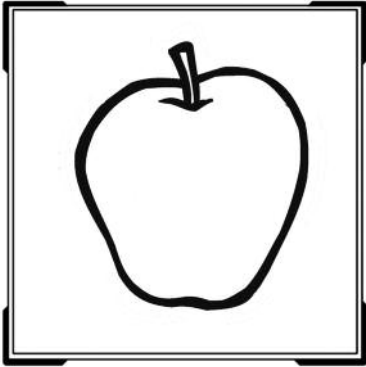
- Τι χρώμα είναι η φούστα;
- _____ χρώμα.

- Τι χρώμα είναι το ρολόι;
- _____ χρώμα.

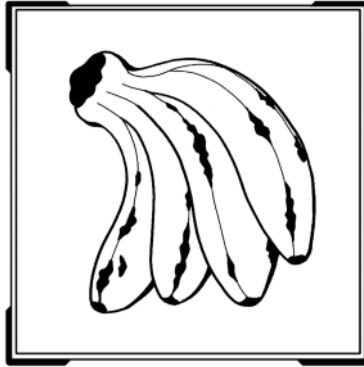
- Τι χρώμα είναι η μπλούζα;
- _____ χρώμα.

- Τι χρώμα είναι το πουκάμισο;
- _____ χρώμα.

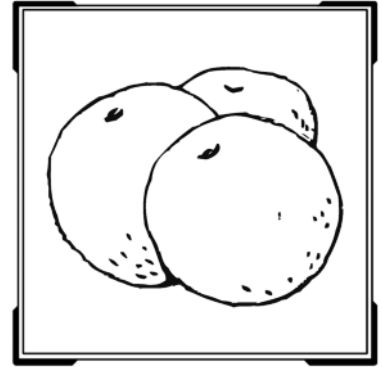
4. ΤΑ ΦΡΟΥΤΑ

μήλο

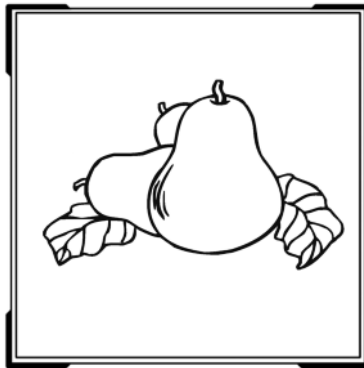
μπανάνα

πορτοκάλι

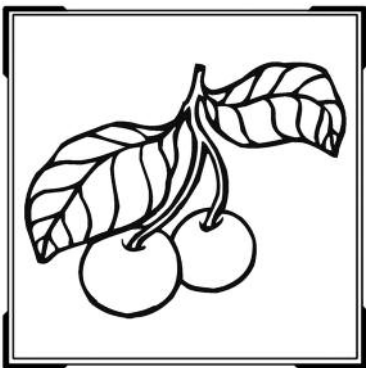
σταφύλι

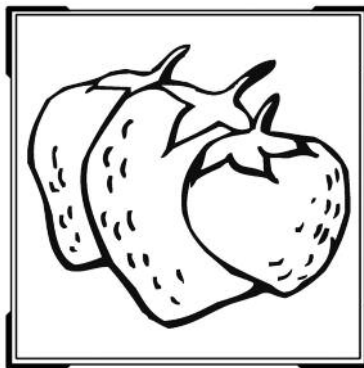
αχλάδι

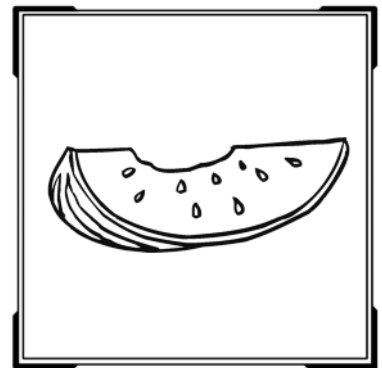
ανανάς

κεράσι

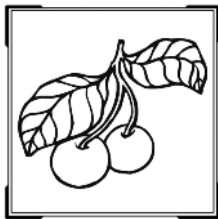
φράουλα

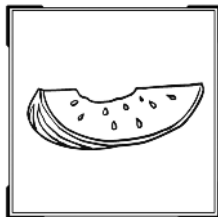
καρπούζι

Άσκηση 9

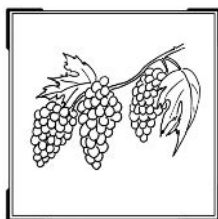
Αντιστοιχίζουμε τις εικόνες με τις σωστές λέξεις, όπως στο παράδειγμα.

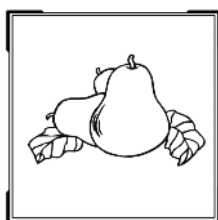
καρπούζι

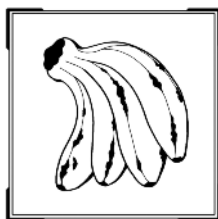
μπανάνα

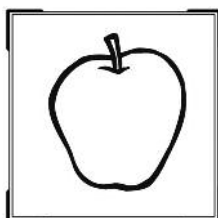
σταφύλι

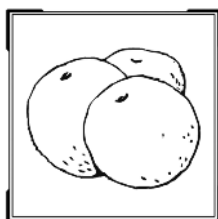
κεράσι

πορτοκάλι

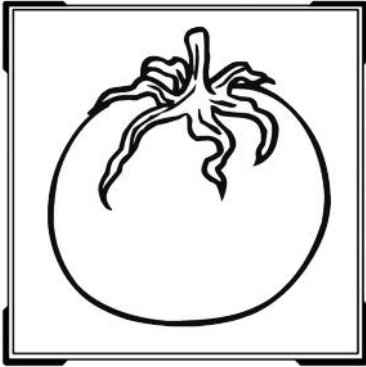

μήλο

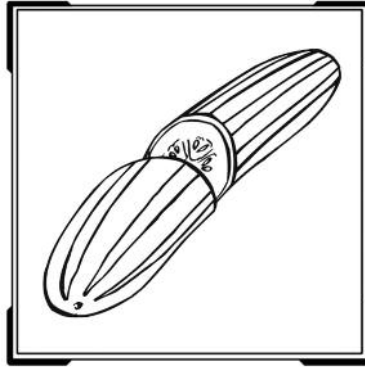

αχλάδι

5. ΤΑ ΛΑΧΑΝΙΚΑ

ντομάτα

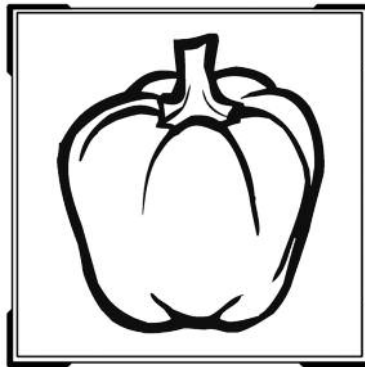
αγγούρι

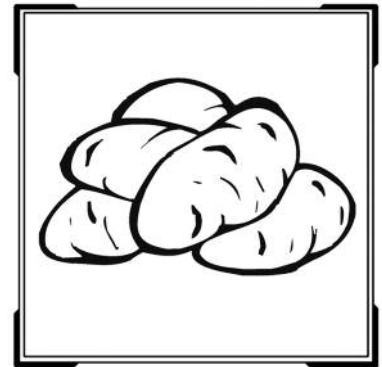
καρότο

κρεμμύδι

πιπεριά

πατάτα

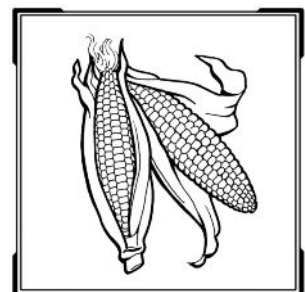
μπρόκολο

λάχανο

κολοκύθα

καλαμπόκι

Άσκηση 10

Συμπληρώνουμε τα κενά στις λέξεις και τις αντιστοιχίζουμε με τις σωστές εικόνες

αγ__ούρι

ν__ομάτα

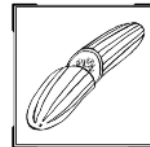
π__περιά

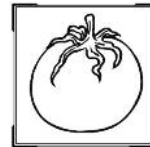
κρεμμ__δι

λάχαν__

καρ__το

κολοκ__θα

μ__ρόκολο

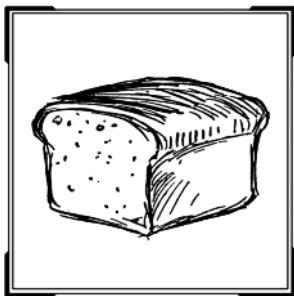
καλαμπόκ__

πατ__τα

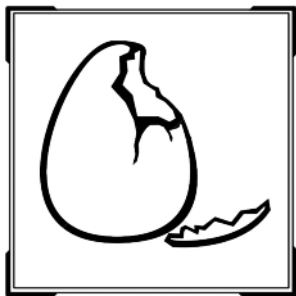
6. ΤΑ ΦΑΓΗΤΑ

ψωμί

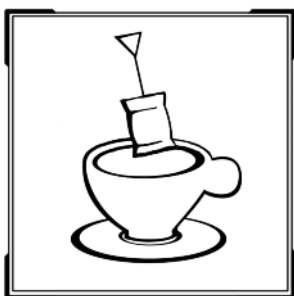
γάλα

αυγό

καφές

τσάι

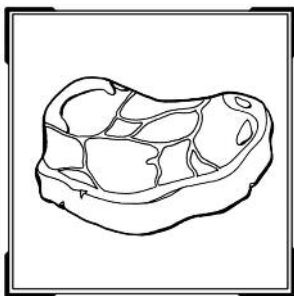
ζάχαρη

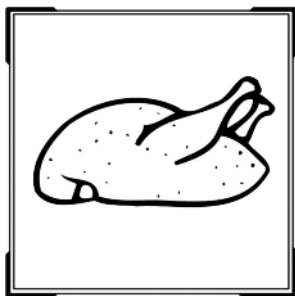
αλάτι

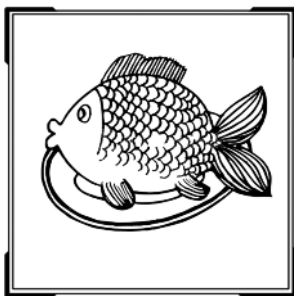
πιπέρι

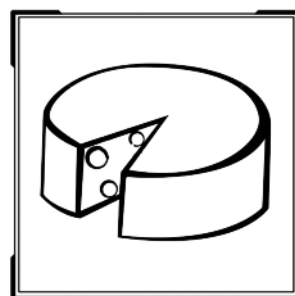
κρέας

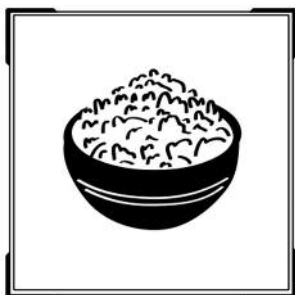
κοτόπουλο

ψάρι

τυρί

ρύζι

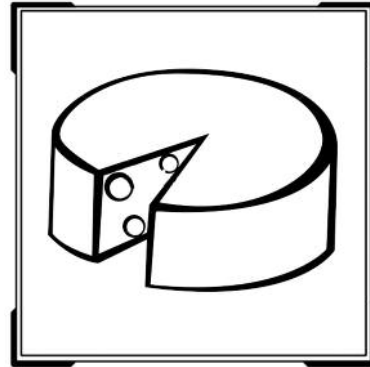

μακαρόνια

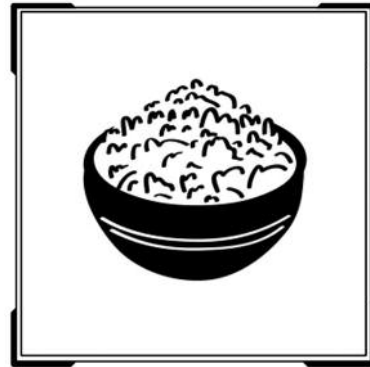
Άσκηση 11

Γράφουμε το όνομα των παρακάτω φαγητών.

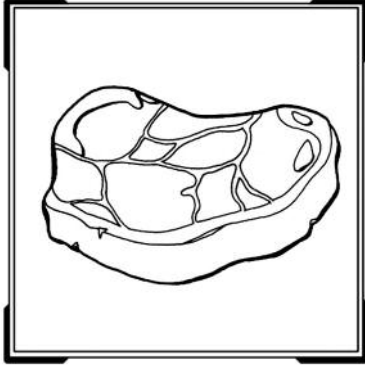

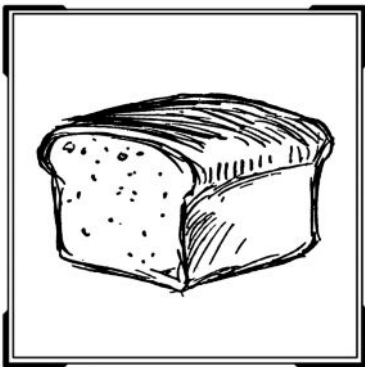

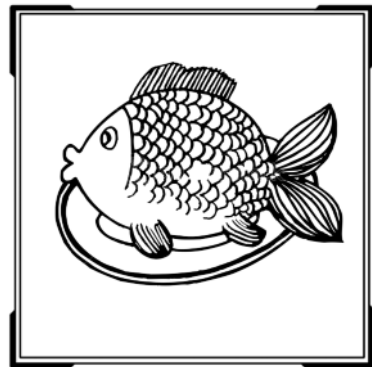

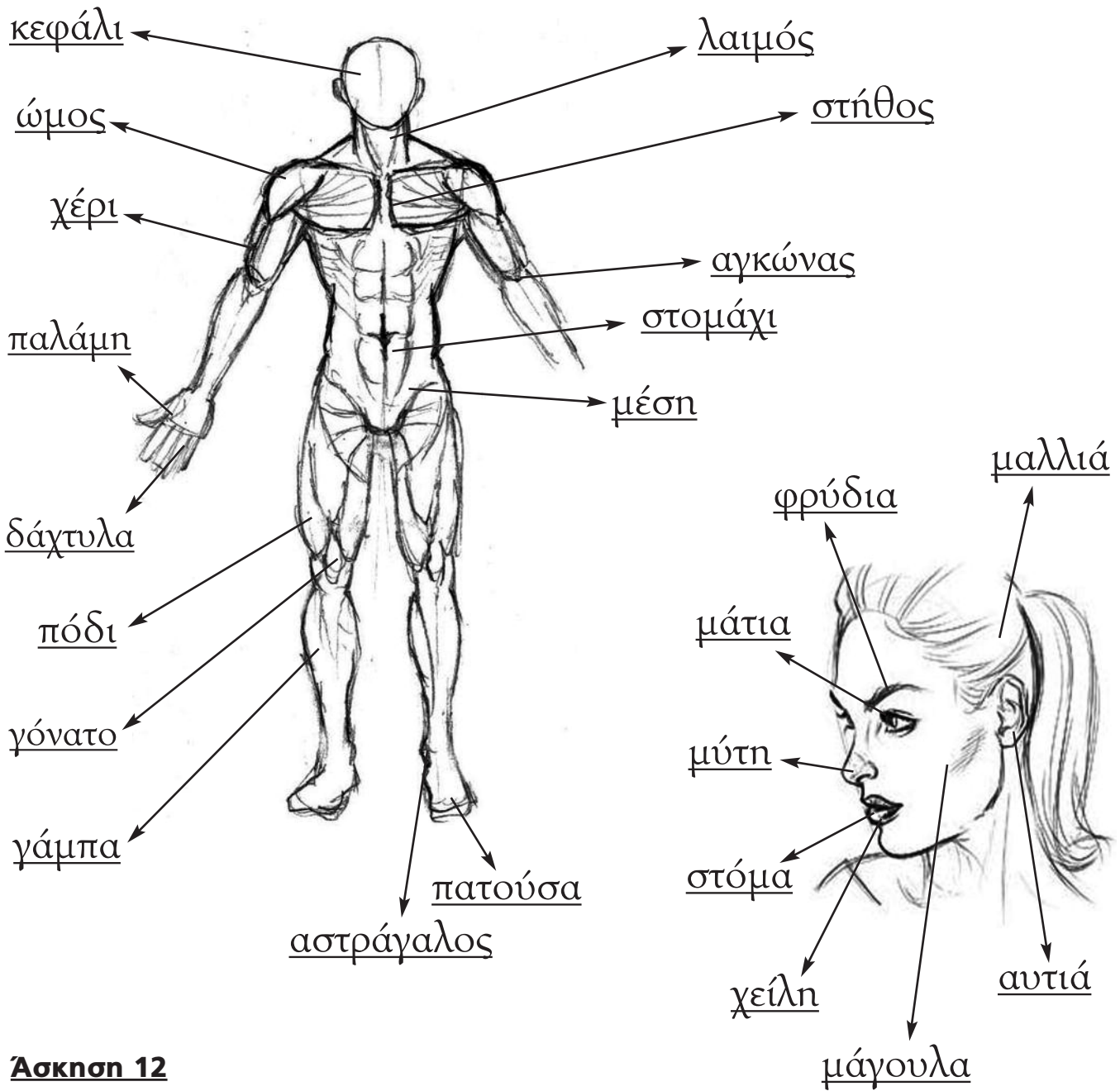

7. ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΣΩΜΑ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ

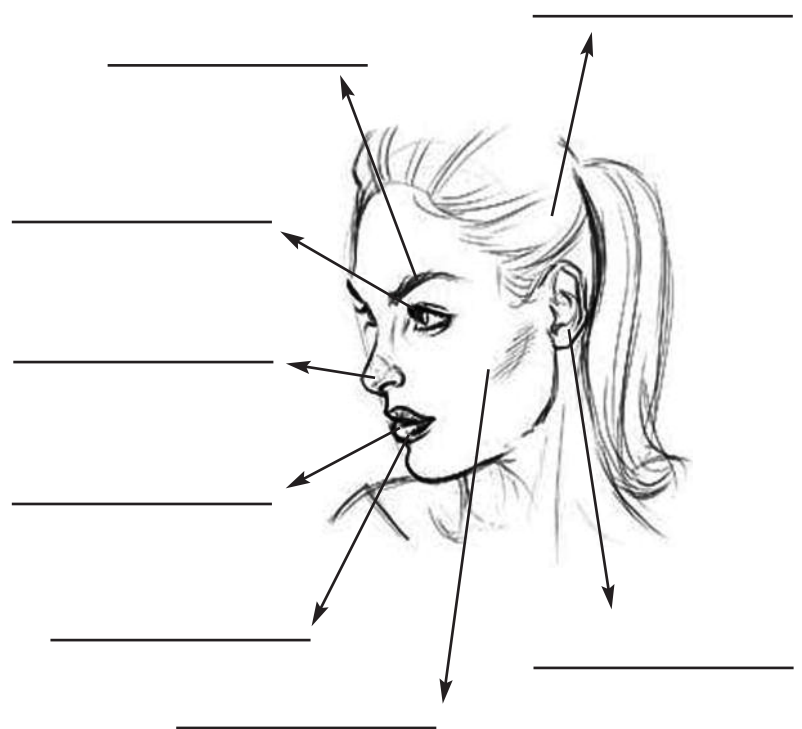
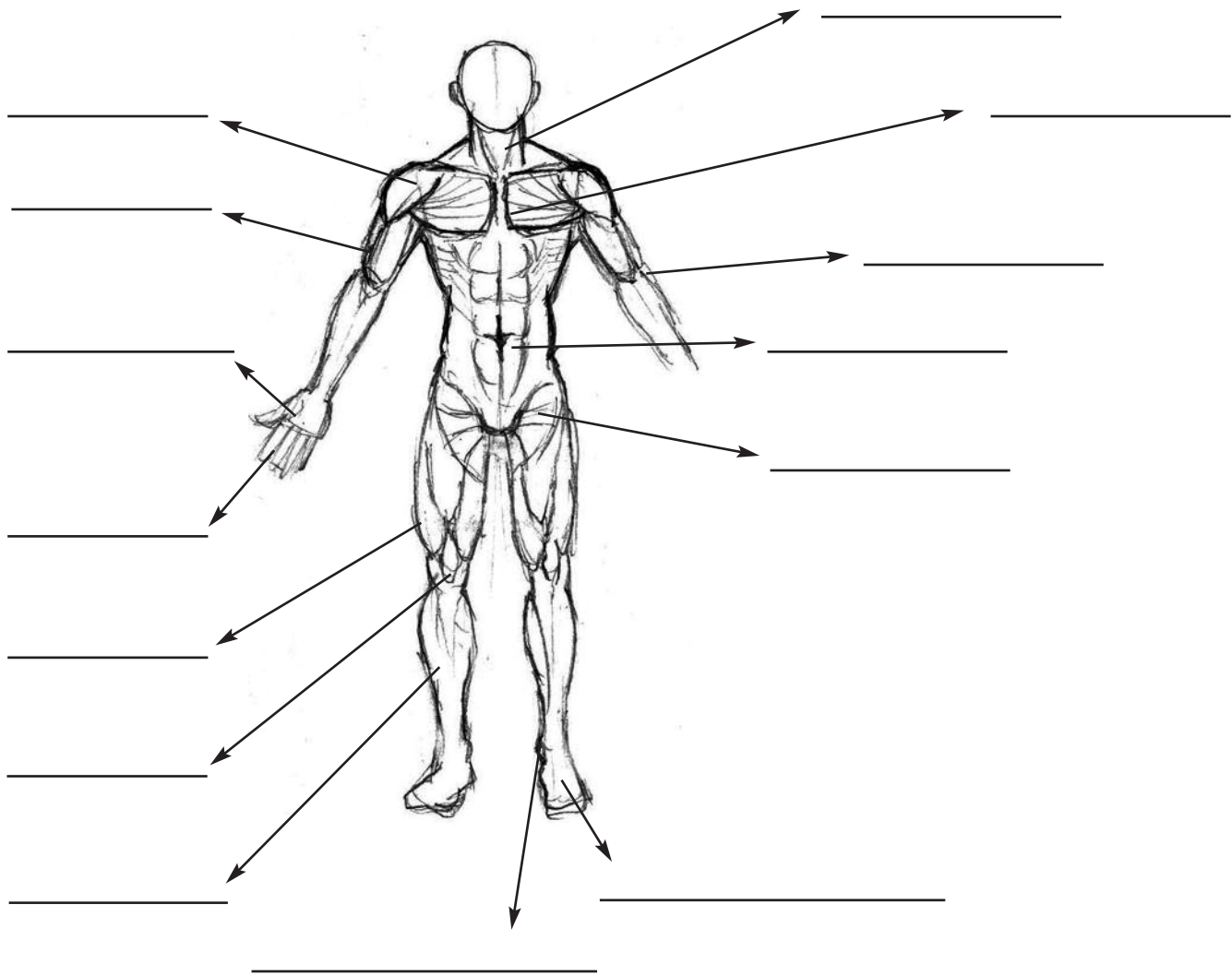

Άσκηση 12

Τι βρίσκεται στο κεφάλι;

Άσκηση 13

Συμπληρώνουμε τα μέρη του σώματος στις παρακάτω εικόνες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο

ΟΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ
ΤΟ ΡΗΜΑ "ΕΙΜΑΙ"
ΤΑ ΣΗΜΕΙΑ ΣΤΙΞΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

Στο κεφάλαιο αυτό μαθαίνουμε τις προσωπικές αντωνυμίες και το ρήμα «είμαι». Επίσης, εξοικειωνόμαστε με τον ενικό και τον πληθυντικό αριθμό.

1. ΟΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ
εγώ	εμείς
εσύ	εσείς
αυτός	αυτοί
αυτή	αυτές
αυτό	αυτά

Πίνακας 1. Οι προσωπικές αντωνυμίες

Οι προσωπικές αντωνυμίες φανερώνουν τα τρία πρόσωπα του λόγου:

Εκείνον, -η, -ο που μιλάει (πρώτο πρόσωπο: **εγώ / εμείς**)

- *Εγώ μιλάω στο τηλέφωνο.*
- *Εμείς μιλάμε στο τηλέφωνο.*

Εκείνον, -η, -ο που του μιλάμε (δεύτερο πρόσωπο: **εσύ / εσείς**)

- *Εσύ μιλάς στο τηλέφωνο.*
- *Εσείς μιλάτε στο τηλέφωνο.*

και Εκείνον, -η, -ο για τον οποίο γίνεται λόγος (τρίτο πρόσωπο: **αυτός, -ή, -ό / αυτοί, -ές, -ά**)

- *Αυτός μιλάει στο τηλέφωνο.*
- *Αυτή μιλάει στο τηλέφωνο.*
- *Αυτό μιλάει στο τηλέφωνο.*
- *Αυτοί μιλούν στο τηλέφωνο.*
- *Αυτές μιλούν στο τηλέφωνο.*
- *Αυτά μιλούν στο τηλέφωνο.*

Οι προσωπικές αντωνυμίες έχουν εξηγηθεί στο 2ο προφορικό κεφάλαιο, το οποίο και επαναλαμβάνουμε, μόνο που σ' αυτό το σημείο επιμένουμε στο να μάθουμε και να τις γράφουμε σωστά.

1.1 ΕΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Οι τύποι μιας λέξης οι οποίοι φανερώνουν το **ένα** αποτελούν τον **ενικό αριθμό**.

Οι τύποι μιας λέξης οι οποίοι φανερώνουν τα **πολλά** αποτελούν τον **πληθυντικό αριθμό**.

Όταν λέμε «εγώ», εννοούμε ένα άτομο, τον εαυτό μας. **Το εγώ είναι ενικός αριθμός.**
Όταν λέμε «εμείς», εννοούμε δύο και παραπάνω άτομα, τους εαυτούς μας. **Το εμείς είναι πληθυντικός αριθμός.**

Άσκηση 1

Μετατρέπουμε στον άλλο αριθμό:

εσείς → _____

εμείς → _____

αυτός → _____

αυτή → _____

εγώ → _____

αυτοί → _____

αυτές → _____

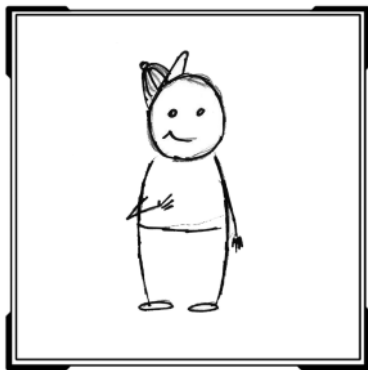
εσύ → _____

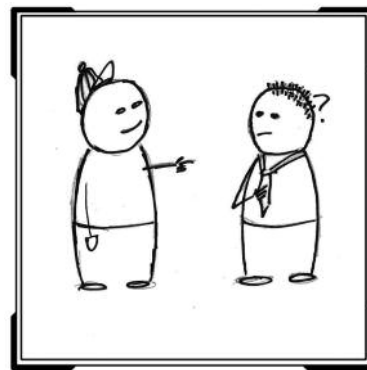
αυτό → _____

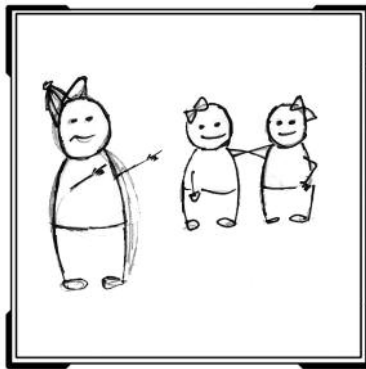
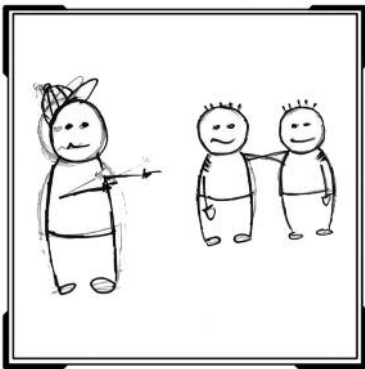
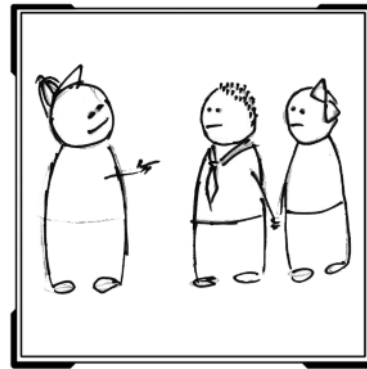
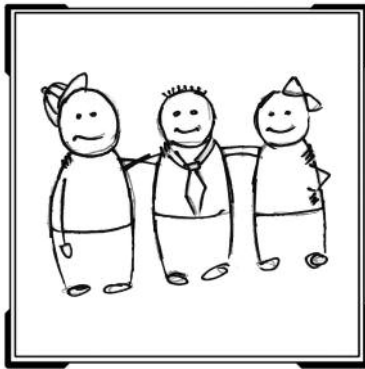
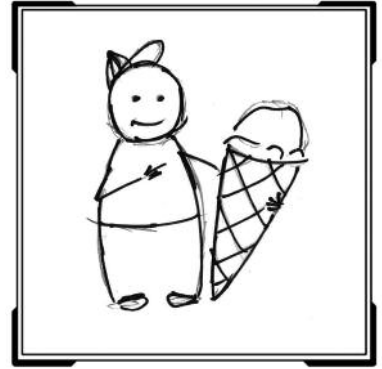
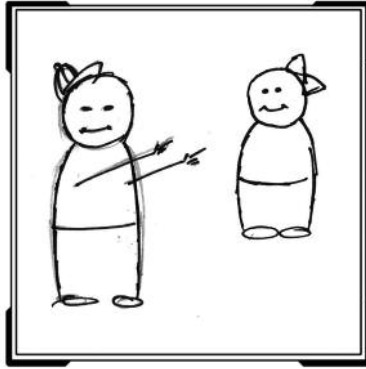
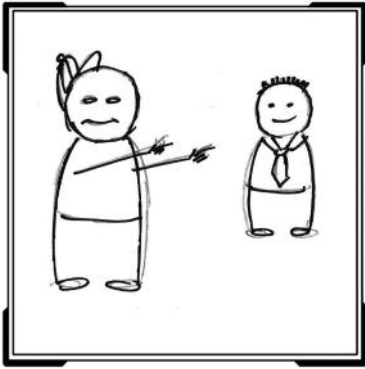
αυτά → _____

Άσκηση 2

Βάζουμε κάτω από τις εικόνες τη σωστή προσωπική αντωνυμία:

Άσκηση 3

Αντικαθιστούμε με τις προσωπικές αντωνυμίες: αυτός, αυτή, αυτό, αυτοί, αυτές, αυτά.

άντρας → _____	Χρῆστος και Δέσποινα → _____
γυναίκα → _____	Κώστας → _____
παιδί → _____	Μαρία → _____
άντρες → _____	τραπέζι → _____
γυναίκες → _____	ο Κώστας και ο Ασίφ → _____
παιδιά → _____	φίλοι → _____
τραπέζια → _____	φίλες → _____
μωρό → _____	κοπέλα → _____
μαθητές → _____	η Μαρία και η Σοφία → _____

Σε αυτό το σημείο εξηγούμε ότι κατά την αντικατάσταση με την προσωπική αντωνυμία το πρώτο πρόσωπο επικρατεί του δεύτερου και του τρίτου, το δεύτερο πρόσωπο επικρατεί του τρίτου και το αρσενικό επικρατεί του θηλυκού.

εγώ και εσύ →	εμείς
εγώ και η Ούζμα →	εμείς
ο Πέτρος και εσύ →	εσείς
ο Γιάννης και η Μαρία →	αυτοί

Εξασκούμαστε με πολλὰ προφορικά παραδείγματα και τα εφαρμάζουμε στις ασκήσεις.

Άσκηση 4

Αντικαθιστούμε με τις προσωπικές αντωνυμίες: εγώ, εσύ, αυτός, -ή, -ό, εμείς, εσείς, αυτοί, -ές, -ά.

εσύ και ο Κώστας → _____

ο Αμπντούλ και εγώ → _____

ο Σέρι και ο Ορέν → _____

ο Σέρι και η Χαρά → _____

η Δώρα και ο Μάρκος → _____

εμείς και το μωρό → _____

εσείς και ο Άγγελος → _____

εμείς και εσείς → _____

η Δήμητρα, η Σοφία και η Γιώτα → _____

το τετράδιο και το μολύβι → _____

οι φίλοι → _____

η Πηνελόπη → _____

το τραπέζι και το ποτήρι → _____

εσύ και το παιδί → _____

εγώ και εσύ → _____

η Δέσποινα και ο Γιάννης → _____

τα παιδιά και εγώ → _____

Άσκηση 5

Αντικαθιστούμε στις παρακάτω προτάσεις τις σημειωμένες λέξεις με τις προσωπικές αντωνυμίες: εγώ, εσύ, αυτός, -ή, -ό, εμείς, εσείς, αυτοί, -ές, -ά.

1. Τα παιδιά ανεβαίνουν τη σκάλα.
_____ ανεβαίνουν τη σκάλα.
2. Τα λουλούδια ανθίζουν.
_____ ανθίζουν.
3. Η Άννα και η μητέρα της πηγαίνουν για ψώνια.
_____ πηγαίνουν για ψώνια.
4. Οι φίλοι του θα αργήσουν να έρθουν.
_____ θα αργήσουν να έρθουν.
5. Η δασκάλα μας ήταν άρρωστη σήμερα.
_____ ήταν άρρωστη σήμερα.
6. Η κοπέλα είναι στην ίδια τάξη με εμένα.
_____ είναι στην ίδια τάξη με εμένα.
7. Ο Γιώργος είναι αδερφός μου.
_____ είναι αδερφός μου.
8. Ο Μιχάλης και εγώ είμαστε στο καφενείο.
_____ είμαστε στο καφενείο.
9. Το αυτοκίνητο είναι μπροστά από το σπίτι.
_____ είναι μπροστά από το σπίτι.
10. Ο Χρήστος και η Χρύσα τρώνε φρούτα και πίνουν χυμούς.
_____ τρώνε φρούτα και πίνουν χυμούς.

Άσκηση 6

Αντικαθιστούμε τις λέξεις στην παρένθεση με τη σωστή προσωπική αντωνυμία.

(Εγώ και εσύ) _____ τρέχουμε με τα ποδήλατα.

(Ο οδηγός) _____ σταματάει το αυτοκίνητο.

(Ο Γιάννης και ο Ασίφ) _____ παίζουν κρίκετ.

(Η κοπέλα) _____ φοράει κόκκινη μπλούζα.

(Εσύ και ο Γιάννης) _____ βγάζετε βόλτα το σκύλο.

(Η μαμά) _____ ταΐζει το μωρό.

(Το τραπέζι) _____ είναι καφέ.

(Οι άντρες) _____ χτίζουν το σπίτι.

(Το μωρό) _____ κοιμάται στην κούνια.

(Το τετράδιο) _____ είναι πράσινο.

(Τα φρούτα) _____ είναι πάνω στο τραπέζι.

(Η Σοφία και η Μαρία) _____ τρώνε παγωτό.

(Ο τοίχος) _____ είναι μπλε.

2. ΤΟ ΡΗΜΑ «ΕΙΜΑΙ»

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ
είμαι	είμαστε
είσαι	είσαστε / είστε
είναι	είναι

Πίνακας 2. Το ρήμα «είμαι»

Το ρήμα «**είμαι**» το χρησιμοποιούμε για να περιγράψουμε κάποιο πρόσωπο, ζώο ή πράγμα ή μια κατάσταση ή για να δώσουμε μια ιδιότητα σε κάποιον.

Εγώ είμαι 26 χρονών.

Ο Τόλης είναι ψηλός.

Εμείς είμαστε χαρούμενοι.

Η Δευτέρα είναι δύσκολη μέρα.

Το ρήμα «**είμαι**» το χρησιμοποιούμε και με τη σημασία του «βρίσκομαι». Όταν το ρήμα «**είμαι**» χρησιμοποιείται με αυτή του τη σημασία, ακολουθείται από την πρόθεση «σε».

Είμαι στο Αιγάλεω.

Εσείς είστε στο σταθμό του ΜΕΤΡΟ.

Ο Αμπντούλ είναι μέχρι τις 6 μ.μ. στο βενζινάδικο.

Το ρήμα «είμαι» κλίνεται ως εξής:

εγώ είμαι
εσύ είσαι
αυτός είναι
αυτή είναι
αυτό είναι

*Εγώ είμαι στο σπίτι.
Εσύ είσαι πολύ όμορφος.
Αυτός είναι φίλος μου.
Αυτή είναι πολύ ψηλή κοπέλα.
Αυτό είναι το τετράδιο του Ιτζάζ.*

εμείς είμαστε
εσείς είσατε / είστε
αυτοί είναι
αυτές είναι
αυτά είναι

*Εμείς είμαστε στη δουλειά.
Εσείς είστε οι φίλοι του Χάλιμ.
Αυτοί είναι από το Πακιστάν.
Αυτές είναι η Χρύσα και η Γιώτα.
Αυτά είναι τα καινούρια μου παπούτσια.*

Άσκηση 7

Συμπληρώνουμε τα κενά στον πίνακα με το ρήμα «είμαι».

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ
εγώ _____	εμείς _____
εσύ _____	εσείς _____
αυτός _____	αυτοί _____
αυτή _____	αυτές _____
αυτό _____	αυτά _____

Άσκηση 8 (προφορική)

Μιλάμε ο ένας για τον άλλον χρησιμοποιώντας το ρήμα «είμαι».

*Εγώ είμαι 26 χρονών. Η μπλούζα μου είναι κόκκινη.
Ο Ιρφάν είναι φίλος μου. Τα μαλλιά του είναι μαύρα.*

κ.τ.λ.

Άσκηση 9

Συμπληρώνουμε τα κενά με το σωστό τύπο του ρήματος «είμαι».

Εγώ _____ καλά.

Εσύ _____ μαθητής.

Το σπίτι _____ στο Αιγάλεω.

Ο Γιώργος _____ άρρωστος.

Η Χρύσα _____ στο σταθμό του μετρό στο Αιγάλεω.

Εσύ και ο Χρήστος _____ στο μάθημα Ελληνικών.

Το παιδί _____ μαζί με τη μαμά του.

Εμείς _____ από το Πακιστάν.

Ο Κώστας και ο Ιρφάν _____ στο φούρνο.

Τα παιδιά _____ στο σχολείο.

Εσύ _____ ψηλός.

Η Μαρία και η Ζωή _____ φίλες από παλιά.

Εσείς _____ από το Μπαγκλαντές.

Η Χρύσα και εγώ _____ στο λεωφορείο.

Ο Ασίφ και ο Μοχάμεντ _____ στη δουλειά.

Το σπίτι _____ μεγάλο.

Τα λουλούδια _____ πολύ όμορφα.

Το ποδήλατο _____ του Γιάννη.

Το Πακιστάν _____ στην Ασία.

Άσκηση 10

Συμπληρώνουμε τα κενά με το σωστό τύπο του ρήματος «είμαι», όπως ακριβώς στην άσκηση 9.

Ο Γιάννης _____ 20 χρονών.

Εγώ _____ καλά.

Η Μαρία _____ κορίτσι.

Το όνομα του σκυλιού _____ Μάιρα.

Εσύ _____ φίλος μου.

Η μπλούζα _____ άσπρη και μαύρη.

Το τσάι _____ ζεστό.

Το χρώμα του φακέλου _____ μπλε.

Εσύ _____ από το Μπαγκλαντές.

Το σκυλάκι _____ άρρωστο και κοιμάται.

Εγώ και ο Ιρφάν _____ συμμαθητές.

Ο Γιώργος και ο Μιχάλης _____ στο καφενείο.

Εσύ και η Σοφία _____ στην ίδια τάξη με εμένα.

Άσκηση 11

Συμπληρώνουμε τα κενά με το σωστό τύπο του ρήματος «είμαι», όπως ακριβώς στην άσκηση 9.

Ο Γιάννης _____ μαθητής.

Εμείς _____ από το Πακιστάν.

Το σπίτι της Χρύσας _____ μεγάλο.

Η μπλούζα της Δέσποινας _____ κόκκινη.

Το αυτοκίνητο του Αλί _____ πράσινο και μεγάλο.

Το ποτήρι _____ πάνω στο τραπέζι.

Η Δέσποινα δεν _____ καλά σήμερα.

Το σπίτι μου _____ στο Αιγάλεω και το μαγαζί που δουλεύω
_____ στην Αθήνα.

Ο Γιώργος και η Σοφία _____ φίλοι.

Το ποδήλατο αυτό _____ καινούριο.

3. ΤΑ ΣΗΜΕΙΑ ΣΤΙΞΗΣ

Όταν μιλάμε, πολλές φορές σταματάμε, πολύ ή λίγο, και άλλες φορές αλλάζουμε τον τόνο και το ύφος της φωνής μας για να ρωτήσουμε κάτι, να εκφράσουμε μια απορία, το θαυμασμό μας ή τη λύπη μας.

Όταν γράφουμε, για να τα εκφράσουμε όλα αυτά, χρησιμοποιούμε κάποια σημάδια, που λέγονται σημεία στίξης.

Όταν διαβάζουμε, τα σημεία στίξης μάς βοηθούν να καταλάβουμε καλύτερα αυτό που διαβάζουμε και να δώσουμε σωστό τόνο στη φωνή μας.

Τα σημεία στίξης είναι:

ΟΝΟΜΑ	ΣΥΜΒΟΛΟ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ
τελεία	•	<p>Τελεία βάζουμε στο τέλος μιας φράσης με ολοκληρωμένο νόημα και δείχνει ότι πρέπει να σταματήσουμε λίγο τη φωνή μας.</p> <p><i>Την Κυριακή θα πάμε εκδρομή στη θάλασσα. Σήμερα δουλεύω μέχρι τις 4μμ.</i></p> <p>! Μετά από τελεία (.) αρχίζουμε με κεφαλαίο γράμμα. • <i>Ο Ιρφάν και ο Τζεμπάρ είναι φίλοι. Μένουν στο ίδιο σπίτι.</i></p>
κόμμα	,	<p>Κόμμα βάζουμε μεταξύ όμοιων όρων σε μια φράση και δείχνει ότι πρέπει να σταματήσουμε πολύ λίγο τη φωνή μας (το μισό απ' όσο τη σταματάμε στην τελεία).</p> <p><i>Η Φωτεινή, ο Ναβίδ, ο Χρήστος, η Γιώτα, ο Ναζρούλ και ο Σουέμπ κάνουν μάθημα στο σινιάλο.</i></p>
ερωτηματικό	;	<p>Ερωτηματικό βάζουμε στο τέλος μιας φράσης, όταν ρωτάμε κάποιον κάτι και όταν ζητάμε μια πληροφορία.</p> <p><i>Τι κάνεις; Πώς σε λένε; Ξέρεις πώς θα πάω στο μετρό;</i></p>

ΟΝΟΜΑ	ΣΥΜΒΟΛΟ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ
θαυμαστικό	!	<p>Θαυμαστικό βάζουμε στο τέλος μιας φράσης που εκφράζει θαυμασμό, χαρά, ελπίδα, λύπη, πόνο, φόβο, προσταγή.</p> <p><i>Ορέν, τι όμορφος που είσαι!</i> <i>Πρόσεχε!</i> <i>Όλα θα πάνε καλά! Κουράγιο!</i></p>
διπλή τελεία	:	<p>Διπλή τελεία βάζουμε:</p> <ul style="list-style-type: none"> - όταν μεταφέρουμε λόγια όπως ακριβώς ειπώθηκαν. <i>Χτες συνάντησα τον Αλί και μου είπε: «Δεν θα έρθω αύριο στο μάθημα».</i> - όταν κάνουμε μια απαρίθμηση ή δίνουμε μια εξήγηση. <i>Χτες μαζεντήκαμε πολλοί: εγώ, ο Τζεμπάρ, ο Αμπντούλ, η Δέσποινα.</i> <i>Αγόρασα πολλά φρούτα: μπανάνες, μήλα, σταφύλια, πορτοκάλια.</i>
παρένθεση	()	<p>Μέσα στην παρένθεση κλείνουμε μια λέξη ή μια φράση που εξηγεί ή συμπληρώνει αυτό που λέμε.</p> <p><i>Ο Ορέν είναι πολύ μικρός (3 χρονών) για αυτό το παιχνίδι.</i> <i>Ο Χρήστος έχει γενέθλια αύριο (κλείνει τα 35).</i></p>
παύλα	-	<p>Παύλα βάζουμε στο διάλογο για να δείξουμε ότι αλλάζει το πρόσωπο που μιλάει.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Γειά σου! - Γειά σου. - Πώς σε λένε; - Με λένε Χρύσα. Εσένα πώς σε λένε; - Με λένε Ιρφάν.
εισαγωγικά	«»	<p>Μέσα σε εισαγωγικά κλείνουμε τα λόγια ενός άλλου ή μια λέξη του, όταν τα γράφουμε ακριβώς όπως τα είπε. Πριν τα εισαγωγικά βάζουμε διπλή τελεία.</p> <p><i>Τα παιδιά έλεγαν στον παππού: «Παππού, πες μας το παραμύθι με τη χελώνα».</i></p> <p><i>Ο Ασίφ είπε στο Βασίλη: «Αύριο θα πάω για κρίκετ. Θές να έρθεις μαζί μου;»</i></p>

Σε αυτό το σημείο προτείνεται να διδαχθούν τα σημεία στίξης, γιατί βοηθούν στην κατανόηση των κειμένων. Ωστόσο, σε ενδεχόμενη δυσκολία μετάδοσης, προτείνεται να περιοριστούν τα σημεία στίξης στα 4 βασικότερα (. , ! ;) και τα υπόλοιπα να εξηγηθούν σε επόμενο μάθημα, ίσως και πολύ αργότερα.

4. ΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ
και	συμπλεκτικός
ή	διαχωριστικός
ότι / πως	ειδικοί
αλλά / όμως	αντιθετικοί
όταν / ενώ / πριν	χρονικοί
γιατί / επειδή	αιτιολογικοί
αν	υποθετικός
να / για να	τελικοί

Οι μικρές αυτές λέξεις συνδέουν λέξεις ή προτάσεις και γι' αυτό λέγονται σύνδεσμοι.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ
και	<p>με το και συνδέουμε όμοιους όρους μιας πρότασης:</p> <p><i>Έχω τετράδιο και στιλό.</i> <i>Ο Ασίφ και ο Ιρφάν μένουν μαζί.</i></p>
ή	<p>με το ή διαχωρίζουμε / διαλέγουμε μεταξύ δύο και περισσότερων πραγμάτων:</p> <p><i>Θα φορέσεις το μαύρο ή το κόκκινο παντελόνι;</i> <i>Θα πεις καφέ ή τσάι;</i></p>
ότι πως	<p>με το ότι και το πως εξηγούμε (απαντάμε στην ερώτηση «τι;») και μπαίνουν μετά απο τα ρήματα: λέω, πιστεύω, νομίζω, ξέρω, καταλαβαίνω, αισθάνομαι κ.ά.</p> <p><i>Μου είπε ότι δουλεύει.</i> <i>Νομίζω πως θα αργήσει να έρθει.</i></p>

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ
<p>όμως αλλά</p>	<p>με το όμως και το αλλά εκφράζουμε αντίθεση:</p> <p><i>Τον ξέρω, αλλά δεν θυμάμαι το όνομά του.</i> <i>Είχαμε ραντεβού, όμως δεν ήρθε ποτέ.</i></p>
<p>όταν ενώ πριν</p>	<p>με τα όταν / ενώ / πριν εκφράζουμε τη χρονική στιγμή (απαντάμε στην ερώτηση «πότε;»)</p> <p><i>Όταν έρθεις, ο Χρήστος θα φύγει.</i> (την ίδια χρονική στιγμή) <i>Ενώ κοιμόσουν, χτυπούσε το τηλέφωνό σου.</i> (κατά τη διάρκεια) <i>Πριν την Τρίτη είναι η Δευτέρα.</i> (την προηγούμενη χρονική στιγμή)</p>
<p>γιατί επειδή</p>	<p>με το γιατί και το επειδή εκφράζουμε την αιτία, λέμε το λόγο που γίνεται κάτι (απαντάμε στην ερώτηση «γιατί;»)</p> <p><i>Δεν πήγα βόλτα, επειδή πονούσε το κεφάλι μου.</i> <i>Δεν θέλω καφέ, γιατί έχω πιεί δύο.</i></p>
<p>αν</p>	<p>με το αν εκφράζουμε υπόθεση</p> <p><i>Αν θέλεις να σε ακούσει, φώναξε.</i> <i>Πάμε σπίτι του, αν θες να τον δεις.</i></p>
<p>να για να</p>	<p>με το να και το για να εκφράζουμε τον σκοπό που γίνεται κάτι.</p> <p><i>Θέλω να κοιμηθώ, κουράστηκα σήμερα.</i> <i>Έψαξα πολύ για να σε βρω.</i></p>

Άσκηση 12

Επιλέγουμε το σύνδεσμο που λείπει από την κάθε πρόταση κυκλώνοντας το σωστό γράμμα. Στη συνέχεια, αντιγράφουμε το σύνδεσμο στο κενό.

Θέλω να έρθω στο μάθημα, _____ δεν προλαβαίνω.

α. αλλά β. και γ. αν

Ξέρω _____ μένεις στο Αιγάλεω, σωστά;

α. αν β. ότι γ. αλλά

Σου αρέσει ο καφές _____ το τσάι;

α. ή β. με γ. όμως

Κουβαλάει το τετράδιο _____ το φάκελο μαζί του.

α. ότι β. να γ. και

Δε νιώθω καλά, αισθάνομαι _____ θα αρρωστήσω.

α. πως β. να γ. και

Δεν προλαβαίνω να έρθω, _____ σχολάω αργά.

α. γιατί β. ή γ. αλλά

Είχαν ξεκινήσει να κάνουν μάθημα, _____ έφτασε ο Κώστας στις 16:00.

α. ή β. για να γ. όταν

Κάποιος μου χτύπησε το κουδούνι, _____ μιλούσα στο τηλέφωνο.

α. ή β. ενώ γ. για να

Θα σε πάρω τηλέφωνο _____ μιλήσουμε.

α. πως β. να γ. και

Σε έπαιρνα τηλέφωνο, _____ δεν απάντησες.

α. γιατί β. και γ. όμως

Μπορούμε να πάμε μαζί σινεμά, _____ θες.

α. αν β. ή γ. ότι

Αγόρασα ζάχαρη, αλεύρι και αυγά _____ φτιάξω ένα γλυκό.

α. για να β. ότι γ. αλλά

Θέλεις _____ σου πάρω κάτι από το περίπτερο;

α. πως β. να γ. και

Βλέπω τηλεόραση _____ κοιμηθώ.

α. πριν β. αλλά γ. όμως

Τα κείμενα ενδείκνυνται για εξοικείωση με το γραπτό λόγο γενικότερα και την κατανόηση του εκάστοτε γραμματικού φαινομένου ειδικότερα. Βοηθούν, επίσης, στη βελτίωση του προφορικού λόγου και είναι πολύ χρήσιμο να σημειώνονται κατά την ανάγνωσή τους οι άγνωστες λέξεις και η μετάφρασή τους είτε με συνώνυμες ελληνικές λέξεις είτε ως εξήγηση με απλές φράσεις είτε με τις αντίστοιχες λέξεις στη γλώσσα των μαθητών (σε περιπτώση που αυτό μπορεί να επιβεβαιωθεί).

Άσκηση 13

Διαβάζουμε προσεχτικά το παρακάτω κείμενο και υπογραμμίζουμε τους συνδέσμους.

Σήμερα κουράστηκα, γιατί είχα πολλή δουλειά στο βενζινάδικο. Όταν γύρισα στο σπίτι, δεν ένιωθα καλά αλλά είπαν όλοι: «Ναβίδ, είναι αργά και πρέπει να κοιμηθείς». Όμως, δεν μπορούσα να κοιμηθώ και άρχισα να προχωράω από το ένα δωμάτιο στο άλλο. Έβλεπα τα έπιπλα και τα ντουλάπια και τα φώτα. Όταν ήμουν στην κουζίνα, ζαλίστηκα και έπεσα. Αν πήγαινα για ύπνο, δεν θα έπεφτα. Μου έβαλαν θερμοόμετρο και είπαν πως έχω πυρετό. Πήρα φάρμακο για να γίνω καλά. Τελικά πήγα για ύπνο!

Ενώ κοιμόμουν, είδα ένα πολύ ωραίο όνειρο! Είδα την Ούζμα, τον Κώστα, τον Ασίφ, τον Γιάννη, τον Αμπντούλ, τη Φωτεινή, τον Ναζρούλ, την Μαρία και τον Ακράμ. Νομίζω ότι ήμασταν όλοι μαζί στην πλατεία. Τραγουδούσαμε και χορεύαμε, γιατί ήταν τα γενέθλια της Φωτεινής.

Πριν ξυπνήσω, κατάλαβα ότι ήταν όνειρο. Όταν ξύπνησα, δεν είχα πυρετό! Ήρθε ο Ιρφάν στο δωμάτιο μου για να με ξυπνήσει και να δει αν είμαι καλά.

Μου είπε:

«Καλημέρα! Τι κάνεις; Είσαι καλά σήμερα;»

Και του απάντησα:

«Ναι! Το όνειρό μου με έκανε καλά!»

Άσκηση 14

Ξαναδιαβάζουμε το κείμενο και απαντάμε στις ερωτήσεις που εκάνε στο Ναβίδ ένας φίλος του.

Ερώτηση: Γιατί ήσουν κουρασμένος, Ναβίδ;

Απάντηση: _____

Ερώτηση: Πότε ζαλίστηκες και έπεσες;

Απάντηση: _____

Ερώτηση: Για ποιο λόγο πήρες φάρμακο;

Απάντηση: _____

Ερώτηση: Πότε είδες ένα πολύ ωραίο όνειρο;

Απάντηση: _____

Ερώτηση: Γιατί τραγουδούσατε και χορεύατε στο όνειρο;

Απάντηση: _____

Ερώτηση: Πότε κατάλαβες ότι ήταν όνειρο;

Απάντηση: _____

Ερώτηση: Γιατί ήρθε ο Ιρφάν στο δωμάτιό σου;

Απάντηση: _____

Ερώτηση: Τι σε έκανε καλά;

Απάντηση: _____

Άσκηση 15

Συμπληρώνω στο παρακάτω κείμενο τους συνδέσμους και τα σημεία στίξης που έχουν αφαιρεθεί.

Σήμερα κουράστηκα, _____ είχα πολλή δουλειά στο βενζινάδικο _____ γύρισα σπίτι, δεν ένιωθα καλά _____ είπαν όλοι Ναβίδ είναι αργά και πρέπει _____ κοιμηθείς _____, δεν μπορούσα _____ κοιμηθώ _____ άρχισα _____ προχωράω από το ένα δωμάτιο στο άλλο Έβλεπα τα έπιπλα _____ τα ντουλάπια _____ τα φώτα _____ ήμουν στην κουζίνα, ζαλίστηκα _____ έπεσα _____ πήγαινα για ύπνο, δεν θα έπεφτα Μου έβαλαν θερμόμετρο _____ είπαν _____ έχω πυρετό Πήρα φάρμακο _____ γίνω καλά Τελικά πήγα για ύπνο

_____ κοιμόμουν είδα ένα πολύ ωραίο όνειρο Είδα την Ούσμα τον Κώστα τον Ασίφ τον Γιάννη τον Αμπντούλ τη Φωτεινή τον Ναζρούλ την Μαρία _____ τον Ακράμ Νομίζω _____ ήμαστε όλοι μαζί στην πλατεία Τραγουδούσαμε _____ χορεύαμε _____ ήταν τα γενέθλια της Φωτεινής _____ ξυπνήσω κατάλαβα _____ ήταν όνειρο _____ ξύπνησα, δεν είχα πυρετό Ήρθε ο Ιρφάν στο δωμάτιο μου _____ με ξυπνήσει _____ δει _____ είμαι καλά

Μου είπε

Καλημέρα Τι κάνεις Είσαι καλά σήμερα

_____ του απάντησα

Ναι Το όνειρό μου με έκανε καλά

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο

ΗΜΕΡΕΣ / ΜΗΝΕΣ / ΕΠΟΧΕΣ

ΑΡΙΘΜΟΙ

ΩΡΑ

Το κεφάλαιο αυτό αποτελείται από θεωρία και ασκήσεις σχετικές με τη διαίρεση του χρόνου. Από τις εποχές μέχρι και τα λεπτά μαθαίνουμε να διαβάζουμε και να γράφουμε σωστά.

1. ΟΙ ΗΜΕΡΕΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Δευτέρα
Τρίτη
Τετάρτη
Πέμπτη
Παρασκευή
Σάββατο
Κυριακή

Πίνακας 1. Οι ημέρες της εβδομάδας

Άσκηση 1

Μαθαίνουμε τις ημέρες της εβδομάδας προφορικά και μετά τις γράφουμε όσες φορές χρειαστεί.

Δευτέρα _____

Τρίτη _____

Τετάρτη _____

Πέμπτη _____

Παρασκευή _____

Σάββατο _____

Κυριακή _____

Άσκηση 2

Συμπληρώνουμε τα κενά με τις ημέρες που λείπουν.

Δευτέρα

Τετάρτη

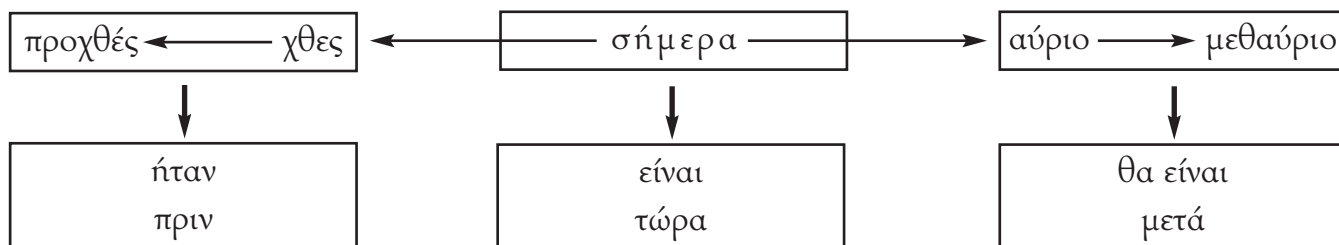
Σάββατο

Άσκηση 3

Βάζουμε τις ημέρες στη σωστή σειρά: Τετάρτη, Παρασκευή, Δευτέρα, Πέμπτη, Σάββατο, Τρίτη, Κυριακή

[προχθές, χθες, σήμερα, αύριο, μεθαύριο]

Με σημείο αναφοράς την ημέρα του μαθήματος, εξηγούμε τι σημαίνουν τα: σήμερα, προχθές, χθες, αύριο, μεθαύριο.

Άσκηση 4

Συμπληρώνουμε τις προτάσεις:

Σήμερα είναι Τρίτη, αύριο θα είναι _____ .

Χθες ήταν Πέμπτη, σήμερα είναι _____ .

Αύριο θα είναι Κυριακή, σήμερα είναι _____ .

Σήμερα είναι Τρίτη, μεθαύριο θα είναι _____ .

Αύριο θα είναι Τετάρτη, μεθαύριο θα είναι _____ .

Αύριο θα είναι Σάββατο, χθες ήταν _____ .

Προχθές ήταν Δευτέρα, σήμερα είναι _____ .

Χθες ήταν Τρίτη, μεθαύριο θα είναι _____ .

Μεθαύριο θα είναι Πέμπτη, σήμερα είναι _____ .

Προχθές ήταν Κυριακή, μεθαύριο θα είναι _____ .

! Πολλές φορές, όταν θέλουμε να αναφερθούμε στο Σάββατο και την Κυριακή, χρησιμοποιούμε τη λέξη «**σαββατοκύριακο**».

Το επόμενο σαββατοκύριακο θα πάμε εκδρομή.

2. ΟΙ ΜΗΝΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΟΧΕΣ

Οι εποχές του χρόνου είναι **τέσσερις** και αποτελούνται από **τρεις μήνες** η κάθε μία.

ΟΙ ΜΗΝΕΣ	ΟΙ ΕΠΟΧΕΣ
(Δεκέμβριος)	Χειμώνας (τον χειμώνα κάνει κρύο και χιονίζει)
01. Ιανουάριος	
02. Φεβρουάριος	
03. Μάρτιος	Άνοιξη (την άνοιξη ανθίζουν τα λουλούδια)
04. Απρίλιος	
05. Μάιος	
06. Ιούνιος	Καλοκαίρι (το καλοκαίρι κάνει πολύ ζέστη)
07. Ιούλιος	
08. Αύγουστος	
09. Σεπτέμβριος	Φθινόπωρο (το φθινόπωρο βρέχει και πέφτουν τα φύλλα από τα δέντρα)
10. Οκτώβριος	
11. Νοέμβριος	
12. Δεκέμβριος	

Πίνακας 2. Οι μήνες και οι εποχές του χρόνου

Άσκηση 5

Μαθαίνουμε τους μήνες του χρόνου προφορικά και μετά τους γράφουμε όσες φορές χρειαστεί.

Ιανουάριος _____

Φεβρουάριος _____

Μάρτιος _____

Απρίλιος _____

Μάιος _____

Ιούνιος _____

Ιούλιος _____

Αύγουστος _____

Σεπτέμβριος _____

Οκτώβριος _____

Νοέμβριος _____

Δεκέμβριος _____

Άσκηση 6

Συμπληρώνουμε τα κενά με τους μήνες που λείπουν.

Φεβρουάριος

Μάρτιος

Μάιος

Αύγουστος

Νοέμβριος

Άσκηση 7

Βάζουμε τους μήνες στη σωστή σειρά: Μάρτιος, Αύγουστος, Δεκέμβριος, Ιανουάριος, Απρίλιος, Μάιος, Σεπτέμβριος, Νοέμβριος, Ιούνιος, Φεβρουάριος, Οκτώβριος, Ιούλιος:

Άσκηση 8

Συμπληρώνουμε τον παρακάτω πίνακα με τους μήνες και τις εποχές που λείπουν.

ΟΙ ΜΗΝΕΣ	ΟΙ ΕΠΟΧΕΣ
Δεκέμβριος	_____

Φεβρουάριος	
_____	Άνοιξη

Ιούνιος	_____
Ιούλιος	

_____	_____
Οκτώβριος	

Άσκηση 9

Γράφουμε δίπλα από κάθε μήνα την εποχή στην οποία ανήκει.

Απρίλιος → _____

Φεβρουάριος → _____

Αύγουστος → _____

Οκτώβριος → _____

Ιανουάριος → _____

Μάιος → _____

Ιούνιος → _____

Νοέμβριος → _____

Ιούλιος → _____

Άσκηση 10

Γράφουμε δίπλα από κάθε εποχή τους αντίστοιχους μήνες.

Χειμώνας → _____

Άνοιξη → _____

Καλοκαίρι → _____

Φθινόπωρο → _____

3. ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ

1 (ένα)	30 (τριάντα)
2 (δύο)	40 (σαράντα)
3 (τρία)	50 (πενήντα)
4 (τέσσερα)	60 (εξήντα)
5 (πέντε)	70 (εβδομήντα)
6 (έξι)	80 (ογδόντα)
7 (εφτά)	90 (ενενήντα)
8 (οχτώ)	100 (εκατό)
9 (εννιά)	200 (διακόσια)
10 (δέκα)	300 (τριακόσια)
11 (έντεκα)	400 (τετρακόσια)
12 (δώδεκα)	500 (πεντακόσια)
13 (δεκατρία)	600 (εξακόσια)
14 (δεκατέσσερα)	700 (εφτακόσια)
15 (δεκαπέντε)	800 (οχτακόσια)
16 (δεκαέξι)	900 (εννιακόσια)
17 (δεκαεφτά)	1.000 (χίλια)
18 (δεκαοχτώ)	2.000 (δύο χιλιάδες)
19 (δεκαεννιά)	10.000 (δέκα χιλιάδες)
20 (είκοσι)	20.000 (είκοσι χιλιάδες)
21 (είκοσι + ένα = εικοσιένα)	100.000 (εκατό χιλιάδες)
...	200.000 (διακόσιες χιλιάδες)
29 (είκοσι + εννιά = εικοσιεννιά)	1.000.000 (ένα εκατομμύριο)

Πίνακας 3. Οι αριθμοί

Την ημερομηνία την συναντάμε και με αυτή την μορφή:

6/12/2012

Διαβάζεται:
*έξι Δεκεμβρίου του δύο
χιλιάδες δώδεκα*

Τα νούμερα αντιστοιχούν:
στη μέρα (6η ημέρα του μήνα),
στο μήνα(12ος - Δεκέμβριος)
και στη χρονολογία (2012).

Για λόγους συντομίας πολλές φορές γράφεται μόνο ο μήνας και το έτος:

12/2012 (Δεκέμβριος του 2012)

Άσκηση 11

Πώς διαβάζονται οι παρακάτω ημερομηνίες;

07/07/2013 → _____

08/12/1992 → _____

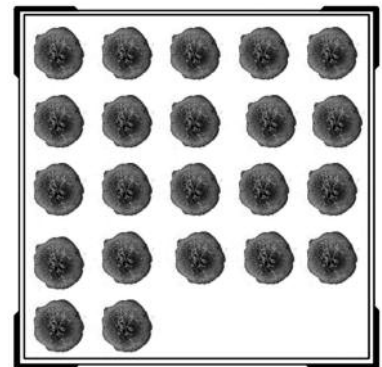
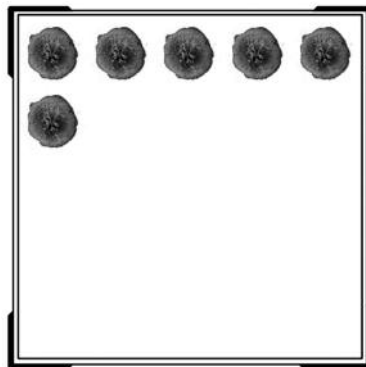
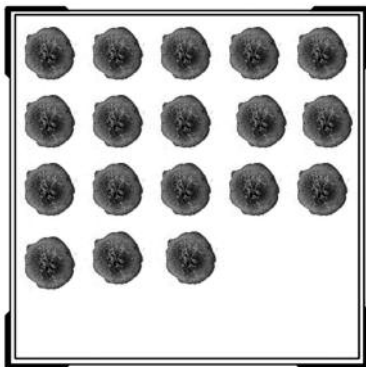
20/03/2000 → _____

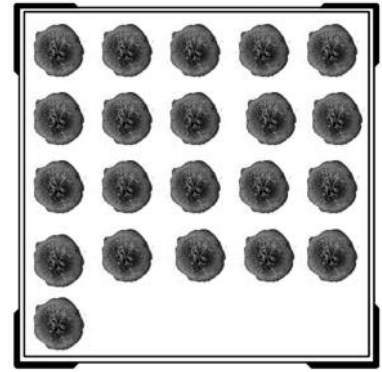
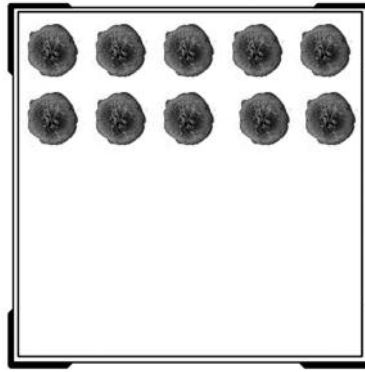
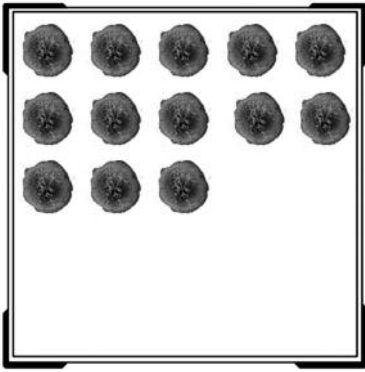
30/07/2011 → _____

12/09/1827 → _____

Άσκηση 12

Μετράμε τις κουκίδες σε κάθε πλαίσιο και ύστερα γράφουμε πόσες είναι συνολικά.

Άσκηση 13

Γράφουμε ολογράφως πόσο κοστίζουν τα διάφορα πράγματα που αγοράζουμε από το μαγαζί, από τον φούρνο, από το περίπτερο, από το καφενείο ή από αλλού.

Ένα κιλό κοτόπουλο κοστίζει (4,90) _____ ευρώ και _____ λεπτά.

Ένα κιλό ντομάτες κοστίζει (0,90) _____ λεπτά.

(12) _____ αυγά κοστίζουν (2,40) _____ ευρώ και _____ λεπτά.

(5) _____ κιλά πατάτες κοστίζουν (3,80) _____ ευρώ και _____ λεπτά.

Ένα πακέτο μακαρόνια κοστίζει (1,12) _____ ευρώ και _____ λεπτά.

Ένα λίτρο γάλα κοστίζει (1,40) _____ ευρώ και _____ λεπτά.

Ένα μπουκάλι σαμπουάν κοστίζει (3,70) _____ ευρώ και _____ λεπτά.

(2) _____ πακέτα χαρτοπετσέτες κοστίζουν (1,60) _____ ευρώ και _____ λεπτά.

Για όλα αυτά πλήρωσα (19,82) _____ ευρώ και _____ λεπτά.

4. Η ΩΡΑ

Για να μάθουμε την ώρα κάνουμε την ερώτηση:

Τι ώρα είναι;

Η απάντηση στην ερώτηση αυτή είναι πάντα:

*Η ώρα είναι _____
ή Είναι _____ η ώρα.*

Η λέξη ώρα είναι ουσιαστικό γένους θηλυκού.

Όταν το ρολόι δείχνει 01:00 σημαίνει ότι η ώρα είναι μία. (προσοχή, να μην μπερδεύεται με το «ένα»). Όταν το ρολόι δείχνει 03:00 σημαίνει ότι η ώρα είναι τρεις (προσοχή, να μην μπερδεύεται με το «τρία»).

Για να μάθουμε, για παράδειγμα, τι ώρα αρχίζει ή τελειώνει κάτι, κάνουμε την ερώτηση:

Τι ώρα είναι ο αγώνας ;

Απάντηση στην ερώτηση αυτή είναι πάντα:

*Είναι στη μία * .
ή Είναι στις _____ * .*

* Μόνο όταν αναφερόμαστε στην ώρα 01:00 χρησιμοποιούμε ενικό αριθμό: **στη** μία. Για κάθε άλλη ώρα χρησιμοποιούμε πληθυντικό: **στις** δέκα, **στις** δύο, **στις** επτά.

ΑΝΑΛΟΓΙΚΗ ΜΟΡΦΗ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΟΡΦΗ	ΟΛΟΓΡΑΦΟΣ
	12:00	δώδεκα ακριβώς
	01:00	μία ακριβώς
	03:00	τρεις ακριβώς

Πίνακας 4. Η ώρα

ΑΝΑΛΟΓΙΚΗ ΜΟΡΦΗ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΟΡΦΗ	ΟΛΟΓΡΑΦΟΣ
	<p>01:15</p>	<p>μία και τέταρτο</p>
	<p>01:30</p>	<p>μία και μισή</p>
	<p>01:45</p>	<p>δύο παρά τέταρτο</p>
	<p>10:15</p>	<p>δέκα και τέταρτο</p>
	<p>10:30</p>	<p>δέκα και μισή</p>
	<p>10:45</p>	<p>έντεκα παρά τέταρτο</p>

Πίνακας 4. Η ώρα

ΑΝΑΛΟΓΙΚΗ ΜΟΡΦΗ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΟΡΦΗ	ΟΛΟΓΡΑΦΟΣ
	<p>03:05</p>	<p>τρεις και πέντε</p>
	<p>03:10</p>	<p>τρεις και δέκα</p>
	<p>03:20</p>	<p>τρεις και είκοσι</p>
	<p>03:35</p>	<p>τέσσερις παρά εικοσιπέντε</p>
	<p>03:40</p>	<p>τέσσερις παρά είκοσι</p>
	<p>03:50</p>	<p>τέσσερις παρά δέκα</p>

Η ημέρα έχει 24 ώρες και χωρίζεται σε δύο ίσα μέρη, το καθένα από τα οποία αποτελείται από 12 ώρες (12+12=24). Όταν λέμε εικοσιτετράωρο εννοούμε μια ολόκληρη ημέρα.

Το πρώτο μέρος της ημέρας ξεκινάει από τα μεσάνυχτα (00:00) και τελειώνει το μεσημέρι (12:00). Οι ώρες από τα μεσάνυχτα ως το μεσημέρι ακολουθούνται από το αρχικά π.μ. που σημαίνουν προ μεσημβρίας.

Το δεύτερο μέρος της ημέρας ξεκινάει από το μεσημέρι (12:00) και τελειώνει τα μεσάνυχτα (00:00) της επόμενης ημέρας. Οι ώρες από το μεσημέρι ως τα μεσάνυχτα ακολουθούνται από το αρχικά μ.μ. που σημαίνουν μετά μεσημβρίας.

π.μ.: (προ μεσημβρίας) από τις δώδεκα το βράδυ μέχρι τις δώδεκα το μεσημέρι.

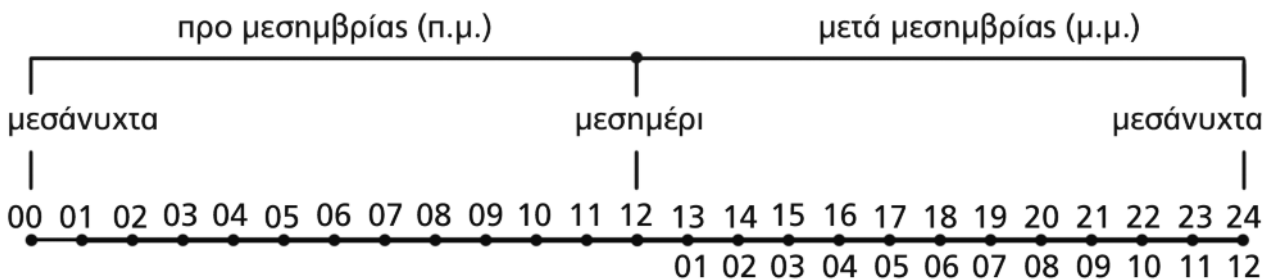
μ.μ.: (μετά μεσημβρίας) από τις δώδεκα το μεσημέρι μέχρι τις δώδεκα το βράδυ.

03:00 μ.μ. —————> **τρεις η ώρα, το μεσημέρι**

06:00 π.μ. —————> **έξι η ώρα, το πρωί**

Οι ώρες από το μεσημέρι ως τα μεσάνυχτα γράφονται με δυο τρόπους, είτε ως 1,2,3,... μ.μ., είτε ως 13,14,15,... Αυτό για παράδειγμα σημαίνει ότι είτε μετράμε μία ώρα μετά το μεσημέρι ή 13 ώρες (12+1= δώδεκα και μία) μετά τα μεσάνυχτα. Αρα όταν η ώρα είναι «μια μ.μ.» γράφεται 13:00, δηλαδή είναι το νούμερο 13 αλλά διαβάζουμε μία η ώρα.

Άσκηση 14

Συμπληρώνουμε τα κενά όπως στα παραδείγματα:

08:00 → οχτώ ακριβώς π.μ.

23:15 → έντεκα και τέταρτο μ.μ.

09:05 → _____

10:10 → _____

22:10 → _____

04:30 → _____

16:15 → _____

20:20 → _____

12:50 → _____

01:05 → _____

14:50 → _____

17:25 → _____

03:30 → _____

24:00 → _____

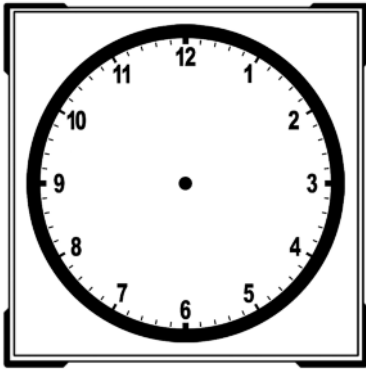
21:10 → _____

07:30 → _____

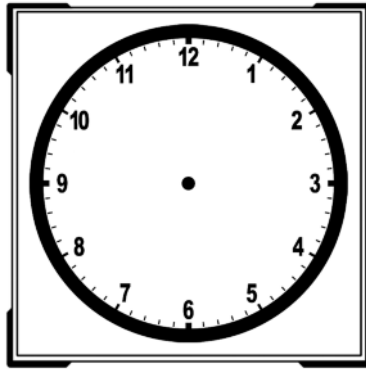
18:20 → _____

Άσκηση 15

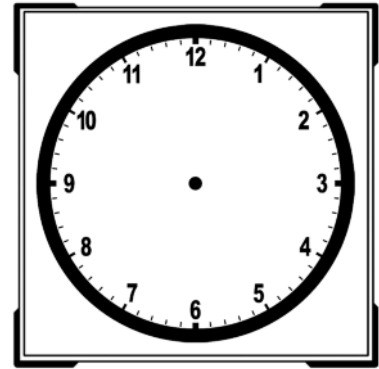
Βάζουμε στα ρολόγια δείκτες σύμφωνα με την αναγραφόμενη ώρα.

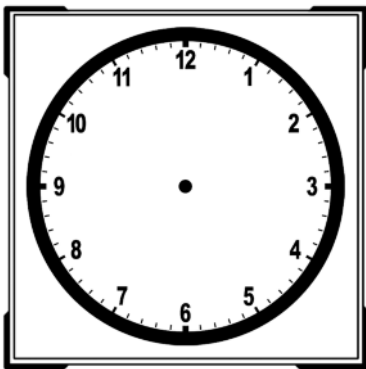
δύο και δέκα

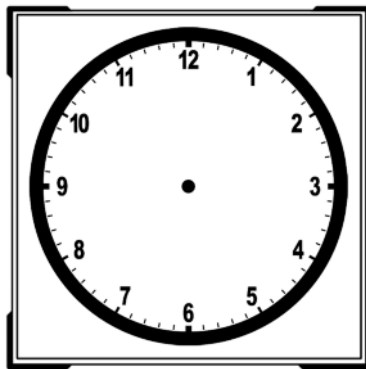
έξι και είκοσι

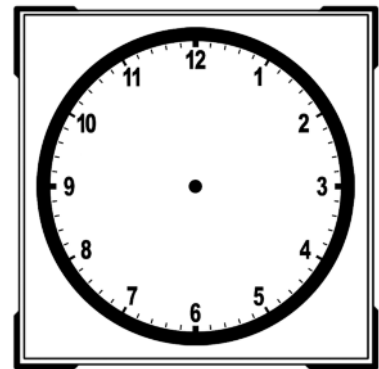
τρεις και πέντε

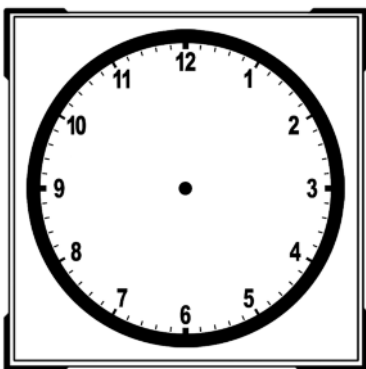
οχτώ και εικοσιπέντε

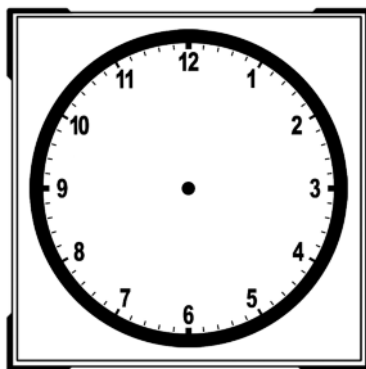
εφτά παρά είκοσι

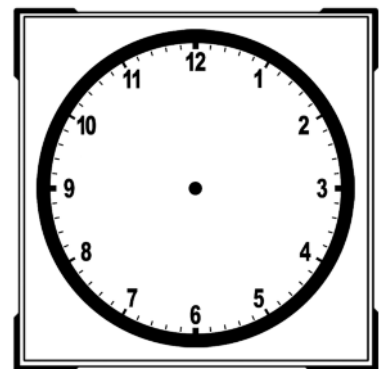
έξι παρά εικοσιπέντε

τέσσερις παρά πέντε

πέντε παρά δέκα

εννιά παρά είκοσι

Άσκηση 16

Γράφουμε ολογράφως την ώρα που δείχνουν τα ρολόγια.

ΑΝΑΛΟΓΙΚΗ ΜΟΡΦΗ	ΟΛΟΓΡΑΦΩΣ
	_____
	_____
	_____
	_____
	_____
	_____

ΑΝΑΛΟΓΙΚΗ ΜΟΡΦΗ	ΟΛΟΓΡΑΦΟΣ
	<hr data-bbox="837 416 1187 421"/>
	<hr data-bbox="837 707 1187 712"/>
	<hr data-bbox="837 999 1187 1003"/>
	<hr data-bbox="837 1290 1187 1294"/>
	<hr data-bbox="837 1581 1187 1585"/>
	<hr data-bbox="837 1872 1187 1877"/>

Άσκηση 17

Γράφουμε δίπλα ολογράφως την ώρα ή τον αριθμό που αναφέρεται μέσα σε παρένθεση.

α. Το μάθημα των ελληνικών διαρκεί (2) _____ ώρες, από τις (11:30)
_____ έως τις (13:30) _____
_____ .

β. Το πρωί ξεκινάω τη δουλειά στις (7:30) _____ .

γ. Κάθε μέρα ξυπνάω στις (6:30) _____ , εκτός
από την Κυριακή που ξυπνάω στις (10:00) _____ .

δ. Το απόγευμα, γύρω στις (18:45) _____ πη-
γαίνω βόλτα στο πάρκο.

ε. Η ταινία που βλέπω ξεκινάει στις (20:30) _____
και τελειώνει στις (22:00) _____ .

στ. Δουλεύω (10) _____ ώρες την ημέρα, από τις (7:30)
_____ έως τις (17:30) _____ .

- ζ. - Από τι ώρα μέχρι τι ώρα διαβάζεις για το μάθημα;
- Διαβάζω από τις (15:20) _____ μέχρι τις
(16:50) _____ .
- η. - Τι ώρα έχεις μάθημα;
- Έχω μάθημα στις (12:45) _____ .
- θ. - Τι ώρα κλείνει το super market;
- Κλείνει στις (20:45) _____ .
- Η ώρα είναι (19:30) _____ , προλαβαίνω να
πάω!
- ι. - Τι ώρα πηγαίνουν τους σκύλους βόλτα;
- Πηγαίνουν βόλτα τους σκύλους στις (8:00) _____
το πρωί και στις (22:00) _____ το βράδυ .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7ο

ΤΑ ΡΗΜΑΤΑ

Στο κεφάλαιο αυτό, μαθαίνουμε την ενεργητική φωνή των ρημάτων στον ενεστώτα χρόνο.

1. ΤΑ ΡΗΜΑΤΑ

Ρήματα λέγονται οι λέξεις που δείχνουν ότι ένα πρόσωπο, ζώο ή πράγμα κάνει κάτι, παθαίνει κάτι ή βρίσκεται σε μια κατάσταση.

Η Ούζμα διαβάζει.

Το σπίτι καίγεται.

Ο Δημήτρης κοιμάται.

(Η Ούζμα κάνει κάτι, διαβάζει.)

(Το σπίτι παθαίνει κάτι, καίγεται.)

(Ο Δημήτρης βρίσκεται σε μια κατάσταση.)

ΑΡΝΗΣΗ

Για να σχηματίσουμε την άρνηση βάζουμε πριν από το ρήμα τη λέξη «δεν».

παράδειγμα: Δεν θέλω να πάμε σινεμά, θέλω να πάμε θέατρο!

1.1 ΧΡΟΝΟΙ (ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ)

Για να δείξουμε πότε (χρονική στιγμή) συμβαίνει αυτό που λέμε, τα ρήματα σχηματίζουν τύπους, που λέγονται χρόνοι. Για το παρόν (τώρα) χρησιμοποιούμε το χρόνο ενεστώτα.

1.2 ΡΗΜΑΤΑ ΣΕ -ω / -ώ (ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ)

Τα ρήματα που τελειώνουν σε -ω ή σε -ώ δείχνουν ότι ένα πρόσωπο, ζώο ή πράγμα κάνει κάτι.

εγώ → παίζω
εγώ → διαβάζω
εγώ → τρέχω

εγώ → αγαπώ
εγώ → ρωτώ
εγώ → χαιρετώ

2. Η ΚΛΙΣΗ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

2.1 ΡΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΤΕΛΕΙΩΝΟΥΝ ΣΕ -Ω

Για να κλίνουμε τα ρήματα στον ενεστώτα χωρίζουμε τη λέξη σε δύο μέρη, στο θέμα, που είναι το μέρος του ρήματος που παραμένει σταθερό, και στην κατάληξη, που είναι το μέρος του ρήματος που αλλάζει για να δηλώσει το πρόσωπο, και προσθέτουμε τις καταλήξεις :

- ω
- εις
- ει
- ουμε
- ετε
- ουν

εγώ	παίζω
εσύ	παίζεις
αυτός	παίζει
αυτή	παίζει
αυτό	παίζει
εμείς	παίζουμε
εσείς	παίζετε
αυτοί	παίζουν
αυτές	παίζουν
αυτά	παίζουν

Πίνακας 1. Η κλίση των ρημάτων σε -ω

Άσκηση 1

Συμπληρώνουμε τις καταλήξεις των παρακάτω ρημάτων σύμφωνα με το ρήμα «παίζω».

εγώ	βλέπ ___	φτιάχν ___	τρέχ ___
εσύ	βλέπ ___	φτιάχν ___	τρέχ ___
αυτός	βλέπ ___	φτιάχν ___	τρέχ ___
αυτή	βλέπ ___	φτιάχν ___	τρέχ ___
αυτό	βλέπ ___	φτιάχν ___	τρέχ ___
εμείς	βλέπ ___	φτιάχν ___	τρέχ ___
εσείς	βλέπ ___	φτιάχν ___	τρέχ ___
αυτοί	βλέπ ___	φτιάχν ___	τρέχ ___
αυτές	βλέπ ___	φτιάχν ___	τρέχ ___
αυτά	βλέπ ___	φτιάχν ___	τρέχ ___

Άσκηση 2

Συμπληρώνουμε τα κενά στον παρακάτω πίνακα:

διαβάζω	πληρώνω	δακρύζω
_____ διαβάζω	εγώ πληρών ___	_____ δακρύζω
εσύ _____	εσύ _____	εσύ _____
_____ διαβάζει	_____ πληρών ___	_____ δακρύζει
αυτή _____	_____ πληρών ___	αυτή δακρύζ ___
αυτό _____	αυτό _____	αυτό δακρύζ ___
_____ διαβάζουμε	_____ πληρών ___	εμείς _____
εσείς _____	εσείς πληρών _____	_____ δακρύζ ___
_____ διαβάζουν	αυτοί _____	_____ δακρύζ ___
αυτές _____	_____ πληρών ___	αυτές _____
αυτά _____	αυτά _____	_____ δακρύζ ___

2.2 ΡΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΤΕΛΕΙΩΝΟΥΝ ΣΕ -άω → -ώ

Για να κλίνουμε τα ρήματα στον ενεστώτα χωρίζουμε τη λέξη σε δύο μέρη, στο θέμα, που είναι το μέρος του ρήματος που παραμένει σταθερό, και στην κατάληξη, που είναι το μέρος του ρήματος που αλλάζει για να δηλώσει το πρόσωπο, και προσθέτουμε τις καταλήξεις

- άω / ώ
- άς
- άει / α
- άμε
- άτε
- ούν

εγώ	αγαπάω / αγαπώ
εσύ	αγαπάς
αυτός	αγαπάει / αγαπά
αυτή	αγαπάει / αγαπά
αυτό	αγαπάει / αγαπά
εμείς	αγαπάμε
εσείς	αγαπάτε
αυτοί	αγαπούν
αυτές	αγαπούν
αυτά	αγαπούν

Πίνακας 2. Η κλίση των ρημάτων σε -άω / -ώ

Άσκηση 3

Συμπληρώνουμε τις καταλήξεις των παρακάτω ρημάτων σύμφωνα με το ρήμα «αγαπάω/ώ».

εγώ	ρωτ ___ / ρωτ ___	ζητ ___ / ζητ ___	χαιρετ _ / χαιρετ _
εσύ	ρωτ ___	ζητ ___	χαιρετ ___
αυτός	ρωτ ___ / ρωτ ___	ζητ ___ / ζητ ___	χαιρετ _ / χαιρετ _
αυτή	ρωτ ___ / ρωτ ___	ζητ ___ / ζητ ___	χαιρετ _ / χαιρετ _
αυτό	ρωτ ___ / ρωτ ___	ζητ ___ / ζητ ___	χαιρετ _ / χαιρετ _
εμείς	ρωτ ___	ζητ ___	χαιρετ ___
εσείς	ρωτ ___	ζητ ___	χαιρετ ___
αυτοί	ρωτ ___	ζητ ___	χαιρετ ___
αυτές	ρωτ ___	ζητ ___	χαιρετ ___
αυτά	ρωτ ___	ζητ ___	χαιρετ ___

Άσκηση 4

Συμπληρώνουμε τα κενά στον παρακάτω πίνακα:

χτυπάω/ώ	νικάω/ώ	απαντάω/ώ
εγώ _____	εγώ _____	εγώ _____
_____ χτυπάς	εσύ νικ ___	_____ απαντ ___
αυτός _____	αυτός _____	αυτός _____
αυτή _____	_____ νικ ___	_____ απαντ ___
αυτό _____	_____ νικ ___	αυτό _____
_____ χτυπάμε	εμείς _____	εμείς _____
εσείς _____	εσείς νικ ___	εσείς _____
αυτοί _____	αυτοί _____	αυτοί απαντ ___
αυτές _____	αυτές _____	αυτές _____
αυτά _____	_____ νικ ___	αυτά απαντ ___

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Υπάρχουν κάποια ρήματα που τελειώνουν σε -ώ και παίρνουν τις καταλήξεις:

- ώ
- είς
- εί
- ούμε
- είτε
- ούν

Κάποια από αυτά είναι:

μπορώ, ζω, αργώ, κατοικώ, συγκινώ, δημιουργώ, κινώ, θεωρώ, καλώ, αφαιρώ, προσπαθώ, ποθώ, αδικώ κ.α.

εγώ	μπορώ
εσύ	μπορείς
αυτός	μπορεί
αυτή	μπορεί
αυτό	μπορεί
εμείς	μπορούμε
εσείς	μπορείτε
αυτοί	μπορούν
αυτές	μπορούν
αυτά	μπορούν

Πίνακας 3. Η κλίση των ρημάτων σε -ώ με διαφορετική κατάληξη στο β' πληθυντικό

Άσκηση 5

Να κλιθούν τα ρήματα σύμφωνα με το ρήμα «μπορώ»: ζω, κατοικώ, προσπαθώ, αργώ.

εγώ	_____	_____	_____	_____
εσύ	_____	_____	_____	_____
αυτός	_____	_____	_____	_____
αυτή	_____	_____	_____	_____
αυτό	_____	_____	_____	_____
εμείς	_____	_____	_____	_____
εσείς	_____	_____	_____	_____
αυτοί	_____	_____	_____	_____
αυτές	_____	_____	_____	_____
αυτά	_____	_____	_____	_____

2.3 ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΡΗΜΑΤΑ

Μερικά ρήματα κλίνονται με δικό τους τρόπο (λόγω συναίρεσης του θεματικού τους φωνήεντος με το φωνήεν της κατάληξης).

εγώ	ακούω	καίω	τρώω
εσύ	ακούς	καις	τρως
αυτός	ακούει	καίει	τρώει
αυτή	ακούει	καίει	τρώει
αυτό	ακούει	καίει	τρώει
εμείς	ακούμε	καίμε	τρώμε
εσείς	ακούτε	καίτε	τρώτε
αυτοί	ακούνε	καίνε	τρώνε
αυτές	ακούνε	καίνε	τρώνε
αυτά	ακούνε	καίνε	τρώνε

εγώ	λέω	φυλάω	πάω
εσύ	λες	φυλάς	πας
αυτός	λέει	φυλάει	πάει
αυτή	λέει	φυλάει	πάει
αυτό	λέει	φυλάει	πάει
εμείς	λέμε	φυλάμε	πάμε
εσείς	λέτε	φυλάτε	πάτε
αυτοί	λένε	φυλάνε	πάνε
αυτές	λένε	φυλάνε	πάνε
αυτά	λένε	φυλάνε	πάνε

Πίνακας 4. Παραδείγματα περιέργων ρημάτων

Ομοια με το ρήμα «καίω» κλίνονται και τα ρήματα «κλαίω» και «φταίω».

Άσκηση 6

Βάζουμε το ρήμα που βρίσκεται στην παρένθεση στο σωστό πρόσωπο.

Ο Δημήτρης και ο Ασίφ _____ (κάνω) τις ασκήσεις τους.

Ο Αλί δεν _____ (απαντάω/ώ) στο τηλέφωνο.

Ο Βασίλης _____ (ψάχνω) την τσάντα του.

Η Μάιρα _____ (τρώω) το φαγητό της.

Εμείς _____ (πάω) βόλτα με το ποδήλατο.

Ο Ναβίδ _____ (νικάω/ώ) στο κρίκετ.

Εγώ _____ (είμαι) φίλη του Ιρφάν. _____ (μαθαίνω) μαζί Ελληνικά.

Η Φωτεινή και εγώ _____ (παίζω) ένα παιχνίδι στον υπολογιστή.

Η Γιώτα _____ (μιλάω/ώ) στο τηλέφωνο.

Ο Γιώργος και εγώ _____ (κυνηγάω/ώ) την μπάλα.

Εσείς _____ (φεύγω) σήμερα για μπάνιο.

Τα παιδιά _____ (παίζω) ποδόσφαιρο στο γήπεδο.

Άσκηση 7

Βάζουμε το ρήμα που βρίσκεται στην παρένθεση στο σωστό πρόσωπο.

Εσύ _____ (κατοικώ) στο Αιγάλεω, αλλά _____ (δουλεύω) στην Αθήνα.

Το μωρό _____ (κλαίω), γιατί _____ (πεινάω/ω).

Ο Γιάννης _____ (μπορώ) να _____ (διαβάζω) πολλές ώρες χωρίς να _____ (σταματάω/ώ), όταν _____ (έχω) εξετάσεις.

Εμείς _____ (μαθαίνω) τα ρήματα τώρα στο μάθημα των ελληνικών.

Τα παιδιά _____ (ακούω) τον αγώνα από το ραδιοφωνό, γιατί η τηλεόραση δεν _____ (λειτουργώ).

Η μαμά, όταν _____ (είμαι) στο σπίτι στο χωριό _____ (φωνάζω) δυνατά για να _____ (ακούω) ο παππούς.

Εμείς το βράδυ, μόλις _____ (μπαίνω) στο σπίτι _____ (ανάβω) τα φώτα για να _____ (βλέπω).

Εγώ _____ (αγαπάω/ώ) πολύ τους σκύλους και ο Βασίλης _____ (αγαπάω/ώ) τις γάτες. Ούτε εγώ ούτε ο Βασίλης _____ (αγαπάω/ώ) τα ποντίκια.

Ο Ναβίδ _____ (ξέρω) να _____ (βάφω) κάγκελα και να _____ (σοβατίζω) τοίχους, αυτό είναι η δουλειά του.

Η Σοφία _____ (βάζω) τη ζάχαρη στο βαζάκι.

Ο Μάρκος _____ (έχω) ένα σκύλο και τρεις γάτες και _____ (μένω) όλοι μαζί.

Επειδή το κορίτσι _____ (είμαι) άρρωστο πρέπει να _____ (τρώω) φρούτα και να _____ (πίνω) χυμούς.

Τα λουλούδια _____ (ανθίζω) την άνοιξη.

Άσκηση 8

Ξαναγράφουμε την πρόταση σύμφωνα με το πρόσωπο που μας δίνεται.

Εγώ τρέχω με το ποδήλατο.

Εσύ _____.

Εμείς διαβάζουμε τα βιβλία.

Ο Χρήστος _____.

Αυτοί μαθαίνουν ελληνικά.

Εγώ _____.

Εμείς δεν μένουμε στο Αιγάλεω.

Αυτές _____.

Η Χρύσα κυνηγάει την μπάλα.

Αυτός _____.

Τα παιδιά παίζουν με την μπάλα.

Εμείς _____.

Ο Δημήτρης αγοράζει τσιγάρα από το περίπτερο.

Ο Δημήτρης με τον Γιάννη _____.

Πηγαίνουν στη δουλειά με το λεωφορείο.

Εσείς _____.

Ο Ναζρούλ ψάχνει για δουλειά.

Εγώ _____.

Η Χρύσα βάζει το τετράδιο στην τσάντα της.

Εσύ _____.

Εμείς θέλουμε παγωτό με σοκολάτα.

Ο Ασίφ _____.

Άσκηση 9

Ξαναγράφουμε την πρόταση σύμφωνα με το πρόσωπο που μας δίνεται.

Εγώ δουλεύω στο Πέραμα.

Αυτοί _____.

Ο μαθητής μαθαίνει τις ασκήσεις .

Εσείς _____.

Η Αλίκη γράφει στο τετράδιο .

Αυτοί _____.

Εγώ πλένω το ποτήρι .

Εμείς _____.

Εσύ στρώνεις το κρεβάτι .

Εσείς _____.

Ο Χάλιμ πηγαίνει στη δουλειά .

Η Χρύσα _____.

Η Δέσποινα απαντάει στο τηλέφωνο.

Αυτές _____.

Ο Γιάννης παίρνει τηλέφωνο τον Ναζρούλ.

Εσύ _____.

Ο Ασίφ βάζει ζάχαρη και γάλα στο τσάι.

Εμείς _____.

Ο Χρήστος ποτίζει τα λουλούδια.

Η Σταυρούλα _____.

Άσκηση 10

Αντικαθιστούμε τις λέξεις στην παρένθεση με τις προσωπικές αντωνυμίες: εγώ, εσύ, αυτός, αυτή, αυτό, εμείς, εσείς, αυτοί, αυτές, αυτά.

- _____ (το τραπέζι) είναι σπασμένο.
- _____ (εγώ και εσύ) βλέπουμε τον αγώνα στην τηλεόραση.
- _____ (η Μαρία) οδηγεί το αυτοκίνητο.
- _____ (ο Βάσιλης και εσύ) γράφετε τις ασκήσεις στον υπολογιστή.
- _____ (ο μαθητής) δεν μπαίνει στην τάξη.
- _____ (η Χρύσα) κρατάει την τσάντα της.
- _____ (οι μαθητές) δεν μπαίνουν στην τάξη.
- _____ (τα παιδιά) παίζουν ποδοσφαιρο.
- _____ (η Σοφία και η Μαρία) διαβάζουν για το μάθημα.
- _____ (ο Βασίλης και ο Ιρφάν) είναι φίλοι.
- _____ (εγώ, εσύ και ο Χαλίμ) κάνουμε μάθημα.

Άσκηση 11

Συμπληρώνουμε τα κενά στις προτάσεις με τις προσωπικές αντωνυμίες (εγώ, εσύ, αυτός, αυτή, αυτό, εμείς, εσείς, αυτοί, αυτές, αυτά) σύμφωνα με τον τύπο του ρήματος που ακολουθεί.

- _____ πηγαίνεις βόλτα στην πλατεία.
- _____ τρώνε το φαΐ τους.
- _____ γράφουμε τις ασκήσεις στον υπολογιστή.
- _____ φτιάχνεις ρύζι για να φάμε.
- _____ δεν θέλω να τραγουδήσω.
- _____ δουλεύετε στο βενζινάδικο μαζί.
- _____ φτιάχνετε ρύζι για να φάτε.
- _____ κόβουν το καρπούζι.
- _____ απαντά στο τηλέφωνο.
- _____ δουλεύει στο βενζινάδικο.
- _____ είμαστε φίλοι.
- _____ κάνει ποδήλατο.

Άσκηση 12

Διαβάζουμε το κείμενο και απαντάμε στις ερωτήσεις με **σωστό (Σ)** ή **λάθος (Λ)**.

Ο Ιρφάν είναι από το Μπαγκλαντές. Τα μεσημέρια κάνει βόλτες με το ποδήλατο στο Αιγάλεω. Κάθε απόγευμα πίνει τσάι με τους φίλους του και βλέπουν μαζί τηλεόραση.

Κάθε Σάββατο κάνει μάθημα ελληνικών με τη Γιώτα και του αρέσει πολύ να διαβάζει. Του αρέσει στην Ελλάδα τον χειμώνα, αλλά όχι το καλοκαίρι, γιατί κάνει πολύ ζέστη.

Ο Ιρφάν είναι 23 χρονών και του αρέσει να χορεύει και να τραγουδάει. Το σπίτι του είναι μεγάλο και μένει μαζί με 3 φίλους του. Θέλει να μείνει στην Ελλάδα για πάντα.

1. Ο Ιρφάν είναι από το Πακιστάν. _____
2. Κάνει βόλτες με το ποδήλατο στο Περιστερί. _____
3. Κάθε απόγευμα πίνει καφέ. _____
4. Κάθε Κυριακή κάνει μάθημα ελληνικών. _____
5. Του αρέσει πολύ να διαβάζει. _____
6. Του αρέσει στην Ελλάδα τον χειμώνα. _____
7. Το σπίτι του είναι μικρό. _____
8. Μένει μαζί με έξι φίλους του. _____
9. Θέλει να μείνει στην Ελλάδα για δύο χρόνια. _____

Άσκηση 13

Διαβάζουμε το κείμενο και υπογραμμίζουμε τα ρήματα.

Το πρωί ξυπνάω στις 6:30. Φεύγω από το σπίτι στις 7:00 και περιμένω το λεωφορείο στη στάση. Στις 8:00 φτάνω στη δουλειά μου που είναι στον Βοτανικό. Δουλεύω 8 ώρες και σχολάω στις 16:00. Γυρνάω σπίτι με το λεωφορείο πάλι. Όταν είμαι στο σπίτι μαγειρεύω και τρώω με τους φίλους μου. Το απόγευμα ψωνίζω στο σούπερ μάρκετ, πλένω τα ρούχα μου και βλέπω τηλεόραση. Το βράδυ συνήθως βλέπω τους φίλους μου και πηγαίνω βόλτες.

Άσκηση 16

Με βάση το κείμενο της προηγούμενης άσκησης, σημειώνουμε **σωστό (Σ)** ή **λάθος (Λ)** δίπλα από κάθε πρόταση.

1. Ο Σουέμπ μένει στο Αιγάλεω. _____
2. Ο Αμπντούλ φτιάχνει έπιπλα. _____
3. Ο Αμπντούλ μένει στο Περιστέρι. _____
4. Ο Σουέμπ και ο Αμπντούλ μένουν μαζί. _____
5. Κάθε απόγευμα ο Σουέμπ και οι φίλοι του παίζουν κρίκετ. _____
6. Το βράδυ ο Σουέμπ και οι φίλοι του βλέπουν ταινίες. _____
7. Ο Αμπντούλ ακούει πακιστανική και ελληνική μουσική. _____
8. Ο Σουέμπ ακούει ελληνική μουσική. _____
9. Ο Αμπντούλ παίζει κρίκετ. _____
10. Ο Σουέμπ παίζει κρίκετ. _____

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8ο

ΤΑ ΑΡΘΡΑ

ΤΑ ΓΕΝΗ

ΚΑΙ Η ΚΛΙΣΗ ΤΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

Στο κεφάλαιο αυτό μαθαίνουμε τα άρθρα και τα γένη των ουσιαστικών, καθώς και το πώς αυτά κλίνονται.

1. ΤΑ ΑΡΘΡΑ: ΟΡΙΣΤΙΚΟ - ΑΟΡΙΣΤΟ ΑΡΘΡΟ

Μπροστά από τα ουσιαστικά μπαίνει μια μικρή λέξη, που ονομάζεται άρθρο. Η ελληνική γλώσσα έχει δύο άρθρα:

το οριστικό: ο, η, το

και το αόριστο: ένας, μία, ένα

1.1 ΤΟ ΟΡΙΣΤΙΚΟ ΑΡΘΡΟ

Το οριστικό άρθρο το χρησιμοποιούμε, όταν μιλάμε για συγκεκριμένο πρόσωπο, ζώο ή πράγμα.

Η Δέσποινα διαβάζει.
Ο Ασίφ μαθαίνει ελληνικά.
Το μωρό κλαίει.

Κλίνεται ως εξής:

	ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
Ονομαστική	ο	η	το	οι	οι	τα
Γενική	του	της	του	των	των	των
Αιτιατική	το(ν)	τη(ν)	το	τους	τους	τα

Πίνακας 1. Η κλίση του οριστικού άρθρου

Το άρθρο δεν έχει κλητική. Όταν θέλουμε να καλέσουμε ή να φωνάξουμε κάποιον, δε βάζουμε άρθρο.

Χρήστο, δώσε μου το μολύβι.
Γιώτα, σε θέλουν στο τηλέφωνο.
Ναβίδ, πάλι δεν διάβασες!

1.2 ΤΟ ΑΟΡΙΣΤΟ ΑΡΘΡΟ

Το αόριστο άρθρο το χρησιμοποιούμε, όταν μιλάμε γενικά, αόριστα για κάποιο πρόσωπο, ζώο ή πράγμα.

Ήρθε **ένας** καινούργιος μαθητής. (κάποιος μαθητής, δεν τον ονομάζω)
Είδα **μια** ωραία κοπέλα. (κάποια κοπέλα, δεν την γνωρίζω)
Ένα παιδί κάνει ποδήλατο. (κάποιο παιδί, δεν το γνωρίζω)

Κλίνεται ως εξής:

	ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
Ονομαστική	ένας	μία (μια)	ένα
Γενική	ενός	μίας (μιας)	ενός
Αιτιατική	ένα(ν)	μία (μια)	ένα

Πίνακας 1. Η κλίση του οριστικού άρθρου

Το αόριστο άρθρο δεν έχει πληθυντικό αριθμό. Όταν μιλάμε για πολλά αόριστα πράγματα, δε βάζουμε άρθρο.

Μαθητές κάνουν διάλειμμα. (κάποιοι γενικά μαθητές, δεν τους γνωρίζω)
Μαμάδες περιμένουν έξω απ'το σχολείο. (κάποιες γενικά μαμάδες)
Παιδιά παίζουν στην πλατεία. (κάποια παιδιά)

Σε αυτό το σημείο προτείνεται να περιοριστεί η εκμάθηση των άρθρων στην ονομαστική ενικού και πληθυντικού και να δοθεί έμφαση στη διάκριση μεταξύ οριστικού (συγκεκριμένο) και αόριστου (μη συγκεκριμένο). Η κλίση των άρθρων και η χρησιμότητά της δύσκολα γίνονται κατανοητές σε αυτό το σημείο. Όσον αφορά τα γένη, συνεχίζουμε να συνυφαίνουμε το θηλυκό με τη γυναίκα, το αρσενικό με τον άντρα και το ουδέτερο με το πράγμα. Η διάκριση τους επιτυγχάνεται κατά την εκμάθηση των ουσιαστικών στη συνέχεια. Η κλίση των άρθρων προτείνεται να συνδυαστεί με αυτή των ουσιαστικών πολύ αργότερα.

Άσκηση 1

Βάζουμε στην αντίστοιχη στήλη την κάθε μία από τις παρακάτω φράσεις ανάλογα με το άρθρο της λέξης.

ένα μολύβι, ο άνθρωπος, το πιάτο, η μαμά, ένα παγωτό, ο καιρός, μία κότα, το ψυγείο, ένα παιδί, μια γυναίκα, ένας θάμνος, η γιαγιά, ο ουρανός, μία γραμμή, η μπλούζα, το κεφάλι, μια τσάντα, ο καφές, η ζάχαρη, ένας υπολογιστής, η χαρά, το πιρούνι, η φίλη, το βιβλίο, ένα κλειδί, ένα παράθυρο, ένας εργάτης, ο παππούς, μία πλατεία, ένα βιβλίο, το τραγούδι

αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο

Βάζουμε στην αντίστοιχη στήλη την κάθε μία από τις παραπάνω φράσεις ανάλογα με το άρθρο της λέξης.

αόριστο άρθρο	οριστικό άρθρο

2. ΤΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Ουσιαστικά λέγονται οι λέξεις που φανερώνουν (δείχνουν) πρόσωπα, ζώα, πράγματα, πράξη, κατάσταση, ιδιότητα.

Πρόσωπα: Φωτεινή, μαθητής, παιδί, Χάλιμ

Ζώα: γάτα, σκύλος, ποντίκι

Πράγματα: μολύβι, πίνακας, τσάντα

Πράξη: δουλειά, μάθημα, τρέξιμο

Κατάσταση: ευτυχία, πτυχία, άγχος

Ιδιότητα: εξυπνάδα, ομορφιά, γρηγοράδα

ΤΑ ΓΕΝΗ ΤΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ (αρσενικό - θηλυκό - ουδέτερο)

Αρσενικά είναι όσα παίρνουν τα άρθρα **ο /ένας** : ο μαθητής, ο σκύλος, ο πίνακας

Θηλυκά είναι όσα παίρνουν τα άρθρα **η /μία** : η Φωτεινή, η ζάχαρη, η δουλειά

Ουδέτερα είναι όσα παίρνουν τα άρθρα **το /ένα** : το παιδί, το μάθημα, το άγχος

! Ξεχωρίζουμε τα γένη και από την κατάληξη (απ' το πώς τελειώνει το ουσιαστικό).

● **Αρσενικά:** ο σκύλος, ο μαθητής, ο πίνακας, ο καφές, ο παππούς

Θηλυκά: η γάτα, η Φωτεινή, η αλεπού

Ουδέτερα: το μολύβι, το μωρό, το μέρος, το κρέας, το όνομα, το δέσιμο

Τα γένη των ουσιαστικών παρουσιάζουν ιδιαίτερη δυσκολία, γιατί στις αραβόφωνες τουλάχιστον γλώσσες ορίζονται από το άρθρο μόνο και όχι απ' την κατάληξη. Είναι σημαντικό, συνεπώς, να εξηγήσουμε ότι ένα πράγμα μπορεί να είναι είτε αρσενικό είτε θηλυκό είτε ουδέτερο.

παράδειγμα

η Σοφία —————> θηλυκό

η τσάντα —————> θηλυκό

ο Κώστας —————> αρσενικό

ο πίνακας —————> αρσενικό

το παιδί —————> ουδέτερο

το αγόρι —————> ουδέτερο

2.1 ΑΡΣΕΝΙΚΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Παίρνουν τα άρθρα **ο /ένας** και τελειώνουν σε:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ
- ός	- οι
ουρανός	ουρανοί
- ος	- οι
δρόμος	δρόμοι
- ής	- ές
μαθητής	μαθητές
- νς	- ες
εργάτης	εργάτες
- νς	- ηδες
μανάβης	μανάβηδες
- ας	- ες
αγώνας	αγώνες
- ές	- έδες
καφές (καναπές, πανσές, τενεκές, μιναρές)	καφέδες
- ούς	- ούδες
παπούς (Ιησούς και νους; χωρίς πληθυντικό αριθμό)	παπούδες
- άς	- άδες
κιμάς (καυγάς, παπάς, μαρμαράς, ψαράς, μπαμπάς)	κιμάδες

Πίνακας 2. Οι καταλήξεις των αρσενικών ουσιαστικών

Άσκηση 2

Υπογραμμίζουμε τα αρσενικά ουσιαστικά στις παρακάτω λέξεις.

αναπτήρας, παιδί, μητέρα, τετράδιο, λογαριασμός, ρολόι, σκούπα, τασάκι, ουρανός, αγόρι, σύννεφο, ήλιος, φεγγάρι, αγόρι, αστέρι, κοπέλα, εργάτης, κορίτσι, νερό, ουρανός, γάλα, μωρό, θεατής, ποδήλατο, χαρτί, άνθρωπος, βιβλίο, κλειδί, άντρας, μπλούζα, ψωμί, γάλα, καφές, ζάχαρη, σπίτι, πόρτα, υπολογιστής, πιρουνί, τηλεόραση

Άσκηση 3

Μετατρέπουμε τα παρακάτω αρσενικά ουσιαστικά από τον ενικό στον πληθυντικό αριθμό.

ο ιδρώτας _____	ο εργάτης _____
ο άντρας _____	ο τραγουδιστής _____
ο καναπές _____	ο καυγάς _____
ο παππούς _____	ο ουρανός _____
ο κιμάς _____	ο δρόμος _____
ο φίλος _____	ο αγώνας _____
ο γιατρός _____	ο φύλακας _____
ο μαρμαράς _____	ο αδερφός _____
ο άγγελος _____	ο ναύτης _____
ο καφές _____	ο δάσκαλος _____
ο νικητής _____	ο μαθητής _____
ο πάγκος _____	ο μπαμπάς _____
ο υπολογιστής _____	ο μουσικός _____
ο πατέρας _____	ο γάτος _____
ο χειμώνας _____	ο κάκτος _____
ο ψαράς _____	ο καθηγητής _____
ο μανάβης _____	ο μαρμαράς _____
ο σκύλος _____	ο οικοδόμος _____

2.2 ΘΗΛΥΚΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Παίρνουν τα άρθρα **η /μία** και τελειώνουν σε:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ
- ά	- ές
δουλειά	δουλειές
- α	- ες
πλατεία	πλατείες
- ά	- άδες
γιαγιά (μαμά, κυρά)	γιαγιάδες
- ή	- ές
γραμμή	γραμμές
- η	- ες
ζάχαρη	ζάχαρες
- η	- εις
δύναμη (γνώση, θέση, σκέψη, κρίση, λέξη, λύση, πίστη, πόλη, πράξη, στάση, φράση)	δυνάμεις
- ος	- οί
έξοδος (είσοδος, λεωφόρος, διάμετρος)	έξοδοι
- ού	- ούδες
αλεπού (μαϊμού)	αλεπούδες
- ω, -ώ	κύρια ονόματα γυναικών χωρίς πληθυντικό αριθμό
Αργυρώ (Φρόσω, Βαγγελιώ κ.λπ.)	-

Πίνακας 3. Οι καταλήξεις των θηλυκών ουσιαστικών

Άσκηση 4

Υπογραμμίζουμε τα θηλυκά ουσιαστικά στις παρακάτω λέξεις.

δέντρο, αγάπη, λουλούδι, μέλισσα, σπίτι, πολυκατοικία, γιορτή, κήπος, πάρκο, πόλη, καπέλο, δύναμη, πίνακας, εκδρομή, τσάντα, δρόμος, πλατεία, αλεπού, εργάτης, τράπεζα, γιατρός, γάτα, βενζινάδικο, γραμμή, έξοδος, γιαγιά, τσιγάρο, δουλειά, καραμέλα, πάγκος, ζάχαρη, τσίχλα, πορτοκάλι, λεμόνι, μήλο, αυτοκίνητο, μηχανή, ήλιος, ομπρέλα

Άσκηση 5

Μετατρέπουμε τα παρακάτω θηλυκά ουσιαστικά από τον ενικό στον πληθυντικό αριθμό.

η ταραύσα _____	η αλεπού _____
η σκούπα _____	η μαμά _____
η πιπεριά _____	η τιμή _____
η κάρτα _____	η φούστα _____
η τηλεόραση _____	η πετσέτα _____
η βιβλιοθήκη _____	η σελίδα _____
η γόμα _____	η αποθήκη _____
η μύγα _____	η στάση _____
η γιαγιά _____	η τομάτα _____
η κοπέλα _____	η λεμονιά _____
η μπλούζα _____	η οθόνη _____
η κόρη _____	η οροφή _____
η απόδειξη _____	η ξαδέρφη _____
η μέρα _____	η σκάλα _____
η ασπρίνη _____	η φίλη _____
η φέτα _____	η μητέρα _____
η αδερφή _____	η ζωή _____
η βενζίνη _____	η στιγμή _____
η πόλη _____	η ζάχαρη _____
η γυναίκα _____	η φωνή _____
η έξοδος _____	η καρέκλα _____

2.3 ΟΥΔΕΤΕΡΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Παίρνουν τα άρθρα **το /ένα** και τελειώνουν σε:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ
- ό	- ά
μωρό	μωρά
- ο	- α
βιβλίο	βιβλία
- ί	- ιά
παιδί	παιδιά
- ι	- ια
τραγούδι	τραγούδια
- ος	- η
μέρος (δάσος, βάρος, λάθος, κράτος)	μέρη
- ας	- ατα
κρέας (τέρας)	κρέατα
- μα	- ματα
βήμα (όνομα, σώμα, δέρμα, χρήμα, διάλειμμα)	βήματα
- σιμο	- σίματα
δέσιμο	δεσίματα
- ξιμο	- ξίματα
τρέξιμο	τρεξίματα
- ψιμο	- ψίματα
γράψιμο	γραψίματα
- ώς, - ως	- ώτα
φως (καθεσώς)	φώτα
- ός	- ότα
γεγονός	γεγονότα

Πίνακας 4. Οι καταλήξεις των ουδέτερων ουσιαστικών

Άσκηση 6

Υπογραμμίζουμε τα ουδέτερα ουσιαστικά στις παρακάτω λέξεις.

βιβλίο, μπλούζα, ψωμί, γάλα, καφές, ζάχαρη, σπίτι, πόρτα, παράθυρο, καρέκλα, τραπέζι, μωρό, φίλη, τραγούδι, αγάπη, βήμα, δάσος, κορυφή, πιάτο, μουσική, πιρουνί, κουτάλι, ποτήρι, τηλεόραση, καρδιά, βουνό, πρόσωπο, ουρανός, δρόμος, κύμα, παππούς, νίκη, τραγούδι

Άσκηση 7

Μετατρέπουμε τα παρακάτω ουδέτερα ουσιαστικά από τον ενικό στον πληθυντικό αριθμό.

το παιδί _____	το μωρό _____
το ποδήλατο _____	το λιμάνι _____
το γάλα _____	το καρφί _____
το λουλούδι _____	το κουνούπι _____
το μολύβι _____	το φως _____
το κτίριο _____	το σπίτι _____
το ποτό _____	το μέρος _____
το τασάκι _____	το νερό _____
το τραπέζι _____	το τρέξιμο _____
το κρεβάτι _____	το παγωτό _____
το ψωμί _____	το μπουκάλι _____
το χαρτί _____	το τσιγάρο _____
το γραφείο _____	το βιβλίο _____
το λάθος _____	το όνομα _____
το τρένο _____	το αυγό _____
το πιρουνί _____	το γεγονός _____
το κάθισμα _____	το ποτήρι _____
το κάγκελο _____	το καράβι _____
το σπίτι _____	το νησί _____
το δάσος _____	το αστέρι _____
το τηλέφωνο _____	το χρήμα _____

Άσκηση 8

Βάζουμε μπροστά από τα ουσιαστικά τα οριστικά άρθρα (ο, η, το) που ταιριάζουν, ανάλογα με το γένος τους.

_____ αγώνας	_____ ελπίδα
_____ ζάχαρη	_____ παιδιά
_____ γιαγιάδες	_____ άντρες
_____ φύλακες	_____ κύματα
_____ όνομα	_____ χειμώνες
_____ δρόμος	_____ άγγελοι
_____ αδερφές	_____ πρόσωπα
_____ κρέας	_____ παπούτσι
_____ ναύτης	_____ μαθητής
_____ μωρό	_____ αλεπού
_____ γιατροί	_____ πατέρας
_____ μέρος	_____ πλατεία
_____ τραγούδι	_____ γυναίκες
_____ ταυτότητα	_____ τραπέζι
_____ παππούς	_____ δάσκαλος
_____ δάσος	_____ καρέκλα

Άσκηση 9

Συμπληρώνουμε τα κενά με τα οριστικά άρθρα (ο, η, το), ανάλογα με το γένος τους.

Η Γιώτα είναι _____ καλύτερή μου φίλη.

_____ παιδί κάνει ποδήλατο.

_____ Ασίφ και _____ Ιρφάν είναι _____ φίλοι του Ναβίδ.

_____ μαθητής διαβάζει.

_____ τοίχος είναι κόκκινος.

_____ παιδιά στην πλατεία παίζουν με τη Μάιρα.

Μαγείρεψες _____ ρύζι;
_____ Μανώλης είναι στεναχωρημένος.
_____ κοπέλες τραγουδούν.
_____ τηλεόραση χάλασε.
_____ καιρός δεν είναι πολύ καλός, μάλλον θα βρέξει.
_____ μωρό κλαίει, πονάει _____ κοιλιά του.
Μου δίνεις _____ βιβλίο μου;
_____ φίλοι μου πάνε βόλτα στην Αθήνα.

Άσκηση 10

Συμπληρώνουμε τα κενά με τα αόριστα άρθρα (ένας, μία, ένα), ανάλογα με το γένος τους.

_____ άντρας ψάχνει τα κλειδιά του και δεν μπορεί να μπει στο αμάξι του.
_____ μαθητής δεν ήρθε σήμερα στο μάθημα.
Πέρασε _____ όμορφη κοπέλα.
Φωνάζει _____ παιδί στην πλατεία.
_____ αμάξι τράκαρε στην Ιερά Οδό.
Σε πήρε τηλεφωνο _____ φίλος σου.
Είναι _____ γάτα στο μπαλκόνι σου.
_____ εργάτης χτύπησε σήμερα στην οικοδομή.
_____ ξάδερφός μου έφυγε για την Αίγυπτο.
_____ μαθητής γράφει στον πίνακα.
Μου δίνεις _____ μολύβι;
Ακούγεται φασαρία από _____ σπίτι.

3. Η ΚΛΙΣΗ ΤΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

Κλίση είναι ο τρόπος με τον οποίο σχηματίζονται οι πτώσεις ενός ουσιαστικού.

Σε αυτό το σημείο, επιστρέφουμε στην κλίση του άρθρου στην αρχή του κεφαλαίου.

3.1 ΟΙ ΠΤΩΣΕΙΣ

Τα ουσιαστικά και τα άρθρα σχηματίζουν τύπους, που λέγονται πτώσεις. Οι πτώσεις είναι τέσσερις: η ονομαστική, η γενική, η αιτιατική και η κλητική.

1. **Ονομαστική** είναι η πτώση που χρησιμοποιούμε απαντώντας στην ερώτηση “**ποιος;**” ή “**τι;**”.

Ποιος έρχεται; Ο Γιάννης.
Τι έρχεται στο λιμάνι; Το καράβι.

2. **Γενική** είναι η πτώση που χρησιμοποιούμε απαντώντας στην ερώτηση “**ποιανού;**”.

Ποιανού είναι το βιβλίο; Του Γιάννη.
Ποιανού είναι η ζακέτα; Της Άννας.

3. **Αιτιατική** είναι η πτώση που χρησιμοποιούμε απαντώντας στην ερώτηση “**ποιον;**” ή “**τι;**”.

Ποιον να φωνάξω; Την Χριστίνα.
Με **ποιον** μιλάς στο τηλέφωνο; Με το φίλο μου.
Τι περιμένεις στο λιμάνι; Το καράβι.
Με **τι** παίζει ο Σέρι; Με το παιχνίδι του.

4. **Κλητική** είναι η πτώση που χρησιμοποιούμε, όταν καλούμε ή φωνάζουμε κάποιον.

Γιάννη, έλα εδώ.
Καλημέρα, **φίλε!**

3.2 Η ΚΛΙΣΗ ΤΩΝ ΑΡΣΕΝΙΚΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

Τα αρσενικά ουσιαστικά που τελειώνουν σε **-ος /-οι** ανάλογα με τη συλλαβή στην οποία τονίζονται κλίνονται ως εξής:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	ο ουρανός	ο δρόμος	ο άνεμος
	ΓΕΝΙΚΗ	του ουρανού	του δρόμου	του ανέμου
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	τον ουρανό	τον δρόμο	τον άνεμο
	ΚΛΗΤΙΚΗ	ουρανέ	δρόμε	άνεμε
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	οι ουρανοί	οι δρόμοι	οι άνεμοι
	ΓΕΝΙΚΗ	των ουρανών	των δρόμων	των ανέμων
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	τους ουραμούς	τους δρόμους	τους άνεμους
	ΚΛΗΤΙΚΗ	ουρανοί	δρόμοι	άνεμοι
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΠΟΥ ΚΛΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΡΟΠΟ		αδερφός γιος λαός	ήλιος ύπνος γέρος	δάσκαλος κάτοικος κίνδυνος

Τα αρσενικά ουσιαστικά που τελειώνουν σε **-ας /-ες ή -άδες** ανάλογα με τη συλλαβή στην οποία τονίζονται κλίνονται ως εξής:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤ.	ο αγώνας	ο γείτονας	ο άντρας	ο μπαμπάς
	ΓΕΝΙΚΗ	του αγώνα	του γείτονα	του άντρα	του μπαμπά
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	τον αγώνα	τον γείτονα	τον άντρα	τον μπαμπά
	ΚΛΗΤΙΚΗ	αγώνα	γείτονα	άντρα	μπαμπά
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤ.	οι αγώνες	οι γείτονες	οι άντρες	οι μπαμπάδες
	ΓΕΝΙΚΗ	των αγώνων	των γειτόνων	των αντρών	των μπαμπάδων
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	τους αγώνες	τους γείτονες	τους άντρες	τους μπαμπάδες
	ΚΛΗΤΙΚΗ	αγώνες	γείτονες	άντρες	μπαμπάδες
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΠΟΥ ΚΛΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΡΟΠΟ		χειμώνας πατέρας σωλήνας	πίνακας πρόσφυγας	μήνας επαγγελματίας	κιμάς καυγάς ψαράς

! Όπως φαίνεται και στην τρίτη στήλη του πίνακα, τα αρσενικά ουσιαστικά σε **-ας**, που έχουν δύο συλλαβές, και αυτά που τελειώνουν σε **-ίας** τονίζονται στη γενική πληθυντικού στη λήγουσα.

Τα αρσενικά ουσιαστικά που τελειώνουν σε **-ης /-ες ή -ήδες** ανάλογα με τη συλλαβή στην οποία τονίζονται κλίνονται ως εξής:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	ο εργάτης	ο μαθητής	ο μανάβης
	ΓΕΝΙΚΗ	του εργάτη	του μαθητή	του μανάβη
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	τον εργάτη	τον μαθητή	τον μανάβη
	ΚΛΗΤΙΚΗ	εργάτη	μαθητή	μανάβη
ΓΙΑΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	οι εργάτες	οι μαθητές	οι μανάβηδες
	ΓΕΝΙΚΗ	των εργατών	των μαθητών	των μανάβηδων
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	τους εργάτες	τους μαθητές	τους μανάβηδες
	ΚΛΗΤΙΚΗ	εργάτες	μαθητές	μανάβηδες
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΠΟΥ ΚΛΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΡΟΠΟ		επιβάτης ναύτης	πολεμιστής νικητής	βαρκάρης καφετζής παπουτσής

Τέλος, τα αρσενικά ουσιαστικά που τελειώνουν σε **-ες /-έδες** και σε **-ούς /-ούδες** κλίνονται ως εξής:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	ο καφές	ο παππούς
	ΓΕΝΙΚΗ	του καφέ	του παππού
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	τον καφέ	τον παππού
	ΚΛΗΤΙΚΗ	καφέ	παππού
ΓΙΑΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	οι καφέδες	οι παππούδες
	ΓΕΝΙΚΗ	των καφέδων	των παππούδων
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	τους καφέδες	τους παππούδες
	ΚΛΗΤΙΚΗ	καφέδες	παππούδες
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΠΟΥ ΚΛΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΡΟΠΟ		καναπές πανσές μιναρές	Ιησούς & νους: χωρίς πληθυντικό

Άσκηση 11

Συμπληρώνουμε τον παρακάτω πίνακα κλίνοντας τα ουσιαστικά που δίνονται.

		αδερφός	ήλιος	κάτοικος
ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			
ΓΙΑΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			
		κανόνας	πρόσφυγας	μήνας
ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			
ΓΙΑΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			
		ψαράς	επιβάτης	νικητής
ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			
ΓΙΑΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			

		βαρκάρης	καναπές	παππούς
ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			
ΓΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			

Άσκηση 12

Βάζουμε το οριστικό άρθρο (ο, η, το) πριν από το ουσιαστικό και μετά μετατρέπουμε τις φράσεις σε γενική και αιτιατική πτώση.

ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	ΓΕΝΙΚΗ	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ
___ ουρανός		
___ φοιτητής		
___ αναπτήρας		
___ κηπουρός		
___ ενοικιαστής		
___ πάγκος		
___ πατέρας		
___ διαβάτης		
___ κινητήρας		
___ ξενώνας		
___ κιμάς		
___ υπολογιστής		
___ φάκελος		
___ ήχος		
___ θόρυβος		
___ οδηγός		
___ καφές		

Άσκηση 13

Συμπληρώνουμε ποια πτώση χρησιμοποιούμε κάθε φορά και απαντάμε στις ερωτήσεις:

1. Ο εργάτης πάει το πρωί στο εργοστάσιο. _____

Ποιος πάει το πρωί στο εργοστάσιο; _____

Το πρόσωπο του εργάτη φαίνεται πολύ κουρασμένο το μεσημέρι. _____

Ποιανού το πρόσωπο φαίνεται πολύ κουρασμένο το μεσημέρι; _____

Η δουλειά κουράζει πολύ τον εργάτη. _____

Ποιον κουράζει πολύ η δουλειά; _____

Οι εργάτες κάνουν απεργία. _____

Ποιοι κάνουν απεργία; _____

Τα πρόσωπα των εργατών είναι πολύ στεναχωρημένα. _____

Ποιανών τα πρόσωπα είναι πολύ στεναχωρημένα; _____

Η δουλειά κουράζει πολύ τους εργάτες και παίρνουν λίγα λεφτά. _____

Ποιους κουράζει η δουλειά; _____

2. Αυτό το γνωρίζει καλύτερα ο γιατρός. _____

Ποιος το γνωρίζει καλύτερα; _____

Αυτή είναι η ρόμπα του γιατρού. _____

Ποιανού είναι η ρόμπα; _____

Περιμένετε, να φωνάξω τον γιατρό. _____

Ποιον να φωνάξω; _____

Γιατρέ, είναι καλά ο γιος μου; _____

Οι γιατροί δουλεύουν στο νοσοκομείο. _____

Ποιοι δουλεύουν στο νοσοκομείο; _____

Οι πελάτες των γιατρών λέγονται ασθενείς. _____

Ποιανών οι πελάτες λέγονται ασθενείς; _____

Οι ασθενείς εμπιστεύονται τους γιατρούς. _____

Ποιους εμπιστεύονται οι ασθενείς; _____

3.2 Η ΚΛΙΣΗ ΤΩΝ ΘΗΛΥΚΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

Τα θηλυκά ουσιαστικά που τελειώνουν σε **-άς /-ές** κλίνονται ως εξής:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	η καρδιά
	ΓΕΝΙΚΗ	της καρδιάς
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	την καρδιά
	ΚΛΗΤΙΚΗ	καρδιά
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	οι καρδιές
	ΓΕΝΙΚΗ	των καρδιών
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	τις καρδιές
	ΚΛΗΤΙΚΗ	καρδιές
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΠΟΥ ΚΛΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΡΟΠΟ		δουλειά φωλιά ματιά

Τα θηλυκά ουσιαστικά που τελειώνουν σε **-α /-ες** χωρίζονται σε αυτά που στη γενική πληθυντικού τονίζονται στην τελευταία συλλαβή και σε αυτά που στη γενική πληθυντικού τονίζονται στην προτελευταία συλλαβή (λήγουσα) και κλίνονται ως εξής:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤ.	η ώρα	η θάλασσα	η ελπίδα	η ταυτότητα
	ΓΕΝΙΚΗ	της ώρα	της θάλασσας	της ελπίδας	της ταυτότητας
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	την ώρα	τη θάλασσα	την ελπίδα	την ταυτότητα
	ΚΛΗΤΙΚΗ	ώρα	θάλασσα	ελπίδα	ταυτότητα
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤ.	οι ώρες	οι θάλασσες	οι ελπίδες	οι ταυτότητες
	ΓΕΝΙΚΗ	των ωρών	των θαλασσών	των ελπίδων	των ταυτοτήτων
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	τις ώρες	τις θάλασσες	τις ελπίδες	τις ταυτότητες
	ΚΛΗΤΙΚΗ	ώρες	θάλασσες	ελπίδες	ταυτότητες
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΠΟΥ ΚΛΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΡΟΠΟ		χώρα, πλατεία, γυναίκα	μέλισσα μαθήτρια αίθουσα	εφημερίδα σειρήνα ασπίδα	ταχύτητα ικανότητα σήραγα

Τα θηλυκά ουσιαστικά που τελειώνουν σε **-ά /-άδες** κλίνονται ως εξής:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	η γιαγιά
	ΓΕΝΙΚΗ	της γιαγιάς
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	τη γιαγιά
	ΚΛΗΤΙΚΗ	γιαγιά
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	οι γιαγιάδες
	ΓΕΝΙΚΗ	των γιαγιάδων
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	τις γιαγιάδες
	ΚΛΗΤΙΚΗ	γιαγιάδες
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΠΟΥ ΚΛΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΡΟΠΟ		μαμά κυρά

Τα θηλυκά ουσιαστικά που τελειώνουν σε **-η /-ες** και **-η /-εις** ανάλογα με τη συλλαβή στην οποία τονίζονται κλίνονται ως εξής:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤ.	η γραμμή	η ανάγκη	η ζάχαρη	η δύναμη
	ΓΕΝΙΚΗ	της γραμμής	της ανάγκης	της ζάχαρης	της δύναμης
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	τη γραμμή	την ανάγκη	τη ζάχαρη	τη δύναμη
	ΚΛΗΤΙΚΗ	γραμμή	ανάγκη	ζάχαρη	δύναμη
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤ.	οι γραμμές	οι ανάγκες	-	οι δυνάμεις
	ΓΕΝΙΚΗ	των γραμμών	των αναγκών	-	των δυνάμεων
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	τις γραμμές	τις ανάγκες	-	τις δυνάμεις
	ΚΛΗΤΙΚΗ	γραμμές	ανάγκες	-	δυνάμεις
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΠΟΥ ΚΛΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΡΟΠΟ		αδερφή ψυχή βροντή	ζέστη αγάπη φήμη	κούραση άνοιξη γέμιση	γνώση θέση πόλη

Τα θηλυκά ουσιαστικά που τελειώνουν σε **-ος /-οι**, σε **-ου /-ούδες**, καθώς και τα κύρια ονόματα γυναικών σε **-ω, -ώ** (χωρίς πληθυντικό) κλίνονται ως εξής:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	η έξοδος	η αλεπού	η Αργυρώ
	ΓΕΝΙΚΗ	της εξόδου	της αλεπούς	της Αργυρώς
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	την έξοδο	την αλεπού	την Αργυρώ
	ΚΛΗΤΙΚΗ	έξοδο	αλεπού	Αργυρώ
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	οι έξοδοι	οι αλεπούδες	-
	ΓΕΝΙΚΗ	των εξόδων	των αλεπούδων	-
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	τις εξόδους	τις αλεπούδες	-
	ΚΛΗΤΙΚΗ	έξοδοι	αλεπούδες	-
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΠΟΥ ΚΛΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΡΟΠΟ		είσοδος λεωφόρος οδός	μαϊμού	Φρόσω Βαγγελιώ Ερατώ

Άσκηση 14

Συμπληρώνουμε τον παρακάτω πίνακα κλίνοντας τα ουσιαστικά που δίνονται.

		φωλιά	γλώσσα	αίθουσα
ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			

		εφημερίδα	ταχύτητα	μαμά
ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			
		ψυχή	ζέστη	κούραση
ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			-
	ΓΕΝΙΚΗ			-
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			-
	ΚΛΗΤΙΚΗ			-
		γνώση	είσοδος	μαϊμού
ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			
		Βαγγελιώ		
ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			

Άσκηση 15

Βάζουμε το οριστικό άρθρο (ο, η, το) πριν από το ουσιαστικό και μετά μετατρέπουμε τις φράσεις σε γενική και αιτιατική πτώση.

ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	ΓΕΝΙΚΗ	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ
_____ έξοδος		
_____ γιαγιά		
_____ πόλη		
_____ είσοδος		
_____ γειτονιά		
_____ δουλειά		
_____ δύναμη		
_____ πράξη		
_____ καρέκλα		
_____ τσάντα		
_____ μαϊμού		
_____ αλεπού		
_____ μαμά		
_____ συνταγή		
_____ κότα		
_____ ζάχαρη		
_____ αδερφή		
_____ μουσική		
_____ λεωφόρος		
_____ πλατεία		

Άσκηση 16

Συμπληρώνουμε ποια πτώση χρησιμοποιούμε κάθε φορά και απαντάμε στις ερωτήσεις:

1. Η δασκάλα κάνει μάθημα στα παιδιά. _____

Ποια κάνει μάθημα στα παιδιά; _____

Η μπλούζα της δασκάλας είναι καινούρια. _____

Ποιας η μπλούζα είναι καινούρια; _____

Ο Γιώργος ρωτάει τη δασκάλα για μια απορία που έχει. _____

Ποια ρωτάει ο Γιώργος; _____

Οι δασκάλες γράφουν ασκήσεις για τα παιδιά. _____

Ποιες γράφουν ασκήσεις για τα παιδιά; _____

Οι τσάντες των δασκάλων είναι στην κρεμάστρα. _____

Ποιων οι τσάντες είναι στην κρεμάστρα; _____

Ο διευθυντής κάλεσε τις δασκάλες σε συνάντηση. _____

Ποιες κάλεσε ο διευθυντής σε συνάντηση; _____

2. Η φίλη μου πηγαίνει στη δουλειά. _____

Ποια πηγαίνει στη δουλειά; _____

Η δουλειά της φίλης μου είναι στο κέντρο της Αθήνας. _____

Ποιανού η δουλειά είναι στο κέντρο της Αθήνας; _____

Παίρνω τηλέφωνο τη φίλη μου για να κανονίσουμε να συναντηθούμε. _____

Ποια παίρνω τηλέφωνο; _____

Οι φίλες μου είναι τρεις κοπέλες απ' τη δουλειά. _____

Ποιες είναι οι φίλες μου; _____

Τα ονόματα των φίλων μου είναι: Χριστίνα, Πηγή και Κατερίνα. _____

Ποιων τα ονόματα είναι Χριστίνα, Πηγή και Κατερίνα; _____

Παίρνω τηλέφωνο τις φίλες μου για να κανονίσουμε να συναντηθούμε. _____

Ποιες παίρνω τηλέφωνο; _____

3.2 Η ΚΛΙΣΗ ΤΩΝ ΟΥΔΕΤΕΡΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

Τα ουδέτερα ουσιαστικά που τελειώνουν σε **-ο /-α**, ανάλογα με τη συλλαβή στην οποία τονίζονται, κλίνονται ως εξής:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤ.	το βουνό	το βιβλίο	το σύννεφο	το πρόσωπο
	ΓΕΝΙΚΗ	του βουνού	του βιβλίου	του σύννεφου	του προσώπου
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	το βουνό	το βιβλίο	το σύννεφο	το πρόσωπο
	ΚΛΗΤΙΚΗ	βουνό	βιβλίο	σύννεφο	πρόσωπο
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤ.	τα βουνά	τα βιβλία	τα σύννεφα	τα πρόσωπα
	ΓΕΝΙΚΗ	των βουνών	των βιβλίων	των σύννεφων	των προσώπων
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	τα βουνά	τα βιβλία	τα σύννεφα	τα πρόσωπα
	ΚΛΗΤΙΚΗ	βουνά	βιβλία	σύννεφα	πρόσωπα
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΠΟΥ ΚΛΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΡΟΠΟ		νερό ποτό φτερό	δέντρο καφενείο πέυκο	σίδηρο κάγκελο δάχτυλο	άλογο άτομο όργανο

Όπως φαίνεται στην τέταρτη στήλη του πίνακα, κάποια ουδέτερα ουσιαστικά που τελειώνουν σε **-ο /-α** κατεβάζουν τον τόνο κατά μία συλλαβή στη γενική ενικού και πληθυντικού.

Τα ουδέτερα ουσιαστικά που τελειώνουν σε **-ι /-α**, ανάλογα με τη συλλαβή στην οποία τονίζονται, κλίνονται ως εξής:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	το παιδί	το τραγούδι
	ΓΕΝΙΚΗ	του παιδιού	του τραγουδιού
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	το παιδί	το τραγούδι
	ΚΛΗΤΙΚΗ	παιδί	τραγούδι
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	τα παιδιά	τα τραγούδια
	ΓΕΝΙΚΗ	των παιδιών	των τραγουδιών
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	τα παιδιά	τα τραγούδια
	ΚΛΗΤΙΚΗ	παιδιά	τραγούδια
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΠΟΥ ΚΛΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΡΟΠΟ		ψωμί σχοινί κρασί	καλοκαίρι απόδι χιόνι

! Ολα τα ουδέτερα ουσιαστικά που τελειώνουν σε **-ι** γράφονται με «ι» εκτός από: το βράδυ, το δάκρυ, το δίχτυ, το στάχυ και το οξύ.

Τα ουδέτερα ουσιαστικά που τελειώνουν σε **-ος /-η**, ανάλογα με τη συλλαβή στην οποία τονίζονται, κλίνονται ως εξής:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	το μέρος	το μέγεθος
	ΓΕΝΙΚΗ	του μέρους	του μεγέθους
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	το μέρος	το μέγεθος
	ΚΛΗΤΙΚΗ	μέρος	μέγεθος
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	τα μέρη	τα μεγέθη
	ΓΕΝΙΚΗ	των μερών	των μεγεθών
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	τα μέρη	τα μεγέθη
	ΚΛΗΤΙΚΗ	μέρη	μεγέθη
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΠΟΥ ΚΛΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΡΟΠΟ		δάσος βάρος λάθος	πέλαγος έδαφος έλεος

Τα ουδέτερα ουσιαστικά που τελειώνουν σε **-ας /-ατα** και σε **-μα /-ματα**, ανάλογα με τη συλλαβή στην οποία τονίζονται, κλίνονται ως εξής:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤ.	το κρέας	το δέρμα	το όνομα
	ΓΕΝΙΚΗ	του κρέατος	του δέρματος	του ονόματος
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	το κρέας	το δέρμα	το όνομα
	ΚΛΗΤΙΚΗ	κρέας	δέρμα	όνομα
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤ.	τα κρέατα	τα δέρματα	τα ονόματα
	ΓΕΝΙΚΗ	των κρεάτων	των δερμάτων	των ονομάτων
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	τα κρέατα	τα δέρματα	τα ονόματα
	ΚΛΗΤΙΚΗ	κρέατα	δέρματα	ονόματα
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΠΟΥ ΚΛΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΡΟΠΟ		τέρας	αίμα χρώμα γράμμα	μάθημα διάλειμμα ύφασμα

Τα ουδέτερα ουσιαστικά που τελειώνουν σε **-ιμο /-ίματα** και σε **-ως /-ωτα**, ανάλογα με τη συλλαβή στην οποία τονίζονται, κλίνονται ως εξής:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤ.	το δέσιμο	το φως
	ΓΕΝΙΚΗ	του δεσίματος	του φωτός
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	το δέσιμο	το φως
	ΚΛΗΤΙΚΗ	δέσιμο	φως
ΠΛΗΘΥΝΠΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤ.	τα δεσίματα	τα φώτα
	ΓΕΝΙΚΗ	των δεσιμάτων	των φώτων
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ	τα δεσίματα	τα φώτα
	ΚΛΗΤΙΚΗ	δεσίματα	φώτα
ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΠΟΥ ΚΛΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΡΟΠΟ		τρέξιμο βάψιμο κλείσιμο	!

! Ομοια με το φως κλίνονται το καθεστώς και το γεγονός, με τη διαφορά πως αυτά στη γενική του ενικού τονίζονται στην προτελευταία συλλαβή: **του καθεστώτος, του γεγονότος.**

Άσκηση 17

Συμπληρώνουμε τον παρακάτω πίνακα κλίνοντας τα ουσιαστικά που δίνονται.

		νερό	δέντρο	εφημερίδα
ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			
ΠΛΗΘΥΝΠΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			

		άλογο	ψωμί	καλοκαίρι
ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			
ΓΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			
		δάσος	πέλαγος	κρέας
ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			
ΓΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			
		τέρας	γράμμα	μάθημα
ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			
ΓΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			
		γεγονός		
ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			
ΓΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ			
	ΓΕΝΙΚΗ			
	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ			
	ΚΛΗΤΙΚΗ			

Άσκηση 18

Βάζουμε το οριστικό άρθρο (ο, η, το) πριν από το ουσιαστικό και μετά μετατρέπουμε τις λέξεις σε γενική και αιτιατική πτώση.

ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	ΓΕΝΙΚΗ	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ
_____ κρέας		
_____ βιβλίο		
_____ νερό		
_____ δάσος		
_____ ποτήρι		
_____ όνομα		
_____ λάθος		
_____ δέσιμο		
_____ φως		
_____ γεγονός		
_____ χρήμα		
_____ διάλειμμα		
_____ δέντρο		
_____ χρήμα		
_____ μολύβι		
_____ όραμα		
_____ τριβείο		
_____ κερί		
_____ σώμα		
_____ χαρτί		

Άσκηση 19

Συμπληρώνουμε ποια πτώση χρησιμοποιούμε κάθε φορά και απαντάμε στις ερωτήσεις:

Ι. Το αγόρι τρέχει με το ποδήλατο. _____

Ποιος τρέχει με το ποδήλατο; _____

Το ποδήλατο του αγοριού είναι κόκκινο. _____

Ποιανού το ποδήλατο είναι κόκκινο; _____

Η μαμά φωνάζει το αγόρι. _____

Ποιον φωνάζει η μαμά; _____

Τα αγόρια πηγαίνουν στο πάρκο να παίξουν. _____

Ποια πηγαίνουν στο πάρκο να παίξουν; _____

Τα παπούτσια των αγοριών είναι πολύχρωμα. _____

Ποιων τα παπούτσια είναι πολύχρωμα; _____

Φώναξε τα αγόρια για να παίξουμε. _____

Ποιους να φωνάξω για να παίξουμε; _____

2. Το ψυγείο είναι στην κουζίνα. _____

Ποιο είναι στην κουζίνα; _____

Το χρώμα του ψυγείου είναι άσπρο. _____

Ποιανού το χρώμα είναι άσπρο; _____

Ο Γιώργος σκουπίζει το ψυγείο γιατί έχει νερά. _____

Ποιο σκουπίζει ο Γιώργος; _____

Τα ψυγεία είναι βαριά. _____

Ποια είναι βαριά; _____

Τα πόδια των ψυγείων είναι μεταλλικά. _____

Ποιων τα πόδια είναι μεταλλικά; _____

Εμείς καθαρίσαμε τα ψυγεία για να βάλουμε μέσα τα φαγητά. _____

Ποια καθαρίσαμε εμείς; _____

Άσκηση 20

Μετατρέπουμε από τον ενικό αριθμό στον πληθυντικό αριθμό διατηρώντας την ίδια πτώση.

το πόδι _____	η αλεπού _____
τον πάγκο _____	της μαμάς _____
την αλεπού _____	του κρασιού _____
του αγκώνα _____	του καυγά _____
το ταξίδι _____	η πετσέτα _____
του οδηγού _____	η σελίδα _____
του μολυβιού _____	την αποθήκη _____
τον αναπτήρα _____	η ζώνη _____
του παιδιού _____	του γέρου _____
του πατέρα _____	η λεμονιά _____

Άσκηση 21

Μετατρέπουμε από τον ενικό αριθμό στον πληθυντικό αριθμό διατηρώντας την ίδια πτώση.

το χρώμα του σπιτιού	<u>τα χρώματα των σπιτιών</u>
ο παίχτης της ομάδας	_____
το χωράφι του αγρότη	_____
το λεπτό της ώρας	_____
η βαθμολογία του αγώνα	_____
το φως του κεριού	_____
το μάτι της κουζίνας	_____
το ακουστικό του τηλεφώνου	_____
ο φράχτης του κήπου	_____
η οθόνη του υπολογιστή	_____
η κουρτίνα του παραθύρου	_____
το λουρί του σκύλου	_____
το σκοτάδι της νύχτας	_____
το μπαλάκι της γάτας	_____
η κορνίζα της φωτογραφίας	_____

Άσκηση 22

Βάζουμε στη γενική πτώση το ουσιαστικό που βρίσκεται στην παρένθεση μαζί με το άρθρο που ταιριάζει.

Ποιανού είναι το κάθε πράγμα;

1. Το τετράδιο είναι _____ (Δέσποινα).
2. Η φόρμα είναι _____ (μωρό).
3. Τα βιβλία είναι _____ (μαθητές).
4. Το ποδήλατο είναι _____ (αγόρι).
5. Οι κορδέλες είναι _____ (κορίτσια).
6. Το αυτοκίνητο είναι _____ (μπαμπάς).
7. Οι τσάντες με τα ψώνια είναι _____ (γυναίκες).
8. Το παιχνίδι είναι _____ (παιδί).
9. Η τσάντα είναι _____ (δασκάλα).
10. Τα παπούτσια είναι _____ (αθλητές).
11. Το λουρί είναι _____ (σκύλος).
12. Το μπαλάκι είναι _____ (γάτα).
13. Η ποδιά είναι _____ (μάγειρας).

Άσκηση 23

Βάζουμε στην αιτιατική πτώση το ουσιαστικό που βρίσκεται στην παρένθεση μαζί με το άρθρο που ταιριάζει.

1. Ο Μάρκος βγάζει βόλτα _____ (σκύλος).
2. Είδα _____ (Σοφία) στο πάρκο.
3. Η μαμά κάνει μπάνιο _____ (μωρό).
4. Εμείς τρώμε _____ (φαγητό).
5. Οι μαθητές προσπαθούν να λύσουν _____ (άσκηση).
6. Η κοπέλα παίρνει τηλέφωνο _____ (φίλη) της.
7. Τα παιδιά μένουν με _____ (γονείς) τους.

8. Η Μαρία με τη Σοφία επισκέφτηκαν _____ (παππούς).
9. Εγώ διαβάζω _____ (βιβλίο).
10. Η γιαγιά δοκιμάζει _____ (τούρτα).
11. Διάβασα _____ (αγγελία) στην εφημερίδα.
12. Το γατάκι πίνει _____ (γάλα).
13. Την Κυριακή πηγαίνουμε βόλτα στο πάρκο και διαβάζουμε _____ (εφημερίδα).
14. Πριν κοιμηθώ, πέταξα _____ (σκουπίδια) και έπλυνα _____ (πιάτα).

Άσκηση 24

Βάζουμε το οριστικό άρθρο (ο, η, το) μπροστά από κάθε ουσιαστικό και στη συνέχεια μετατρέπουμε την κάθε φράση (άρθρο μαζί με ουσιαστικό) στη γενική και αιτιατική πτώση του ενικού αριθμού.

ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	ΓΕΝΙΚΗ	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ
_____ αγώνας		
_____ νίκη		
_____ παιχνίδι		
_____ κιμάς		
_____ κεράσι		
_____ δρόμος		
_____ πίστη		
_____ ποδήλατο		
_____ οθόνη		
_____ κάμερα		
_____ κρεβάτι		
_____ νικητής		
_____ δωμάτιο		
_____ τσάντα		
_____ καρέκλα		

ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ	ΓΕΝΙΚΗ	ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ
_____ τηλεφωνο		
_____ καθρέφτης		
_____ μαχαίρι		
_____ μανάβης		
_____ μηχανή		
_____ γιατρός		
_____ αράχνη		
_____ κουλούρι		
_____ κανάτα		
_____ φόβος		
_____ στάση		
_____ τηλεφωνο		
_____ λάμπα		
_____ φωτιά		
_____ παράθυρο		
_____ καφές		

Άσκηση 25

Σχηματίζουμε τις φράσεις στον ενικό και στον πληθυντικό αριθμό, όπως στο παράδειγμα.

κεραία - τηλεόραση

ενικός: η κεραία της τηλεόρασης _____

πληθυντικός: οι κεραίες των τηλεοράσεων _____

κορδόνι - παπούτσι

ενικός: _____

πληθυντικός: _____

σελίδα - βιβλίο

ενικός: _____

πληθυντικός: _____

λάμπα - φωτιστικό

ενικός: _____

πληθυντικός: _____

μαξιλάρι - καναπές

ενικός: _____

πληθυντικός: _____

μπαταρία - ρολόι

ενικός: _____

πληθυντικός: _____

καλώδιο - τηλέφωνο

ενικός: _____

πληθυντικός: _____

ράφι - βιβλιοθήκη

ενικός: _____

πληθυντικός: _____

Άσκηση 26

Βάζουμε τα ουσιαστικά, που βρίσκονται στην παρένθεση, στην πτώση που ταιριάζει μαζί με το άρθρο τους.

Γιάννη, ποιος είναι ο τίτλος _____ (εφημερίδα) που διαβάζεις;

Το σπίτι _____ (Μαρία) είναι κοντά στο σπίτι _____ (Κώστας).

Κάθε μέρα _____ (Μαρία) πηγαίνει στη δουλειά μαζί με _____ (Κώστας). Στο δρόμο συναντάνε _____ (Σοφία) και _____ (Γιάννης).

Το χρώμα _____ (μπλούζα) μου αρέσει πολύ.

Μήπως ξέρεις αυτό _____ (παιδί) που κάθεται με τον Κώστα;

Το αυτοκίνητο _____ (αδερφός) μου είναι χαλασμένο.

Μένουμε στην Αθήνα, σε έναν ήσυχο _____ (δρόμος).

Δε θυμάμαι το τηλέφωνο _____ (φίλη) μου.

Οι φωτογραφίες _____ (περιοδικό) είναι καταπληκτικές.

Χτες πήγα βόλτα με _____ (φίλοι) μου.

Το χρώμα _____ (θάλασσα) είναι πολύ σκούρο.

Κάθε Σάββατο _____ (μπαμπάς) πηγαίνει με
_____ (μαμά) και _____ (παιδιά) στο σινεμά.

_____ (Ελένη) πηγαίνει στο σπίτι _____ (Άννα)
κάθε απόγευμα και διαβάζουν μαζί.

Μήπως ξέρετε τα δρομολόγια _____ (λεωφορείο) για Λαμία;

Έχει κοπεί το λουρί _____ (τσάντα).

Έχει χαλάσει το ακουστικό _____ (τηλέφωνο) και δεν ακούω
καλά.

Η οθόνη _____ (τηλεόραση) είναι πιο μεγάλη από την οθόνη
_____ (υπολογιστής).

Οι μπλούζες _____ (ποδοσφαιριστές) είναι πορτοκαλί.

Τα κορδόνια _____ (παπούτσια) είναι λυμένα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9ο

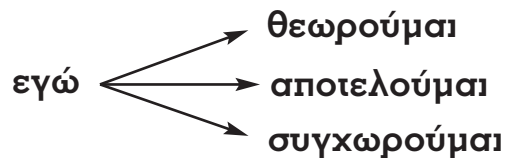
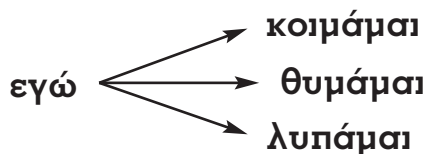
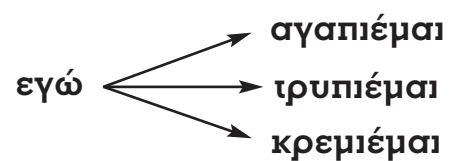
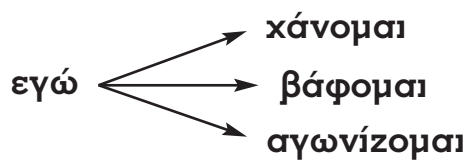
ΤΑ ΡΗΜΑΤΑ (ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ)

Στο κεφάλαιο αυτό, μαθαίνουμε την παθητική φωνή των ρημάτων στον ενεστώτα χρόνο.

1. ΤΑ ΡΗΜΑΤΑ ΣΕ -ομαι /-ιέμαι /-άμαι /-ούμαι

Τα ρήματα που τελειώνουν σε -ομαι /-ιέμαι /-άμαι /-ούμαι δείχνουν ότι ένα πρόσωπο, ζώο ή πράγμα παθαίνει κάτι (τρυπιέμαι) ή βρίσκεται σε μια κατάσταση (κοιμάμαι) ή κάνει κάτι και η ενέργειά του επιστρέφει στον ίδιο (χτενίζομαι).

2. Η ΚΛΙΣΗ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

2.1 ΡΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΤΕΛΕΙΩΝΟΥΝ ΣΕ -ομαι

Είναι αυτά τα ρήματα που στην ενεργητική φωνή τελειώνουν σε -ω (χάνω - χάνομαι).

Για να κλίνουμε τα ρήματα στον ενεστώτα χωρίζουμε τη λέξη (θέμα) από την τελευταία της συλλαβή (κατάληξη) και προσθέτουμε τις καταλήξεις:

- ομαι
- εσαι
- εται
- όμαστε
- εστε
- ονται

εγώ	χάνομαι
εσύ	χάνεσαι
αυτός	χάνεται
αυτή	χάνεται
αυτό	χάνεται
εμείς	χανόμαστε
εσείς	χάνεστε
αυτοί	χάνονται
αυτές	χάνονται
αυτά	χάνονται

Πίνακας 1. Η κλίση των ρημάτων σε -ομαι

Άσκηση 1

Συμπληρώνουμε τις καταλήξεις των παρακάτω ρημάτων σύμφωνα με το ρήμα «χάνομαι».

εγώ	σπκών _____	ονειρεύ _____	σκέφτ _____
εσύ	σπκών _____	ονειρεύ _____	σκέφτ _____
αυτός	σπκών _____	ονειρεύ _____	σκέφτ _____
αυτή	σπκών _____	ονειρεύ _____	σκέφτ _____
αυτό	σπκών _____	ονειρεύ _____	σκέφτ _____
εμείς	σπκων _____	ονειρευ _____	σκεφτ _____
εσείς	σπκών _____	ονειρεύ _____	σκέφτ _____
αυτοί	σπκών _____	ονειρεύ _____	σκέφτ _____
αυτές	σπκών _____	ονειρεύ _____	σκέφτ _____
αυτά	σπκών _____	ονειρεύ _____	σκέφτ _____

Άσκηση 2

Συμπληρώνουμε τα κενά στον παρακάτω πίνακα:

δανείζομαι	μπλέκομαι	ψήνομαι
_____ δανείζομαι	εγώ μπλέκ ___	_____ ψήνομαι
εσύ _____	εσύ _____	εσύ _____
_____ δανείζεται	_____ μπλέκ ___	_____ ψήνεται
αυτή _____	_____ μπλέκ ___	αυτή ψήν ___
αυτό _____	αυτό _____	αυτό ψήν ___
_____ δανειζόμαστε	_____ μπλεκ ___	εμείς _____
εσείς _____	εσείς μπλέκ _____	_____ ψήν _____
_____ δανείζονται	αυτοί _____	_____ ψήν _____
αυτές _____	_____ μπλέκ _____	αυτές _____
αυτά _____	αυτά _____	_____ ψήν _____

2.2 ΡΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΤΕΛΕΙΩΝΟΥΝ ΣΕ -ιέμαι

Είναι αυτά τα ρήματα που στην ενεργητική φωνή τελειώνουν σε -ώ (αγαπώ - αγαπιέμαι).

Για να κλίνουμε τα ρήματα στον ενεστώτα χωρίζουμε τη λέξη (θέμα) από την τελευταία της συλλαβή (κατάληξη) και προσθέτουμε τις καταλήξεις:

- ιέμαι
- ιέσαι
- ιέται
- ιόμαστε
- ιέστε
- ιούνται

εγώ	αγαπιέμαι
εσύ	αγαπιέσαι
αυτός	αγαπιέται
αυτή	αγαπιέται
αυτό	αγαπιέται
εμείς	αγαπιόμαστε
εσείς	αγαπιέστε
αυτοί	αγαπιούνται
αυτές	αγαπιούνται
αυτά	αγαπιούνται

Πίνακας 2. Η κλίση των ρημάτων σε -ιέμαι

Άσκηση 3

Συμπληρώνουμε τις καταλήξεις των παρακάτω ρημάτων σύμφωνα με το ρήμα «αγαπιέμαι».

εγώ	τρυπ _____	ξεχν _____	παραπον _____
εσύ	τρυπ _____	ξεχν _____	παραπον _____
αυτός	τρυπ _____	ξεχν _____	παραπον _____
αυτή	τρυπ _____	ξεχν _____	παραπον _____
αυτό	τρυπ _____	ξεχν _____	παραπον _____
εμείς	τρυπ _____	ξεχν _____	παραπον _____
εσείς	τρυπ _____	ξεχν _____	παραπον _____
αυτοί	τρυπ _____	ξεχν _____	παραπον _____
αυτές	τρυπ _____	ξεχν _____	παραπον _____
αυτά	τρυπ _____	ξεχν _____	παραπον _____

Άσκηση 4

Συμπληρώνουμε τα κενά στον παρακάτω πίνακα:

στεναχωριέμαι	βαριέμαι	κρατιέμαι
_____ στεναχωριέμαι	εγώ βαρ _____	_____ κρατιέμαι
εσύ _____	εσύ _____	εσύ _____
_____ στεναχωριέται	_____ βαρ _____	_____ κρατιέται
αυτή _____	_____ βαρ _____	αυτή κρατ _____
αυτό _____	αυτό _____	αυτό κρατ _____
_____ στεναχωριόμαστε	_____ βαρ _____	εμείς _____
εσείς _____	εσείς βαρ _____	_____ κρατ _____
_____ στεναχωριούνται	αυτοί _____	_____ κρατ _____
αυτές _____	_____ βαρ _____	αυτές _____
αυτά _____	αυτά _____	_____ κρα _____

2.3 ΡΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΤΕΛΕΙΩΝΟΥΝ ΣΕ -άμαι

Σε -άμαι τελειώνουν τα ρήματα: κοιμάμαι, λυπάμαι, θυμάμαι, φοβάμαι.

Για να κλίνουμε τα ρήματα στον ενεστώτα χωρίζουμε τη λέξη (θέμα) από την τελευταία της συλλαβή (κατάληξη) και προσθέτουμε τις καταλήξεις:

- άμαι
- άσαι
- άται
- όμαστε
- άστε
- ούνται

εγώ	κοιμάμαι
εσύ	κοιμάσαι
αυτός	κοιμάται
αυτή	κοιμάται
αυτό	κοιμάται
εμείς	κοιμόμαστε
εσείς	κοιμάστε
αυτοί	κοιμούνται
αυτές	κοιμούνται
αυτά	κοιμούνται

Πίνακας 3. Η κλίση των ρημάτων σε -άμαι

Άσκηση 5

Κλίνουμε τα παρακάτω ρήματα σύμφωνα με το ρήμα «κοιμάμαι»:

εγώ	λυπάμαι	θυμάμαι	φοβάμαι
εσύ	_____	_____	_____
αυτός	_____	_____	_____
αυτή	_____	_____	_____
αυτό	_____	_____	_____
εμείς	_____	_____	_____
εσείς	_____	_____	_____
αυτοί	_____	_____	_____
αυτές	_____	_____	_____
αυτά	_____	_____	_____

2.4 ΡΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΤΕΛΕΙΩΝΟΥΝ ΣΕ -ούμαι

Σε -ούμαι τελειώνουν τα ρήματα: κατοικούμαι, συγκινούμαι, δημιουργούμαι, κινούμαι, θεωρούμαι, καλούμαι, αποτελούμαι, παρακαλούμαι, αφαιρούμαι, ποθούμαι, ζητούμαι, κρατούμαι, συγχωρούμαι, επικαλούμαι, μιμούμαι, προηγούμαι, συνεννοούμαι, εννοούμαι, εξαιρούμαι κ.ά.

Για να κλίνουμε τα ρήματα στον ενεστώτα χωρίζουμε τη λέξη (θέμα) από την τελευταία της συλλαβή (κατάληξη) και προσθέτουμε τις καταλήξεις:

- ούμαι
- είσαι
- είται
- ούμαστε
- είστε
- ούνται

εγώ	κατοικούμαι
εσύ	κατοικείς
αυτός	κατοικείται
αυτή	κατοικείται
αυτό	κατοικείται
εμείς	κατοικούμαστε
εσείς	κατοικείτε
αυτοί	κατοικούνται
αυτές	κατοικούνται
αυτά	κατοικούνται

Πίνακας 4. Η κλίση των ρημάτων σε -ούμαι

Άσκηση 6

Συμπληρώνουμε τις καταλήξεις των παρακάτω ρημάτων σύμφωνα με το ρήμα «κατοικούμαι».

εγώ	συγκιν _____	αποτελ _____	ζητ _____
εσύ	συγκιν _____	αποτελ _____	ζητ _____
αυτός	συγκιν _____	αποτελ _____	ζητ _____
αυτή	συγκιν _____	αποτελ _____	ζητ _____
αυτό	συγκιν _____	αποτελ _____	ζητ _____
εμείς	συγκιν _____	αποτελ _____	ζητ _____
εσείς	συγκιν _____	αποτελ _____	ζητ _____
αυτοί	συγκιν _____	αποτελ _____	ζητ _____
αυτές	συγκιν _____	αποτελ _____	ζητ _____
αυτά	συγκιν _____	αποτελ _____	ζητ _____

Άσκηση 7

Συμπληρώνουμε τα κενά στον παρακάτω πίνακα:

μιμούμαι	εννοούμαι	αφαιρούμαι
εγώ _____	εγώ _____	εγώ _____
_____ μιμείσαι	εσύ εννο ____	_____ αφαιρ _____
αυτός _____	αυτός _____	αυτός _____
αυτή _____	_____ εννο ____	_____ αφαιρ _____
αυτό _____	_____ εννο ____	αυτό _____
_____ μιμούμαστε	εμείς _____	εμείς _____
εσείς _____	εσείς εννο ____	εσείς _____
αυτοί _____	αυτοί _____	αυτοί αφαιρ _____
αυτές _____	αυτές _____	αυτές _____
αυτά _____	_____ εννο ____	αυτά αφαιρ _____

2.5 ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΡΗΜΑΤΑ

Τα ρήματα εκείνα που στην ενεργητική φωνή μάθαμε ότι κλίνονται με δικό τους τρόπο, στην παθητική φωνή σχηματίζουν -γ- πριν την κατάληξη -όμαι.

ακούω - ακούγομαι	
εγώ	ακούγομαι
εσύ	ακούγεσαι
αυτός	ακούγεται
αυτή	ακούγεται
αυτό	ακούγεται
εμείς	ακουγόμαστε
εσείς	ακούγεστε
αυτοί	ακούγονται
αυτές	ακούγονται
αυτά	ακούγονται

Πίνακας 5. Η κλίση των περιεργων ρημάτων

Ενεργητική Φωνή	Παθητική Φωνή
καίω	καίγομαι
λέω	λέγομαι
κλαίω	κλαίγομαι
τρώω	τρώγομαι
φυλάω	φυλάγομαι

Πίνακας 6. Παραδείγματα περιεργων ρημάτων στην ενεργητική και παθητική φωνή

Άσκηση 8

Κλίνουμε τα παρακάτω ρήματα σύμφωνα με το ρήμα «ακούγομαι»:

εγώ	φυλάγομαι	καίγομαι	λέγομαι
εσύ	_____	_____	_____
αυτός	_____	_____	_____
αυτή	_____	_____	_____
αυτό	_____	_____	_____
εμείς	_____	_____	_____
εσείς	_____	_____	_____
αυτοί	_____	_____	_____
αυτές	_____	_____	_____
αυτά	_____	_____	_____

- ! Μερικά ρήματα σχηματίζουν μόνο τύπους παθητικής φωνής. Τα ρήματα αυτά τα λέμε αποθετικά (γίνομαι, αισθάνομαι, φοβάμαι, κοιμάμαι, εύχομαι, σέβομαι, θυμάμαι κ.ά.).

Άσκηση 9

Γράφουμε τα παρακάτω ρήματα στην αντίστοιχη στήλη στον πίνακα:

κοιμάμαι, αγγίζω, ξύνω, ψήνομαι, αφήνω, ράβω, σκέφτομαι, σκουπίζω, χτενίζομαι, βάφομαι, σπκώνω, πληγώνομαι, ελπίζω, φοβάμαι, μαθαίνω, αγκαλιάζω, ντρέπομαι, λυπάμαι, ευχαριστιέμαι, λύνω, ξεσκονίζω, λούζομαι, τρέχω, αγαπιέμαι

Ενεργητική Φωνή	Παθητική Φωνή

Άσκηση 10

Συμπληρώνουμε τα κενά στον πίνακα:

Ενεργητική Φωνή	Παθητική Φωνή
κοιτάζω	_____
_____	ετοιμάζομαι
κλαίω	_____
_____	κατοικούμαι
πλένω	_____
_____	χτενίζομαι
κρατώ	_____
_____	δένομαι
_____	πουλιέμαι
χάνω	_____
_____	σπκώνομαι
καλώ	_____
_____	κρύβομαι
συγκινώ	_____
_____	γιατρεύομαι
γράφω	_____
_____	ξεχνιέμαι
απλώνω	_____
ρίχνω	_____
_____	φιλιέμαι

κουράζω	_____
_____	κουρεύομαι
αφήνω	_____
_____	σέρνομαι
_____	ανακατεύομαι
βάφω	_____
_____	αγαπιέμαι
ξυρίζω	_____

Άσκηση 11

Διαλέγουμε το σωστό ρήμα ανάλογα με το ποιος κάνει κάτι (ενεργητική φωνή) ή ποιος παθαίνει κάτι (παθητική φωνή).

1. Ο Γιάννης _____ το αυτοκίνητο.
 Ο Γιάννης _____ όταν ξυπνάει.
 α. πλένεται β. πλένει

2. Η μαμά _____ το μωρό.
 Η Σοφία _____ για να πάει σχολείο.
 α. ντύνεται β. ντύνει

3. Ο Κώστας _____ την τσάντα από κάτω.
 Ο Πέτρος _____ από τις έξι το πρωί.
 α. σπκώνει β. σπκώνεται

4. Εγώ _____ τη Χρύσα και πάμε στη δουλειά μαζί.
 Το βράδυ _____ με τους φίλους μου.
 α. συναντώ β. συναντιέμαι

1. Ο μπαμπάς _____ το παιδί του.
Η Μαρία _____ με τον Χρήστο.
α. αγαπιέται β. αγαπάει
2. Ο κομμωτής _____ τον πελάτη.
Η κοπέλα _____ μπροστά στον καθρέφτη.
α. χτενίζει β. χτενίζεται

Άσκηση 12

Μετατρέπουμε τα ρήματα στην παθητική φωνή, όπως στο παράδειγμα:

01. Χτενίζω τον εαυτό μου. → χτενίζομαι
02. Πλένω τον εαυτό μου. → _____
03. Κοιτάζω τον εαυτό μου. → _____
04. Λούζω τον εαυτό μου. → _____
05. Ξυρίζω τον εαυτό μου. → _____
06. Ντύνω τον εαυτό μου. → _____
07. Κουρεύω τον εαυτό μου. → _____
08. Γυμνάζω τον εαυτό μου. → _____
09. Συγκρατώ τον εαυτό μου. → _____
10. Εκφράζω τον εαυτό μου. → _____
11. Προπονώ τον εαυτό μου. → _____
12. Ντύνω τον εαυτό μου. → _____
13. Καθαρίζω τον εαυτό μου. → _____

Άσκηση 13

Μετατρέπουμε τις παρακάτω προτάσεις ανάλογα με το πρόσωπο που ξεκινάει η επόμενη πρόταση:

Κάθε πρωί σηκώνομαι στις 7, γιατί δουλεύω στις 8.

Εμείς _____ .

Ο Γιάννης μετά το γυμναστήριο πλένεται και ξεκουράζεται.

Αυτές _____ .

Εσείς κουρεύεστε μια φορά το μήνα περίπου;

Εσύ _____ .

Η Σοφία, όταν δουλεύει πολλές ώρες, δεν έχει χρόνο να ξεκουραστεί.

Ο Κώστας και η Σοφία _____ .

Αυτοί ξυρίζονται και χτενίζονται, πριν πάνε στη δουλειά.

Εγώ _____ .

Ο Γιώργος ντύνεται μόνος του για να πάει στο σχολείο.

Εσείς _____ .

Κοιμάμαι πάντα πριν τις 11:00 μ.μ. γιατί ξυπνάω νωρίς το πρωί.

Η Μαρία _____ .

Δεν φοβάται τα φίδια και τις αράχνες.

Τα παιδιά _____ .

Μιλάμε δυνατά για να ακουγόμαστε.

Εσείς _____ .

Συναντούνται κάθε πρωί και πάνε μαζί στη δουλειά.

Εμείς _____ .

Άσκηση 14

Συμπληρώνουμε στα κενά τις καταλήξεις των ρημάτων:

01. Η Χριστίνα στεναχωρ_____ για τον αδερφό της, που είναι άρρωστος.
02. Δεν κοιμ_____ τα βράδια, γιατί δουλεύω.
03. Εγώ, όταν ακούω μουσική, ξεχν_____ .
04. Το πλαστικό δεν τρώγ_____ .
05. Οι γάτες φοβ_____ τους κεραυνούς.
06. Μετά τον πόλεμο το χωριό έπαψε να κατοικ_____ .
07. Ο Άγγελος λυπ_____ που ξέχασε να φέρει δώρο για τα γενέθλιά μου.
08. Οι χελώνες κιν_____ πολύ αργά.
09. Η γιαγιά μου, όταν ράβει, τρυπ_____ με τη βελόνα, γιατί δε βλέπει καλά.
10. Η Γιώτα συγκιν_____, όταν βλέπει ζώα.
11. Οι παππούδες δε θυμ_____ πολλά πράγματα.
12. Σταματήστε να κρεμ_____ από τα δέντρα, βρε παλιόπαιδα!
13. Η Λίνα και ο Τάκης γυμνάζ_____ τρεις φορές την εβδομάδα.
14. Εσείς οι δύο όλο τσακών_____. Μάλλον δεν αγαπ_____ και πολύ ή μήπως το ακριβώς αντίθετο;

Άσκηση 15

Συμπληρώνουμε τα κενά γράφοντας στο σωστό τύπο το κατάλληλο από τα παρακάτω ρήματα:

βρίσκομαι, χρειάζομαι, κουρεύομαι, τρώγομαι, εργάζομαι, ακούγομαι, έρχομαι, σπκύνομαι, ονομάζομαι, κουράζομαι

01. Η σούπα δεν _____ με το πιρούνι.
02. Κάθε πρωί εγώ και ο Λευτέρης _____ στις εφτά.
03. Το βενζινάδικο _____ ένα χιλιόμετρο μακριά.
04. Πολλές δυσάρεστες σκέψεις _____ στο μυαλό μου.
05. Εσύ και ο Μιχάλης δουλεύετε στην οικοδομή και _____ πολύ σε αυτή τη δουλειά.
06. Είναι ευαίσθητο ύφασμα και _____ προσοχή στο πλύσιμο.
07. Ο αδερφός μου _____ πολλές ώρες.
08. Αυτός δεν _____ Χρήστος.
09. Τα μαλλιά της Μαρίας μακραίνουν πολύ γρήγορα, γι' αυτό _____ δύο φορές το μήνα.
10. Πρέπει να μιλάς πιο δυνατά, γιατί δεν _____ .

Άσκηση 16

Συμπληρώνουμε τα κενά γράφοντας στο σωστό τύπο τα ρήματα που βρίσκονται στη παρένθεση:

Χθες είχα πυρετό αλλά σήμερα _____ (αισθάνομαι) καλύτερα.

Εσείς _____ (δέχομαι) να έρθετε μαζί μας αύριο;

Η Μαρία _____ (εργάζομαι) σε ένα γραφείο στην Αθήνα.

Ο Γιώργος και η Σοφία _____ (κάθομαι) μαζί στο ίδιο θρανίο.

Ο Κώστας μιλάει στο τηλέφωνο με την Δέσποινα και της _____ (εύχομαι) «χρόνια πολλά».

Ο γιατρός είπε ότι _____ (χρειάζομαι) φάρμακο για το κρυολόγημα που έχεις.

Κοιτάμε τις φωτογραφίες και _____ (θυμάμαι) τις καλοκαιρινές διακοπές.

Εσείς δεν _____ (φοβάμαι) τα ποντίκια και εμείς δεν _____ (φοβάμαι) τις αράχνες.

Το κέικ _____ (ψήνομαι) στο φούρνο στους 180 βαθμούς.

Η Σοφία και η Γιώτα _____ (σκέφτομαι) να πάνε στο χωριό τους το σαββατοκύριακο.

Εμείς _____ (λυπάμαι), δεν θα μπορέσουμε να έρθουμε στο πάρτυ το Σάββατο.

Εγώ _____ (λέγομαι) Δώρα, εσείς πώς _____ (λέγομαι);

Άσκηση 17

Συμπληρώνουμε τα κενά γράφοντας στο σωστό τύπο τα ρήματα που βρίσκονται στην παρένθεση:

Το Σάββατο, που έχεις τα γενέθλια σου, πόσων χρόνων _____ (γίνομαι);

Ο Γιάννης και ο Βασίλης _____ (αγαπιέμαι) πολύ μεταξύ τους, είναι φίλοι από παιδικά.

Η Αθήνα _____ (βρίσκομαι) στην Ελλάδα.

Στην καινούργια μας δουλειά _____ (πληρώνομαι) κάθε 15 ημέρες.

Ο Ασίφ και ο Ναβίδ _____ (έρχομαι) στο μάθημα με το ποδήλατο.

Κάθε καλοκαίρι _____ (επισκέπτομαι) τον παππού μου στο χωριό.

Εσείς πότε _____ (έρχομαι) στο χωριό;

Γιατί _____ (κάθομαι) μόνος του ο Αντρέας;

Εγώ με το Γιάννη _____ (κάθομαι) στον καναπέ για να δούμε την ταινία.

Επειδή η Μαρία _____ (ζαλίζομαι), έχει ξαπλώσει στον καναπέ.

Ο Νίκος _____ (βιάζομαι) γιατί έχει αργήσει για το μάθημα.

Αυτός ο δάσκαλος _____ (φαίνομαι) πολύ συμπαθητικός.

Τα βαμβακερά ρούχα _____ (πλένομαι) σε υψηλή θερμοκρασία.

Ο φίλος μου _____ (λέγομαι) Στέφανος.

Με τα καινούρια νχεία η μουσική _____ (ακούγομαι) δυνατά και καθαρά.

Γιατί ξάπλωσες; Δεν _____ (αισθάνομαι) καλά;

Ο Πέτρος δεν _____ (φοβάμαι) τους κεραυνούς.

Αυτός που _____ (κάθομαι) σε εκείνη τη γωνία
_____ (ονομάζομαι) Ανδρέας.

Άσκηση 18

1. Διαβάζουμε το κείμενο και υπογραμμίζουμε τα ρήματα.

Κάθε μέρα ξυπνάω στις 6:00 το πρωί.

Σηκώνομαι, πλένομαι στο μπάνιο, ντύνομαι και ετοιμάζω πρωινό και καφέ στην κουζίνα. Αφού φάω, βγαίνω από το σπίτι και περιμένω το λεωφορείο στη στάση.

Φτάνω στη δουλειά στις 7:30. Γύρω στις 12:30 πηγαίνω στην καντίνα και τρώω κάτι πρόχειρο. Σχολάω στις 16:30 και επιστρέφω στο σπίτι πάλι με το λεωφορείο. Ξεκουράζομαι λίγο ή βλέπω τηλεόραση και μετά, κατά τις 18:00, πηγαίνω βόλτα στο πάρκο. Όταν γυρίζω από το πάρκο, πηγαίνω στο σούπερ μάρκετ και ψωνίζω. Στο σπίτι μαγειρεύω και κατά τις εννιά έρχονται οι φίλοι μου, καθόμαστε στο τραπέζι και τρώμε όλοι μαζί. Κάποιες φορές πηγαίνω και στο σινεμά. Συνήθως κοιμάμαι στις 11:30 το βράδυ.

Τα σαββατοκύριακα, που δεν δουλεύω, πηγαίνω σινεμά ή κάνω βόλτα με το ποδήλατο.

2. Χωρίζουμε τα ρήματα που υπογραμμίσαμε ανάλογα με τη φωνή, στην οποία ανήκουν:

Ενεργητική Φωνή	Παθητική Φωνή

3. Γράφουμε το κείμενο ξανά, αλλάζοντας το πρόσωπο.

Κάθε μέρα ο Γιάννης ξυπνάει στις έξι το πρωί.

Άσκηση 20

1. Διαβάζουμε το κείμενο και υπογραμμίζουμε τα ρήματα.

Ο Γιάννης κάθε μέρα σηκώνεται πολύ πρωί. Πλένεται, ξυρίζεται, ντύνεται και γρήγορα πηγαίνει στην κουζίνα για πρωινό. Μετά ξεκινάει για την δουλειά. Παίρνει το αυτοκίνητο από το γκαράζ και οδηγεί για πολλή ώρα ως το γραφείο. Το μεσημέρι δεν επιστρέφει στο σπίτι και έτσι τρώει στο εστιατόριο στη δουλειά. Επιστρέφει στο σπίτι αργά το απόγευμα. Ξεκουράζεται για λίγο στην πολυθρόνα, μπροστά από την τηλεόραση. Το βράδυ τρώει μαζί με τους φίλους του και συζητάει για τη μέρα που πέρασε. Συνήθως πριν τα μεσάνυχτα πηγαίνει για ύπνο.

2. Χωρίζουμε τα ρήματα που υπογραμμίσαμε ανάλογα με τη φωνή, στην οποία ανήκουν:

Ενεργητική Φωνή	Παθητική Φωνή

2. Συμπληρώνουμε (x) στο σωστό κουτάκι.

1. Ο Γιάννης σηκώνεται:

αργά το πρωί

πολύ πρωί

το μεσημέρι

2. Πηγαίνει στη δουλειά:

με τα πόδια

με λεωφορείο

με το αυτοκίνητο

3. Το μεσημέρι τρώει:

στο εστιατόριο

στο σπίτι

στο γραφείο

4. Το απόγευμα που επιστρέφει:

ξεκουράζεται

γυμνάζεται

ξυρίζεται

5. Το βράδυ συνήθως πηγαίνει για ύπνο:

πριν τα μεσάνυχτα

ακριβώς τα μεσάνυχτα

μετά τα μεσάνυχτα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10ο

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Το κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνει επαναληπτικές και συνδυαστικές ασκήσεις βασισμένες στην ύλη των προηγούμενων εννιά κεφαλαίων.

Άσκηση 1

Συμπληρώνουμε τη σωστή κατάληξη και γράφουμε δίπλα τη λέξη τονίζοντάς την.

το κερ__ → _____

ο λογιστ__ → _____

ο καθρεφτ__ → _____

το ονομ__ → _____

η αποθηκ__ → _____

το κλειδ__ → _____

ο χαρτ__ → _____

η εβδομαδ__ → _____

το κουτ__ → _____

το νησ__ → _____

το τυρ__ → _____

η δικ__ → _____

η ζαχαρ__ → _____

το λαθ__ → _____

το τραπεζ__ → _____

ο αγων__ → _____

ο πολιτ__ → _____

η μπτερ__ → _____

η μηχαν__ → _____

ο ναυτ__ → _____

η σταγον__ → _____

η αλεπ__ → _____

το χρωμ__ → _____

ο αναπτηρ__ → _____

το προβλημ__ → _____

το παιδ__ → _____

ο τοιχ__ → _____

ο καφ__ → _____

το βημ__ → _____

το δωρ__ → _____

η θαλασσ__ → _____

η πετρ__ → _____

το τετραδ__ → _____

το ψαρ__ → _____

η ταξ__ → _____

η φωτι__ → _____

το μαχαιρ__ → _____

η ωρ__ → _____

η αιθουσ__ → _____

το πιατ__ → _____

Άσκηση 2

Βάζουμε τόνους και μετατρέπουμε τις προτάσεις στον πληθυντικό αριθμό.

Εγώ πηγαινω διακοπες το καλοκαιρι στο νησι.

Αυτη μενει με το φιλο μου.

Ο φιλος μου είναι 12 χρονια μεγαλυτερος μου.

Περιμενω το λεωφορειο στη σταση.

Μαθαινω ελληνικα και αγγλικά γιατί μου αρεσουν.

Ξυπνω το πρωί και πινω καφε.

Ο μαθητης δεν μπορεί να δουλευει το απογευμα.

Ο περιπτερας δεν εχει ποτε το περιοδικο που θελω.

Φοβαμαι να περπαταω μονη αργα το βραδυ.

Ασκηση 3

Βάζουμε το σωστό σημείο στίξης, όπου χρειάζεται:

Σήμερα το πρωί άπλωνα τα ρούχα όταν ξαφνικά άρχισε να βρέχει

Προσοχή

Να ανάβετε τα φώτα όταν σκοτεινιάζει

Πού είναι τα παπούτσια μου

Αν δεν τελειώσεις τα μαθήματά σου δε θα παίξεις

Αν κάνεις γιορτή μπορώ να φέρω και μερικούς φίλους

Ησυχία

Δεν μπορώ να διαβάσω με τόση φασαρία

Αφού μπήκε στο σπίτι έκρυψε τα πράγματα που έκλεψε ενώ προσπαθούσε να μην κάνει κανένα θόρυβο

Ακίνητος άκουσε πίσω από την πλάτη του Προφανώς δεν τα είχε καταφέρει

Ποιοι θα έρθουν απόψε στην εκδήλωση

Στην εκδήλωση απόψε θα έρθουν ο Μάρκος και το σκυλί του η Τζένη με τις ανιψιές της η Χριστίνα ο Σάκης οι αδερφές του Τάσου και μια θεία του Αντώνη αλλά αυτή όχι σίγουρα

Από το super market χρειαζόμαστε

Μπανάνες μήλα αχλάδια ένα καρπούζι

Πατάτες και καρότα

Χαρτί υγιείας σαπούνι για τα χέρια οδοντόπαστα και βαμβάκι

Μια σκούπα γάλα τυρί αυγά και τσίχλες

Άκουσα το Μιχάλη να λέει στο Θανάση Εσύ δεν είσαι φίλος

Κι ο Θανάσης του απάντησε Εσύ είσαι ύπουλος σαν φίδι

Τότε ο Μιχάλης νευρίασε και τον χτύπησε δυνατά

Αφού άρχισαν τον καυγά μπήκα στη μέση και τους είπα

Μα βρε παιδιά τι πράγματα είναι αυτά

Πότε πρέπει να φύγεις

Σάββατο πρωί το αργότερο

Θα βρεθούμε μεθαύριο

Ναι

Πού θα πας

Δεν ξέρω ή μάλλον ξέρω αλλά δεν πρέπει να σου πω

Αφού φύγεις θα μου γράφεις

Εάν προλαβαίνω θα σου γράφω

Άσκηση 4

Γράφουμε δίπλα από κάθε φρούτο, λαχανικό και φαγητό το χρώμα του.

μήλο → _____	ανανάς → _____
ντομάτα → _____	κεράσι → _____
αλάτι → _____	καρότο → _____
πορτοκάλι → _____	φράουλα → _____
πιπεριά → _____	καρπούζι → _____
σταφύλι → _____	μπρόκολο → _____
γάλα → _____	αγγούρι → _____
λάχανο → _____	κολοκύθα → _____
μπανάνα → _____	καφές → _____
αχλάδι → _____	πιπέρι → _____

Άσκηση 5

Βάζουμε το οριστικό άρθρο στα παρακάτω ουσιαστικά και μετά τα βάζουμε στη σωστή στήλη.

___ φούρνος, ___ ντουλάπι, ___ ψυγείο, ___ καρέκλα, ___ τραπέζι, ___ κουτάλι, ___
μαχαίρι, ___ πιρούνι, ___ τηγάνι, ___ κατσαρόλα, ___ ποτήρι, ___ κούπα, ___ καθρέ-
φτης, ___ καζανάκι, ___ χαρτί υγείας, ___ λεκάνη, ___ μπανιέρα, ___ μαξιλάρι, ___
κρεβάτι, ___ ντουλάπα, ___ καναπές, ___ τραπέζι, ___ πίνακας

Σαλόνι	Υπνοδωμάτιο	Μπάνιο	Κουζίνα

Άσκηση 6

Βάζουμε το αόριστο άρθρο στα παρακάτω ουσιαστικά και μετά τα βάζουμε στη σωστή στήλη.

___ πουκάμισο, ___ γάντια, ___ ψωμί, ___ μπανάνα, ___ πορτοκάλι, ___ κάλτσες,
 ___ φούστα, ___ τυρί, ___ μήλο, ___ καρπούζι, ___ γραβάτα, ___ ντομάτα, ___ παν-
 τελόνι, ___ γάλα, ___ αγγούρι, ___ καρότο, ___ πιπεριά, ___ αχλάδι, ___ ρύζι, ___
 πιπέρι, ___ ανανάς, ___ ψάρι, ___ κολοκύθα, ___ παπούτσια, ___ κοτόπουλο, ___
 κρεμμύδι, ___ τσάντα, ___ πατάτα, ___ λάχανο, ___ μπρόκολο, ___ ζάχαρη, ___
 μπλούζα, ___ κεράσι, ___ ρολόι, ___ μακαρόνια, ___ καλαμπόκι, ___ γυαλιά

Ρούχα	Φρούτα	Λαχανικά	Φαγητά

Άσκηση 7

Βάζουμε τις παρακάτω λέξεις στη σωστή στήλη.

Ιανουάριος, Χειμώνας, Τετάρτη, Κυριακή, Μάρτιος, Άνοιξη, Ιούνιος, Τρίτη, Παρασκευή,
Απρίλιος, Φθινόπωρο, Δευτέρα, Ιούλιος, Δεκέμβριος, Πέμπτη, Καλοκαίρι, Κυριακή,
Μάιος, Σάββατο, Φεβρουάριος, Αύγουστος

Ημέρες	Μήνες	Εποχές

Άσκηση 8

Αντιστοιχίζουμε το ρούχο με το μέλος του σώματος που του ταιριάζει.

ρολόι	αυτιά
τσάντα	λαιμός
γυαλιά	χέρι
ζώνη	κεφάλι
δαχτυλίδι	μέση
κάλτσα	μάτια
μαντήλι	πόδι
σκουλαρίκι	ώμος
καπέλο	μαλλιά
κορδέλα	δάχτυλο

Άσκηση 9

Γράφουμε ολογράφως την ώρα που βρίσκεται στην παρένθεση..

Η ταινία διαρκεί 2 ώρες, ξεκινάει στις (20:30) _____ και τελειώνει στις (22:30) _____ .

Οι γονείς μου φεύγουν από το σπίτι στις (07:30) _____ .

Θα συναντηθούμε στις (16:00) _____ για να πάμε για φαγητό.

Ο Αλί δουλεύει στο βενζινάδικο από τις (06:15) _____ μέχρι τις (15:45) _____ .

Ψήνουμε το φαγητό στο φούρνο από τις (12:30) _____ , σε λίγο θα είναι έτοιμο.

Η Μαρία σχόλασε στις (17:30) _____ από τη δουλειά και στις (18:20) _____ πήγε στο μάθημα της κιθάρας.

Άσκηση 10

Συμπληρώνουμε τα κενά με την κατάλληλη εποχή και το αντίστοιχο άρθρο.

Όταν χιονίζει _____, πάμε βόλτα στο βουνό.

Τα παιδιά πήγανε όλο _____ στο νησί, από τον Ιούνιο έως τον Αύγουστο.

Είναι τόσο όμορφα στο χωριό _____, όλα τα λουλούδια ανθίζουν.

Όταν αρχίζει να βρέχει _____, βγάζουμε τις ομπρέλες από την ντουλάπα.

Φοράμε γάντια και κασκόλ _____, γιατί κάνει κρύο.

Όταν βρέχει _____, μας αρέσει να μένουμε στο σπίτι.

Κολυμπούν κάθε μέρα στη θάλασσα _____ .

Τα δέντρα χάνουν τα φύλλα τους _____ και ξαναπρασινίζουν _____ .

Τα γενέθλιά τους είναι _____, στις 10 Μαΐου.

Άσκηση 11

Υπογραμμίζουμε τα λάθη στις παρακάτω προτάσεις και γράφουμε από κάτω σωστά την πρόταση.

Εγώ παίζεις με το σκύλο μου πολλές ώρες την ημέρα.

Εμείς δουλεύετε μέχρι αργά τη νύχτα.

Εγώ και οι φίλοι μου τρώω κάθε βράδυ μαζί.

Η Χρύσα και η Γιώτα δεν αντέχεις να περιμένουν στα ραντεβού.

Η Δέσποινα δεν έχω καθόλου χρήματα για το ενοίκιο.

Ο Ιρφάν θα περάσουν τη νύχτα του σε ένα ξενοδοχείο στις Σπέτσες.

Ο Χρήστος δουλεύω σε ένα ξενοδοχείο σκύλων.

Δεν υπάρχει αρκετοί κάδοι για τα σκουπίδια στην Αθήνα.

Η μητέρα μου δεν μιλάμε Αγγλικά και Γαλλικά.

Τα τριαντάφυλλα δεν ζει για πολύ.

Άσκηση 12

Κυκλώνουμε τη σωστή απάντηση.

1. Το αυτοκίνητο _____ βενζίνη για να κινηθεί.
α. χρειάζεται β. χρειάζομαι γ. χρειάζεσαι
2. Ο Κώστας πήρε _____ αμάξι του Παναγιώτη.
α. την β. το γ. τα
3. Ο Αμπντούλ _____ σε διπλό κρεβάτι.
α. κοιμάμαι β. κοιμόμαστε γ. κοιμάται
4. Η Μαρία έχει _____ μηχανάκι της στο συνεργείο.
α. η β. οι γ. το
5. Ο Θωμάς _____ τη Δέσποινα.
α. αγαπάει β. αγαπάμε γ. αγαπάτε
6. _____ γάτα της Αλίκης δεν τρώει καθόλου κοτόπουλο.
α. Η β. Οι γ. Τα
7. Ο Κώστας και ο Γιάννης _____ κάθε μέρα στο βουνό.
α. τρέχω β. τρέχουν γ. τρέχει
8. Τα μαλλιά _____ ανθρώπων πιάνουν ψείρες εύκολα.
α. τους β. τον γ. των
9. Εμείς _____ χαρτιά κάθε Παρασκευή.
α. παίζουν β. παίζετε γ. παίζουμε
10. Τα σπιτάκια _____ σκύλων είναι πολύ ακριβά.
α. τα β. των γ. τον

Άσκηση 13

Συμπληρώνουμε τα παρακάτω κενά με τα άρθρα και τις καταλήξεις.

το	μέλ__		μύτ__		βαμβάκ__
η	φακ__		τάξ__		απάντησ__
	λάδ__		φίλ__		οικοδομ__
	ζέστ__		νησ__		κασέρ__
	τσέπ__		καράβ__		μπαλόν__
	ψάρ__		δύναμ__		μαντίλ__
	αυτ__		άνοιξ__		τπλεόρασ__
	ψωμ__		μπουκάλ__		αυλάκ__
	στάσ__		παντελόν__		ειρήν__
	αυλ__		παγκάκ__		αγκάθ__

Άσκηση 14

Συμπληρώνουμε τα παρακάτω κενά.

το	δώρ__	εμείς	ανάβ__	το	ποδήλατ__
εγώ	μέν__	αυτή	ακού__	τα	πουκάμισ__
το	αυγ__	τις	καρέκλ__	των	κοτόπουλ__
εσείς	μπορ__	του	φαγητ__	εσύ	καθαρίζ__
τους	μαθητ__	αυτή	διαβάζ__	του	δωμάτ__
αυτό	δίν__	τον	πίνακ__	εσείς	αγοράζ__

Άσκηση 15

Συμπληρώνουμε σωστά ό,τι λείπει και διαβάζουμε:

Το καλοκαίρ__ εγώ πηγαίν__ στο χωρι__ .

Εγώ έχ__ στο δωμάτι__ την τηλεόρασ__ .

Οι λίμν__ και τα ποτάμι__ έχουν γλυκό νερ__ .

Εγώ βλέπ__ από το παράθυρ__ την αυλ__ με το γρασίδ__ .

Άσκηση 16

Συμπληρώνουμε με το ουσιαστικό μαζί με το άρθρο που ταιριάζει στην κατάλληλη πτώση και στον κατάλληλο αριθμό.

Αθλητής

1. _____ τρέχει στο γήπεδο.
2. Το πρόσωπο _____ έδειχνε κουρασμένο.
3. Ο κόσμος χειροκροτούσε με ενθουσιασμό _____ .
4. _____ μπήκαν τρέχοντας στο γήπεδο.
5. Τα πρόσωπα _____ ήταν κοκκινισμένα από την κούραση.
6. Ο προπονητής κάλεσε _____ για να τους δώσει οδηγίες.

Αγώνας

1. _____ θα αρχίσει στις 5.
2. Θα δούμε την ζωντανή περιγραφή _____ στην τηλεόραση.
3. Ακούμε _____ ποδοσφαίρου από το ραδιόφωνο.
4. _____ θα αρχίσουν το Σάββατο.
5. Τα αποτελέσματα _____ αναμένονται με αγωνία.
6. Θα πάμε όλοι μαζί να παρακολουθήσουμε _____ των παιδιών.

Γιαγιά

1. _____ αφηγείται παραμύθια στα παιδιά.
2. Τα παραμύθια _____ είναι πολύ ωραία.
3. Ρωτάω _____ πώς μπορεί και θυμάται όλες αυτές τις ιστορίες από τα παλιά.
4. _____ πλέκουν πουλόβερ για τα παιδιά.
5. Τα γλυκά _____ είναι παραδοσιακά και φτιάχνονται με παραδοσιακές συνταγές.
6. Τα παιδιά βοηθούν _____, όταν αυτές φτιάχνουν γλυκά.

Βουνό

1. _____ είναι πολύ ψηλό.
2. Ο καθαρός αέρας _____ κάνει καλό στην υγεία.
3. Δες τη φωτογραφία με _____, είναι πολύ ωραία.
4. _____ της χώρας είναι γεμάτα με δάση.
5. Οι κορυφές _____ είναι χιονισμένες.
6. Όταν σκαρφαλώνουμε _____, φοράμε ζεστά ρούχα.

Καλοκαίρι

1. Μετά την άνοιξη έρχεται _____ .
2. Οι μήνες _____ είναι 3, ο Ιούνιος, ο Ιούλιος και ο Αύγουστος.
3. Θα πάω _____ στην Κρήτη.
4. _____ κάνει πολλή ζέστη και πηγαίνουμε στη θάλασσα.
5. Οι αναμνήσεις _____ στο χωριό είναι οι καλύτερές μου.
6. Τα παιδιά περνούν _____ τους κάθε χρόνο στο χωριό.

Άσκηση 17

Συμπληρώνουμε τις προτάσεις με το ουσιαστικό που βρίσκεται στην παρένθεση και το αντίστοιχο άρθρο στην κατάλληλη πτώση.

1. Φώναξαν _____ (μαθητές) για το μάθημα _____ (γυμναστική).
2. Η άσκηση που κάνουμε είναι στη σελίδα 6 _____ (βιβλίο).
3. Χάλασε το πόμολο _____ (πόρτα), πρέπει να το φτιάξω.
4. Πάρε τηλέφωνο _____ (Μαρία) και ρώτησέ την αν θα έρθει στο μάθημα.
5. Κοιτάμε _____ (φωτογραφίες) από το πάρτυ.
6. Έχει σπάσει το πόδι _____ (καρέκλα), μην κάτσεις εκεί, γιατί θα πέσεις.
7. Βάλαμε _____ (βιβλία) στη βιβλιοθήκη και τακτοποιήσαμε _____ (γραφείο).
8. Το χρώμα _____ (τραπέζι) είναι καφέ και το χρώμα _____ (καρέκλα) είναι πορτοκαλί.
9. Ρώτησε _____ (εργάτες) αν μπορούν να έρθουν και αύριο.
10. Περιμένω _____ (λεωφορείο) στη στάση για να πάω στο κέντρο.
11. Μόλις άκουσε _____ (κουδούνι), πήγε να ανοίξει _____ (πόρτα).
12. Το ποδήλατο _____ (αδερφή) μου είναι μαύρο.
13. Χθες πήγα στο σινεμά με _____ (φίλοι) μου και είδαμε _____ (ταινία) που μου πρότεινες.
14. Θέλω να στείλω ένα γράμμα, πόσο κοστίζει _____ (γραμματόσημο);
15. Η ξαδέρφη μου μένει στην Ιταλία με _____ (οικογένεια) της.
16. Τα παιδιά πηγαίνουν στο σχολείο κάθε πρωί με _____ (μαμά) τους.

Άσκηση 18

α. Υπογραμμίζουμε τα ουσιαστικά στις παρακάτω προτάσεις:

Το παιδί έδωσε χόρτα στην κατσίκα.

Η γάτα έπιασε το ποντίκι κάτω από το τραπέζι.

Το αγόρι και το κορίτσι ανέβηκαν στο άλογο.

Εγώ αγόρασα ένα πουκάμισο και μία γραβάτα στο θείο.

Εσύ έπλυνες τα παντελόνια της μαμάς και του μπαμπά.

Αυτός έκλεισε το καναρίνι και τον παπαγάλο στο κλουβί.

Ο βοσκός γλίτωσε τα πρόβατα από το λύκο.

Η θεία έβαλε την κότα στο κοτέτσι.

β. Βάζουμε τα παραπάνω ουσιαστικά στη στήλη που ταιριάζουν:

ΠΡΟΣΩΠΑ	ΖΩΑ	ΠΡΑΓΜΑΤΑ

γ. Βάζουμε τα παραπάνω ουσιαστικά στη στήλη που ταιριάζουν, σύμφωνα με το γένος τους:

ΑΡΣΕΝΙΚΑ	ΘΥΛΗΚΑ	ΟΥΔΕΤΕΡΑ

Άσκηση 20

α. Συμπληρώνουμε τις προτάσεις:

Ο σκύλ__ς ψάχν__ κάποιο κόκκαλ__ να φά__ .

Εσείς ξέρετ__ πότε έρχετ__ το καράβ__ στο νησ__ μας;

Εγώ δε μπορ__ να στέκομ__ όρθιος κι εσύ να κάθεσ__ να βλέπ__ς τηλεόραση.

Οι λαγ__ κρύβοντ__ στο δάσ__ς.

Το απδόν__ και το χελιδόν__ δε ζουν στο κλουβ__ .

β. Βάζουμε τα ουσιαστικά και ρήματα από τις παραπάνω προτάσεις στη στήλη που ταιριάζουν:

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ			ΡΗΜΑΤΑ	
Αρσενικά	Θηλυκά	Ουδέτερα	Ενεργητική	Παθητική

Άσκηση 21

Συμπληρώνουμε τα παρακάτω κενά με το οριστικό άρθρο στην πτώση που ταιριάζει.

___ γόμα, ___ ζώνη, ___ χώρες, ___ κουρτίνα, ___ φωλιές, ___ γέφυρες,
___ κρέμα, ___ αλεπού, ___ βροχές, ___ αυλή

___ θείας, ___ μπλιές, ___ σιαγόνες, ___ γιαγιάς, ___ ημέρες, ___ νύφης,
___ μάγισσας, ___ φωτιές, ___ φωνές, ___ μύτης

___ ψαρά, ___ μαθητών, ___ ναυτών, ___ εργάτη, ___ φύλακα, ___ αρχηγών,
___ παιδιών, ___ καιρό, ___ θαλασσών, ___ παππού

Άσκηση 22

Συμπληρώνουμε τις προτάσεις με τα άρθρα που λείπουν:

1. ____ πατέρας της Αλίκης έφερε ____ λουλούδι.
2. ____ βροχή χαλάει ____ φωλιές ____ πουλιών.
3. ____ μαγαζί ____ γειτονιάς κλείνει ____ μεσημέρι.
4. ____ ναύτες μαζεύουν ____ άγκυρα ____ караβιού.
5. ____ βοσκός βόσκει ____ πρόβατά του όλη ____ μέρα.
6. ____ αέρας γέμισε ____ δρόμους ____ χωριού με φύλλα.
7. ____ μαθητές ξεκρέμασαν ____ ζωγραφίες ____ τάξης.
8. ____ δασκάλα φώναξε ____ παππού ____ παιδιών.
9. ____ μαθήτρια διορθώνει ____ λάθη ____ ορθογραφίας.
10. ____ μωρό ____ μανάβη γεννήθηκε πέρσι ____ Αύγουστο.
11. ____ τεχνίτης φτιάχνει τα κεραμίδια ____ στέγης.
12. ____ γιαγιά έφυγε με ____ ξάδερφό της για ____ νησί.
13. ____ κορίτσια κοιτάζουν από ____ παράθυρο ____ σταγόνες ____ βροχής.
14. ____ εργάτες πήραν ____ μισθούς και πληρώνουν ____ λογαριασμούς.
15. ____ φωτιές καίνε ____ δάση ____ χώρας μας.

Άσκηση 23

Επιλέγουμε τη σωστή απάντηση στην ερώτηση κυκλώνοντας το κατάλληλο γράμμα.

- Θέλεις ζάχαρη στο τσάι σου;

α. Θέλω δύο κουταλιές.

β. Δε θα βγω το βράδυ.

- Θα βγεις βόλτα το βράδυ?

α. Όχι. Θα κάτσω σπίτι με το Μηνά.

β. Δεν είμαι καλά. Πονάει το κεφάλι μου.

- Σου άρεσε το βιβλίο που διάβασες;

α. Δε δυσκολεύτηκα πολύ.

β. Όχι. Προτιμώ τα “αστυνομικά” μυθιστορήματα.

- Να ανοίξω την τηλεόραση?

α. Ναι, γιατί έχω ένα φοβερό πονοκέφαλο.

β. Όχι. Όλο σαχλαμάρες δείχνει!

- Σου αρέσει η θάλασσα?

α. Προτιμώ το βουνό.

β. Μου αρέσουν τα θαλασσινά και όχι τα ψάρια.

- Πώς πηγαίνεις στη δουλειά σου το πρωί?

α. Τρέχω πέντε χιλιόμετρα τη μέρα.

β. Πηγαίνω πάντα με λεοφωρείο.

- Πόσο κάνει αυτό το παντελόνι?

α. Είναι δέκα και μισή.

β. Κάνει δέκα ευρώ και πενήντα λεπτά.

- Τι καιρό κάνει τώρα στην Αυστραλία.

α. Τώρα κάνει κρύο. Εκεί είναι χειμώνας.

β. Δε μου αρέσει ο χειμώνας καθόλου!!!!

- Πώς λένε το γιο σου?

α. Δεν του έχουμε βρει ακόμα όνομα.

β. Ο Πέτρος ήρθε χτες!

- Σου αρέσουν οι γάτες?

α. Τις φοβάμαι λίγο.

β. Ο σκύλος μου είναι φοβητσιάρης.

Άσκηση 24

α. Ενώνουμε τα παρακάτω ρήματα με τα συγγενή τους ουσιαστικά:

	τραγούδι
	πλέξιμο
παίζω	ψαράς
διαβάζω	γράψιμο
γράφω	δουλειά
κάθομαι	ένωση
ποτίζω	ψάρεμα
ενώνω	βοήθεια
βοηθώ	τρέξιμο
πίνω	αγώνας
τρώω	σκέψη
πλέκω	γνωριμία
τρέχω	πίστη
εργάζομαι	γνώση
αγωνίζομαι	εργασία
ψαρεύω	τροφή
δουλεύω	παιχνίδι
σκέφτομαι	διάβασμα
γνωρίζω	δέσιμο
πιστεύω	ποτό
τραγουδάω	κάθισμα
δένω	γραφείο
	ποτιστήρι
	γραφή
	εργάτης

Η αλέπου κυνηγεί την κότα.

Η μαμά φτιάχνει την τούρτα.

Εγώ βοηθάω την αδερφή μου να κάνει την άσκηση.

Το δέντρο είναι δίπλα στο θάμνο.

Το πλοίο φεύγει για ταξίδι.

Το σύννεφο έχει παράξενο σχήμα.

Ο κηπουρός φυτεύει το λουλούδι.

Το καλοκαίρι επισκέπτομαι το νησί.

Η κοπέλα γράφει την έκθεση χωρίς λάθος.

Ο εργάτης φτιάχνει τη σκεπή.

Βλέπω το αστέρι στον ουρανό.

Ο μπαμπάς βάζει την κορνίζα στον τοίχο.

Άσκηση 26

Σχηματίζουμε προτάσεις, όπως στο παράδειγμα, απαντώντας στην ερώτηση:
Πού δουλεύει ο καθένας;

α. Μαρία - καφετέρια

Πού δουλεύει η Μαρία;

Η Μαρία δουλεύει στην καφετέρια.

β. Χασάν - βενζινάδικο

γ. Κώστας - εστιατόριο

δ. Σοφία - φαρμακείο

ε. Γιάννης - βιβλιοπωλείο

ζ. Πέτρος - σχολείο

η. Θανάσης - ζαχαροπλαστείο

θ. Ελίζα - σούπερ μάρκετ

ι. Τζένη - ψιλικατζίδικο

κ. Αλί - φούρνος

λ. Δέσποινα - μαγαζί με ρούχα

Άσκηση 27

Διαβάζουμε τα κείμενα και συμπληρώνουμε τα κενά που λείπουν:

1. - Τι δουλειά κάνεις;

- Εγώ δουλεύω σε ένα μαγαζί με πολύ κόσμο κάθε μέρα. Για τη δουλειά αυτή χρειάζομαι ένα δίσκο, μια ποδιά, ισορροπία και σίγουρα να μετράω σωστά τα χρήματα που περνούν από τα χέρια μου.

- Άρα είσαι _____ !

2. - _____ ;

- Εγώ κάνω μια πολύ κουραστική δουλειά. Ξυπνάω νωρίς το πρωί, φοράω πρόχειρα ρούχα και όταν φτάνω πρέπει να κουβαλάω τούβλα, ξύλα, σάκους με τσιμέντο και πολλά άλλα. Όπως κατάλαβες, δουλεύω σε _____ !

3. - Τι δουλειά κάνεις ο Σταμάτης;

- Ο Σταμάτης κάνει μια δουλειά που προκαλεί πονοκέφαλο. Κάθεται σε ένα γραφείο που έχω τριγύρω πολλά τηλέφωνα τα οποία χτυπούν όλη την ώρα και ταυτόχρονα. Πρέπει, δυστυχώς, να απαντάω σε όλα.

- Ξέρω καλά, έχω δουλέψει και εγώ σε _____ !

4. - Τι δουλειά κάνει η Ελένη;

- Η Ελένη δουλεύει σε ένα ιατρείο. Δέχεται μόνο ζώα.

- Και ελέφαντες;

- Όχι βέβαια. Μόνο μικρά ζώα, όπως γάτες και σκύλους. Τα φροντίζω και τα θεραπεύω, αν έχουν κάποια ασθένεια. Καταλαβαίνεις, λοιπόν, πως η Ελένη είναι _____ !

5. - _____ ;

- Κάνω μια δουλειά στην οποία χρειάζεται να οδηγώ πολλές ώρες. Εκτός απ' αυτό, πρέπει να μεταφέρω φρούτα και λαχανικά με το όχημά μου στη λαϊκή και πολλές φορές να τα κουβαλώ. Για αυτή τη δουλειά πρέπει να έχεις δίπλωμα οδήγησης για μεγάλα οχήματα.

- Κάνεις την ίδια δουλειά με τον αδερφό μου, είσαι _____ !

6. - Ξέρεις τι δουλειά κάνει η Φανή;

- Ξέρω, είναι _____. Από μικρή ανακαταευόταν με το ρεύμα και τα καλώδια. Έχει αλλάξει όλες τις πρίζες στο σπίτι μου και είναι η πρώτη που συμβου-

λεύομ____, όταν έχω πρόβλημα με τα ηλεκτρικά.

7. -Τι κάνεις τα καλοκαίρια, Αργύρη;

-Τα καλοκαίρια δουλεύ____ σε μια παραλία ως _____. Είναι πολύ σημαντικό να είμαι προσεκτικός και να μην παίρνω τα μάτια μου από τη θάλασσα. Δίνω συμβουλές σε όσους βρίσκονται στην παραλία και, πριν ξεκινήσω, κάνω γυμναστική για να είμαι έτοιμος, αν χρειαστεί να τρέξω.

8. - Από πού έρχεσαι;

- Από τη δουλειά! Σήμερα έπρεπε να κουβαλήσω πολλούς σωλήνες και κουράστια. Άσε που χάλασε το πλυντήριο της αδερφής μου και πρέπει να πάω να το φτιάξ____, αλλά ξέχασα τα εργαλεία μου σε ένα σπίτι όπου έφτιαχνα πριν το καλοριφέρ.

-Δύσκολη η δουλειά του _____, αλλά τι θα κάναμε χωρίς εσάς;

Άσκηση 28

Διάβαζουμε το κείμενο και απαντάμε στις ερωτήσεις.

Η καθημερινή ζωή του Μάρκου.

Ο Μάρκος κατοικεί με την οικογένειά του στο Αιγάλεω, σ' ένα μεγάλο διαμέρισμα, σε μια πολυκατοικία, στο δεύτερο όροφο. Στο σπίτι μένει μαζί με τους γονείς του και την αδερφή του, τη Φωτεινή. Εχει επίσης ένα σκύλο, τη Μάιρα, και ένα γάτο, τον Ρατ.

Ο Μάρκος είναι φοιτητής στην Ιατρική Σχολή και σπουδάζει παιδίατρος. Τα Σαββατοκύριακα δουλεύει ως σερβιτόρος σε ένα εστιατόριο.

Η Φωτεινή είναι 17 χρονών και είναι μαθήτρια. Θέλει να δώσει εξετάσεις για να σπουδάσει νηπιαγωγός. Ο μπαμπάς του Μάρκου είναι εργάτης σε ένα εργοστάσιο, που κατασκευάζει τηλεοράσεις, και η μαμά του είναι δικηγόρος.

Οι φίλοι του Μάρκου μένουν και αυτοί στο Αιγάλεω. Ο παιδικός του φίλος, ο Βασίλης, είναι πωλητής σε ένα κατάστημα με παιχνίδια και ο Μιχάλης δουλεύει ως υπάλληλος σε ένα τηλεφωνικό κέντρο. Η φίλη του, η Κατερίνα, είναι δασκάλα σ' ένα σχολείο στο Κερασίни. Ο Μάρκος γνώρισε την Κατερίνα, όταν πήγε τον γάτο του για να κάνει εμβόλιο στον κτηνίατρο, που είναι ο μπαμπάς της Κατερίνας.

Ο Μάρκος στον ελεύθερό του χρόνο κάνει βόλτα με τον σκύλο του στο πάρκο ή παίζει ποδόσφαιρο με τους φίλους του. Το Σάββατο, μετά τη δουλειά συνήθως πηγαίνει στο σινεμά με την Κατερίνα.

Το όνειρο του Μάρκου είναι να φτιάξει ένα σπίτι δίπλα στην θάλασσα για να περνάει τα καλοκαίρια του με αυτούς που αγαπάει.

01. Πού κατοικεί ο Μάρκος;

02. Με ποιους μένει μαζί ο Μάρκος;

03. Τι σπουδάζει ο Μάρκος;

04. Τι κάνει ο Μάρκος τα Σαββατοκύριακα;

05. Τι θέλει να σπουδάσει η Φωτεινή;

06. Τι δουλειά κάνουν οι γονείς του Μάρκου και της Φωτεινής;

07. Πού μένουν οι φίλοι του Μάρκου;

08. Τι δουλειά κάνει ο Βασίλης;

09. Ο Μιχάλης δουλεύει σε κατάστημα με παιχνίδια;

10. Τι δουλειά κάνει η Κατερίνα;

11. Ποιος είναι κτηνίατρος;

12. Τι κάνει συνήθως ο Μάρκος τα Σάββατα μετά τη δουλειά;

13. Ποιο είναι το όνειρο του Μάρκου;

Άσκηση 29

Διαβάζουμε το κείμενο και απαντάμε στις ερωτήσεις.

Μαστορέματα στο σπίτι.

Το Σαββατοκύριακο κάναμε επισκευές στο σπίτι.

Το Σάββατο το πρωί ήρθε ο υδραυλικός και έφτιαξε τις σωλήνες και το καζανάκι στο μπάνιο και το νεροχύτη στην κουζίνα.

Το μεσημέρι ήρθε ο ηλεκτρολόγος και έφτιαξε τις λάμπες και τα καλώδια.

Το απόγευμα ήρθε ο ξυλουργός και έφτιαξε το τραπέζι και τις καρέκλες της κουζίνας.

Την Κυριακή το πρωί ήρθε ο ελαιοχρωματιστής και έβαψε τους τοίχους στο σαλόνι και στο υπνοδωμάτιο.

Τώρα το σπίτι είναι σαν καινούργιο!

01. Τι έφτιαξε ο υδραυλικός στο σπίτι;

02. Τι έφτιαξε ο ηλεκτρολόγος στο σπίτι;

03. Τι έφτιαξε ο ξυλουργός στο σπίτι;

04. Τι έκανε ο ελαιοχρωματιστής στο σπίτι;

Άσκηση 30

Διαβάζουμε το κείμενο και απαντάμε στις ερωτήσεις.

Ο Άγγελος ψάχνει για δουλειά.

Ο Άγγελος είναι άνεργος, εδώ και ένα μήνα ψάχνει για δουλειά. Την Παρασκευή αγόρασε την εφημερίδα με τις αγγελίες και την ξεφύλλισε. Έψαχνε μία δουλειά που να μην

του απορροφά όλη την μέρα για να μπορεί να έχει χρόνο να βλέπει τους φίλους του και να διαβάζει. Επίσης, προτιμά περισσότερο τα επαγγέλματα που ο εργαζόμενος συναναστρέφεται με τον κόσμο, καθώς ο Άγγελος είναι ιδιαίτερα επικοινωνιακός.

Στην αρχή κοίταζε τα μαγαζιά που πουλούν ρούχα και ζητούν υπαλλήλους. Αυτή είναι μία δουλειά που σίγουρα του ταιριάζει. Του είναι ευχάριστο να μιλάει με τους πελάτες και καταλαβαίνει γρήγορα τι θέλουν εκείνοι να αγοράσουν. Όμως, εκεί εργάζονται άτομα πολύ νεαρά σε ηλικία και ο Άγγελος κοντεύει τα είκοσι εννέα χρόνια. Επιπλέον, οι πιο πολλές δουλειές είναι εκτός Αθηνών. Τελικά πήρε τηλεφώνω σε ένα εστιατόριο που ζητούν σερβιτόρους. Του είπαν ότι δεν θα τον χρειάζονται πολλές ώρες την ημέρα και τα χρήματα που του πρότειναν του έφταναν για τις ανάγκες του. Το εστιατόριο βρισκόταν στα δυτικά προάστια της Αθήνας και έτσι δεν ήταν πολύ μακριά από το σπίτι του, αφού αυτός μένει στο Περιστερί. Έτσι, δέχτηκε το ωράριο που του πρότειναν και εκείνοι τον προσέλαβαν ικανοποιημένοι από την ευγενική του συμπεριφορά.

01. Πού μένει ο Άγγελος;

02. Πόσο καιρό είναι χωρίς δουλειά;

03. Πού του αρέσει πιο πολύ να εργάζεται;

04. Πόσων χρονών είναι ο Άγγελος;

05. Γιατί δεν δούλεψε στο μαγαζί με τα ρούχα;

06. Τι δουλειά βρήκε στο τέλος;

07. Πού βρίσκεται η καινούργια του δουλειά;

08. Η καινούργια του δουλειά είναι κοντά στο σπίτι του;

09. Γιατί διάλεξαν αυτόν;

10. Εσύ τι δουλειά κάνεις;

Άσκηση 31

Διάβαζουμε το κείμενο και απαντάμε στις ερωτήσεις.

Όλα μέλι γάλα!

Ο κυρ-Τάσος είναι 78 χρονών και μένει στη Βραυρώνα μαζί με τη γυναίκα του, την κυρ-Άννα, που είναι 69. Έχει οκτώ παιδιά και επτά εγγόνια: τρία κορίτσια και τέσσερα αγόρια. Του αρέσει πολύ να παίζει με τα πιτσιρίκια και να κάνει τρέλες σαν να έχουν την ίδια ηλικία. Η γιαγιά τον φωνάζει χαζοπαππού που παίζει κυνηγητό με τα μικρά και αυτά τον βρέχουν με το λάστιχο για να γελάσουν. Εκείνος, όμως, την πειράζει και της λέει πως, αν συνεχίσει να του φωνάζει, θα φύγει από το σπίτι και θα πάει στην Αθήνα με καμιά κοπελίτσα πιο νέα και πιο όμορφη. Τότε η γιαγιά νευριάζει πραγματικά και είναι πάντα έτοιμη να τον χτυπήσει με την παντόφλα. Εκείνος, όμως, ξέρει όλα της τα κουμπιά! Της φτιάχνει βυσσινάδα και της τρίβει τα πόδια και γίνονται όλα μέλι-γάλα...

01. Πόσα χρόνια διαφορά έχουν ο κυρ-Τάσος και η κυρ-Άννα;

02. Τι του αρέσει να κάνει με τα παιδιά;

03. Ποια είναι η αντίδραση της γιαγιάς, όταν ο κυρ-Τάσος παίζει με τα μικρά;

04. Με ποια λέει ο κυρ-Τάσος πως θα πάει στην Αθήνα;

05. Γιατί το λέει αυτό;

06. Πώς καλοπιάνει ο παππούς τη γιαγιά μετά από κάθε τους καβγά;

Ασκηση 32

Διάβάζουμε το κείμενο και απαντάμε στις ερωτήσεις.

Διακοπές με έναν Ινδιάνο

Έχω ένα φίλο, που τα καλοκαίρια κάνουμε διακοπές μαζί στο Λαγονήσι. Τον λένε Δημήτρη, αλλά όλοι τον φωνάζουμε Τζίμη ή Ινδιάνο γιατί έχει ίσια, μαύρα, μακριά μαλλιά. Με τον Ινδιάνο πολλές φορές πάμε για ψάρεμα. Παίρνουμε τις πετονιές και τα καλάμια, τα δολώματα και τα αγκίστρια και ξεκινάμε.

Μια φορά περνούσαμε τόσο καλά και είχαμε μεγάλη επιτυχία με τα ψάρια που μας πήρε η νύχτα. Ο δρόμος όμως της επιστροφής ήταν πολύ επικίνδυνος, γιατί δίπλα είχε γκρεμό και δεν είχε κανένα φως για να βλέπουμε. Αποφασίσαμε με τα πολλά να διανυκτερεύσουμε πλάι στο κύμα και με το χάραμα να πάρουμε το δρόμο της επιστροφής. Έφτασε το ξημέρωμα και αρχίσαμε να ανηφορίζουμε, χωρίς να ανησυχούμε για τίποτε παρά μόνο για τα ψάρια. Έλα, όμως, που ξεχάσαμε τους γονείς μας που μας έψαχναν! Η μάνα του Τζίμη είχε βαρύ χέρι... και έτσι ψάρια δε φάγαμε, αλλά χορτάσαμε ξύλο.

01. Πού κάνουν διακοπές οι δύο φίλοι;

02. Γιατί το Δημήτρη τον φωνάζουν Ινδιάνο;

03. Τι παίρνουν μαζί τους, όταν πηγαίνουν για ψάρεμα;

04. Γιατί δεν έφυγαν, όταν έπρεπε, και πότε επέστρεψαν τελικά;

05. Για ποιον ανησυχούσαν οι δυο φίλοι;

06. Τι έπαθαν, όταν επέστρεψαν;

07. Εσύ πού πας διακοπές συνήθως και με ποιον;

08. Περιγράψουμε μια ιστορία απ' τις διακοπές μας.

Ασκηση 33

Διάβαζουμε το κείμενο και απαντάμε στις ερωτήσεις.

Ο Λάζαρος και το βιολί του...

Ο Λάζαρος λατρεύει τη μουσική. Από μικρός παίζει τρομπέτα και στα δεκαεπτά του ξεκίνησε να μαθαίνει βιολί. Στην αρχή, λόγω της δυσκολίας του μουσικού αυτού οργάνου, δεν ήταν καθόλου ικανοποιημένος από το παίξιμό του. Μετά από τρία χρόνια όμως, με την εξάσκηση και την καθημερινή μελέτη, όταν παίζει βιολί, όλοι στο σπίτι αφήνουν τις δουλειές τους για να τον ακούσουν.

Μια μέρα είχε έρθει στο σπίτι για επίσκεψη ένας οικογενειακός φίλος, ο Νίκος, και τον άκουσε την ώρα που διάβαζε για το ωδείο. Ο Νίκος γνωρίζει από μουσική και τον ρώτησε πώς θα του φαινόταν η ιδέα να επιχειρήσει να γράφει ο ίδιος μουσικά κομμάτια. Ο Λάζαρος δεν ήταν καθόλου σίγουρος ότι μπορεί να το κάνει. Του απάντησε πως είναι πολύ δύσκολο να τα καταφέρει και του τόνισε ότι τα μεγάλα μουσικά ταλέντα φαίνονται ήδη από πολύ νεαρή ηλικία και τα κομμάτια που έχουν γραφτεί μέχρι στιγμής είναι πολύ σπουδαία, δεν θα έφτανε σε καμία περίπτωση αυτά τα “μεγάλα έργα”. Νιώθει μεγάλη αγάπη γι' αυτό που μελετάει αλλά δεν ξέρει αν ο ίδιος μπορεί να δημιουργήσει κάτι δικό του. Παρ' όλα αυτά άρχισε την επόμενη κιόλας εβδομάδα να το προσπαθεί. Είναι εκπληκτικό! Σε λίγους μόνο μήνες ο Λάζαρος δημιουργεί κάποια από τα πιο όμορφα μουσικά κομμάτια.

Σήμερα ο Λάζαρος είναι τριάντα δύο χρονών και γράφει μουσική για θεατρικές παραστάσεις και κινηματογραφικά έργα. Είναι σίγουρος ότι με αυτό θέλει να ασχοληθεί την υπόλοιπη ζωή του.

01. Πόσο χρονών είναι ο Λάζαρος και με τι ασχολείται;

02. Ποιο μουσικό όργανο έπαιζε στην αρχή ο Λάζαρος;

03. Σε ποιο μουσικό όργανο βρήκε ότι έχει ταλέντο και σε τι ηλικία άρχισε να παίζει;

04. Του φαινόταν εύκολο το βιολί;

05. Πώς σκέφτηκε να αρχίσει να γράφει μουσική;

06. Γιατί δίσταζε στην αρχή να το κάνει;

Άσκηση 34

Οι περιπέτειες του μικρού Νικόλα

Διάβαζουμε τα κείμενα που ακολουθούν και επιλέγουμε τη σωστή απάντηση στις ερωτήσεις.

Το εστιατόριο του σχολείου

Στο σχολείο έχουμε ένα εστιατόριο και κάποια παιδιά τρώνε εκεί για το μεσημέρι. Το μεσημέρι, εγώ και οι φίλοι μου πηγαίνουμε να φάμε στο σπίτι. Ο μόνος που μένει στο σχολείο το μεσημέρι είναι ο Εντ, γιατί το σπίτι του είναι αρκετά μακριά.

Γι' αυτό, χθες, όταν η μαμά και ο μπαμπάς μου είπαν πως σήμερα το μεσημέρι θα έτρωγα στο σχολείο, αυτό μου φάνηκε παράξενο και δεν μου άρεσε καθόλου.

- Ο μπαμπάς και εγώ θα κάνουμε ένα ταξίδι αύριο, μου είπε η μαμά, και θα λείπουμε σχεδόν όλη μέρα. Γι' αυτό σκεφτήκαμε, αγάπη μου, πως μπορείς, για μία φορά, να φας στο σχολείο.

Εγώ άρχισα να κλαίω και να φωνάζω πως δεν θα φάω στο σχολείο, πως ήταν τρομερό αυτό, πως ήταν σίγουρα απαίσιο το φαγητό τους και πως δεν ήθελα να περάσω όλη την ημέρα μέσα στο σχολείο και πως, αν θα με ανάγκαζαν, εγώ θα αρρώσταινα, θα έφευγα από το σπίτι, θα πέθανα και μετά θα το μετάνιωσαν πικρά.

Έκανα για λίγη ώρα μούτρα, αλλά μετά είδα πως δεν χρυσίμεινε σε τίποτα να κλαίω.

Γι' αυτό φίλησα τη μαμά και μετά τον μπαμπά και αυτοί μου υποσχέθηκαν πως θα μου φέρουν ένα σωρό παιχνίδια, όταν έρθουν. Ήταν πολύ ευχαριστημένοι και οι δυο.

Όταν έφτασα στο σχολείο, είχα ένα κόμπο στο λαιμό και μου ερχόταν να βάλω τα κλάματα.

- Το μεσημέρι θα φάω εδώ, εξήγησα στους φίλους μου που με ρωτούσαν τι έχω.

- Γιούπι, είπε ο Εντ. Θα κανονίσουμε να καθίσουμε στο ίδιο τραπέζι.

Το μεσημέρι, όταν χτύπησε το κουδούνι, μπήκαμε όλοι στη σειρά για το φαγητό. Και είχε πλάκα η ουρά για το φαγητό. Είναι διαφορετική από όλες τις άλλες ουρές που ξέρω, γιατί όλες οι τάξεις είναι ανακατεμένες και βλέπεις παιδιά που δεν τα έχεις ξαναδεί ποτέ.

Ένα παιδί που ήταν πιο μπροστά γύρισε και είπε:

- Σαλάμι, πουρές, κρέας και πάστα σοκολάτα. Πες το και στους άλλους!

Όταν όλοι γέμισαν τα πιάτα και κάθισαν στα τραπέζια τους, πέρασαν οι κυρίες που δουλεύουν στην κουζίνα και μοίρασαν από μία φέτα ψωμί στον καθένα. Μέτα πέρασε ο επιστάτης και είπε ότι μπορούμε να μιλάμε μεταξύ μας αλλά να μην κάνουμε φασαρία. Τότε αρχίσαμε όλοι μαζί να φωνάζουμε και να γελάμε.

Όταν γύρισα στο σπίτι, η μαμά και ο μπαμπάς ήταν ήδη εκεί. Χάρηκα πολύ που τους είδα και φιληθήκαμε πολλές φορές. Όταν η μαμά με ρώτησε τι έφαγα, της είπα κρέας με πουρέ.

- Με πουρέ; ρώτησε με απορία η μαμά. Αχ το κακόμοιρο το αγοράκι μου, που σιχένεται τον πουρέ και δεν θέλει ούτε να τον βλέπει, όταν τον φτιάχνω.

- Ναι, όμως αυτός ήταν πολύ νόστιμος, είπα εγώ, και η μαμά σταμάτησε να χαμογελάει.

Μετά ανοίξε την βαλίτσα και μου έδωσε κάτι μεγάλες σοκολάτες που μου έφερε για δώρο. Εγώ είπα ότι θα τις φάω αύριο, γιατί σήμερα είχα φάει σοκολατίνα στο σχολείο. Τότε η μαμά πήγε στο δωμάτιο της και, όταν ρώτησα τον μπαμπά τι έχει η μαμά, μου είπε:

- Δεν είναι τίποτα, αγόρι μου. Κατι από αυτά που έφαγες στο σχολείο θα πρέπει να της κάθισε στο λαιμό.

01. Ο Εντ τρώει στο εστιατόριο το μεσημέρι, γιατί:

- α. Μένει μακριά από το σχολείο.
- β. Μένει κοντά στο σχολείο.
- γ. Δεν θέλει να φεύγει από το σχολείο.

02. Ο μπαμπάς και η μαμά μου είπαν ότι θα φάω στο εστιατόριο γιατί:

- α. Δεν έχουν μαγειρέψει κάτι για να φάω.
- β. Δουλεύουν μέχρι αργά το απόγευμα.
- γ. Έχουν να πάνε σε ένα ταξίδι αύριο.

03. Εγώ δεν χάρηκα καθόλου, γιατί:

- α. Ηθελα να μείνω όλη μέρα στο σχολείο.
- β. Δεν ήθελα να μείνω όλη μέρα στο σχολείο.
- γ. Μου αρέσει πολύ το φαγητό στο σχολείο.

04. Ο φίλος μου ο Εντ χάρηκε πολύ που θα έμενα για φαγητό στο εστιατόριο και μου είπε:

- α. Να κανονίσουμε να κάτσουμε μαζί.
- β. Να ζητήσουμε να μας φτιάξουν μακαρόνια.
- γ. Να κανονίσουμε να κάτσουμε σε διαφορετικά τραπέζια.

05. Ο επιστάτης του σχολείου μάς είπε:

- α. Να μην μιλάμε μεταξύ μας.
- β. Να μην κάνουμε φασαριά.
- γ. Να μην τρώμε από το πιάτο του διπλανού μας.

06. Όταν γύρισα στο σπίτι:

- α. Η μαμά και ο μπαμπάς ήταν ήδη εκεί.
- β. Η μαμά και ο μπαμπάς δεν είχαν γυρίσει.
- γ. Η μαμά και ο μπαμπάς ήταν στο δρόμο.

07. Η μαμά είπε ότι :

- α. Σιχαίνομαι τον πουρέ.
- β. Μου αρέσει ο πουρές .
- γ. Δεν έχει φτιάξει ποτέ πουρέ.

08. Τελικά :

- α. Μου άρεσε το φαγητό του εστιατορίου.
- β. Μου αρέσει ο πουρές της μαμάς.
- γ. Η μαμά μου έφερε για δώρο ένα παιχνίδι.

Βάζω τάξη

«Τι είναι όλη αυτή η ακαταστασία;» μου είπε η μαμά δείχνοντας το δωμάτιό μου. Είναι αλήθεια πως είναι λίγο ακατάστατο το δωμάτιο μου με όλα αυτά τα παιχνίδια, τα βιβλία και τα περιοδικά που είναι πεταμένα στο πάτωμα. Η μαμά προσπαθεί να βάλει τάξη, αλλά δεν είναι πολύ εύκολο και σήμερα θύμωσε.

«Θα βγω έξω για μία ώρα», μου είπε η μαμά, «θα μείνεις μόνος σου στο σπίτι. Όταν

επιστρέψω, θέλω το δωμάτιό σου να είναι τακτοποιημένο και – το νου σου!- μην κάνεις αταξίες».

Μόλις έφυγε η μαμά, άρχισα να βάζω τάξη. Για τις αταξίες, δεν ανησυχούσα. Τώρα που είμαι μεγάλος δεν κάνω πια αταξίες. Πάντως δεν κάνω όπως έκανα πριν από τα γενέθλια μου που ήταν πριν από τρεις μήνες.

Άρχισα να βγάζω τα πράγματα που ήταν κάτω από το κρεβάτι μου. Ήταν ένα σωρό. Ξαναβρήκα το αεροπλάνο που πετάει με τον έλικα που μπαίνει και βγαίνει. Η μαμά δεν θέλει να παίζω με αυτό το αεροπλάνο, λέει πάντα πως κάτι θα σπάσω. Προσπάθησα να δω αν το αεροπλάνο πετούσε ακόμα και η μαμά είχε δίκιο, γιατί βγήκε από την πόρτα του δωματίου μου και έσπασε ένα βάζο της μαμάς στο τραπέζι. Δεν πειράζει, όμως, γιατί ο μπαμπάς έχει πει πολλές φορές πως αυτό το βάζο που μας έχει χαρίσει η γιαγιά δεν είναι πολύ ωραίο. Φυσικά το νερό από το βάζο χύθηκε παντού πάνω στο μικρό δαντελένιο τραπέζομάντιλο και τα λουλούδια έπεσαν στο πάτωμα. Όμως, δεν πειράζει, γιατί το νερό δεν λερώνει.

Ξαναπήγα στο δωμάτιο μου και στη ντουλάπα βρήκα το γούνινο αρκουδάκι μου, με το οποίο έπαιζα, όταν ήμουν μικρός. Δεν ήταν όμορφο το κακόμοιρο το αρκουδάκι μου, του έλειπαν κομμάτια από τη γούνα του. Αποφάσισα, λοιπόν, να το φτιάξω. Πήγα στο μπάνιο και πήρα την ξυριστική μηχανή του μπαμπά. Αν ξύριζα όλες τις τρίχες του αρκούδου, δεν θα φαίνονταν πια τα μέρη που δεν έχει τρίχες. Κι έπειτα η ξυριστική μηχανή έχει πλάκα, κάνει μπζζζζ και όλες οι τρίχες φεύγουν. Είχα μισοξυρίσει το αρκουδάκι, όταν η μηχανή έκανε ένα τσαφ και σταμάτησε να δουλεύει. Δεν πειράζει, όμως, γιατί ο μπαμπάς λέει πάντα πως η ξυριστική μηχανή έχει παλιώσει κι πως θα αγοράσει μια καινούργια. Μετα μάζεψα όσα παιχνίδια είχαν χαλάσει και σκέφτηκα να τα πετάξω στα σκουπίδια. Τα έβαλα όλα πάνω στην κουβέτα του κρεβατιού και τα έκανα πακέτο. Σκέφτηκα μία ιδέα: για να κάνω πιο γρήγορα και να μην λερώσω τη σκάλα αποφάσισα να τα πετάξω από το παράθυρο. Όμως κάτω από το παράθυρο είναι το τζάμι της εισόδου και το έσπασα. Δεν πειράζει, όμως, γιατί η μαμά συνέχεια γκρινιάζει πως αυτό το τζάμι δεν της αρέσει, γιατί δεν είναι δυνατόν να καθαριστεί.

Μετά προσπάθησα να μαζέψω τις ζημιές που έκανα για να μην με μαλώσει η μαμά. Όταν άκουσα τα κλειδιά στην πόρτα, ήταν όλα τακτοποιημένα!

α) Υπογραμμίζω τα ουσιαστικά στο παραπάνω κείμενο.

β) Επιλέγω αν η κάθε πρόταση είναι σωστή ή λανθασμένη κυκλώνοντας το αντίστοιχο γράμμα.

01. Το δωμάτιό μου είναι πολύ τακτοποιημένο.

Σ / Λ

ΒΟΗΘΟΣ αρτεργάτη με στοιχειώδη γνώσεις, ζητείται, Χαλάνδρι και γύρω

ΜΑΓΕΙΡΑΣ vegetarian με εμπειρία, μη καπνιστής, ζητείται, απαραίτητες συστάσεις, βιογραφικά στο fax 210/3255418

ΤΕΧΝΙΚΟΣ ζητείται για επισκευές ηλεκτρικών οικιακών συσκευών, με δελτίο παροχής υπηρεσιών

ΤΕΧΝΙΤΗΣ ζητείται με εμπειρία για τοποθέτηση ρολών και γκαραζοπορτών

ΦΑΝΟΠΟΙΟΣ αυτοκινήτων, έμπειρος, με γνώση τοποθέτησης παρμπρίζ, ζητείται από συνεργείο, περιοχή Γέρακας, 6947/425644

ΒΟΗΘΟΣ βαφέα ζητείται από αντιπροσωπεία αυτοκινήτων, περιοχή Γέρακας, 6947/425644

ΠΩΛΗΤΗΣ εξωτερικός ζητείται από εταιρεία με είδη υγιεινής και αρωματισμού επαγγελματικών χώρων, για την εξυπηρέτηση πελατολογίου και ανάπτυξη της αγοράς, απαραίτητως κατοχή διπλώματος μηχανής

ΕΡΓΑΤΕΣ τεχνίτες οικοδομικών εργασιών όλων των ειδικοτήτων, ηλεκτρολόγοι, εργοδηγοί, βοηθοί μηχανικών για εργασία στο εξωτερικό. Πληροφορίες Δευ - Παρ 10:00 με 14:00, τιμή 1.200 ευρώ, Δευτέρα - Παρασκευή

ΑΛΟΥΜΙΝΑΣ - σιδεράς, τεχνίτης, ζητείται για εργασία στην Μύκονο, παρέχεται διαμονή

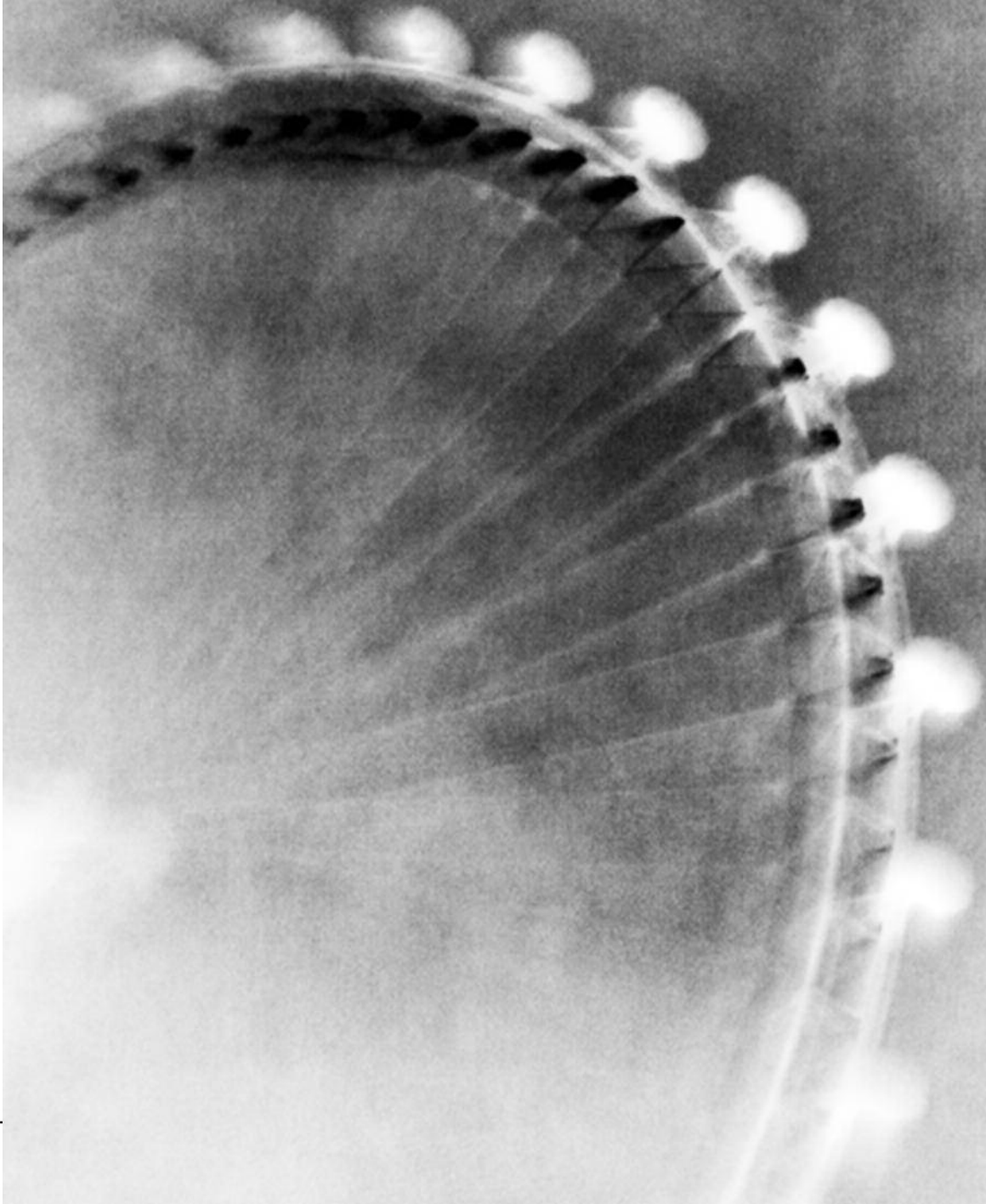
ΥΔΡΑΥΛΙΚΟΣ Έλληνας ή αλλοδαπός ζητείται για μικροεργασίες σε παλαιά οικία, για 2 - 3 μεροκάματα

ΣΕΡΒΙΤΟΡΑ και βοηθός μάγειρα, 2 άτομα, έμπειρες, για ταβέρνα, περιοχή Καπανδρίτι, τιμή 1.000 ευρώ, συζητήσιμη

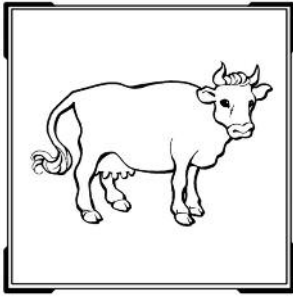
ΣΕΡΒΙΤΟΡΟΣ 25 έως 35 ετών, πεπειραμένος, ζητείται από μεζεδοπωλείο με ζωντανή μουσική στο Μπουρνάζι, θα προτιμηθεί κάτοικος Περιστερίου

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

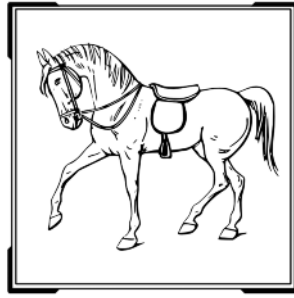
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

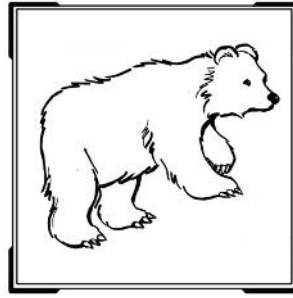
01. ΖΩΑ

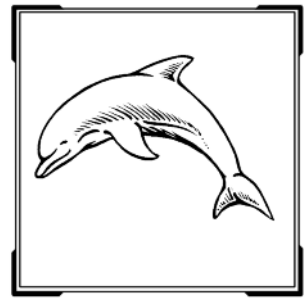
αγελάδα

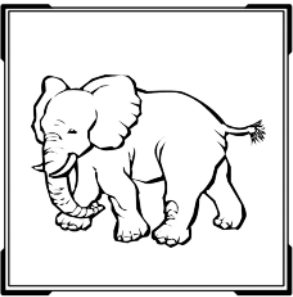
άλογο

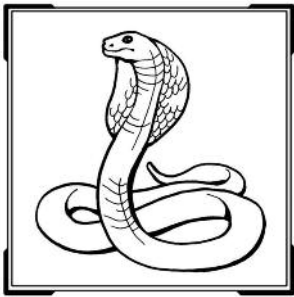
αρκούδα

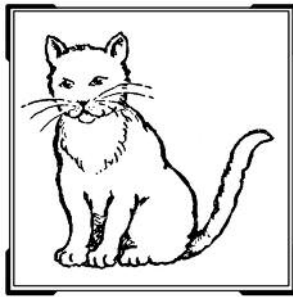
δελφίνι

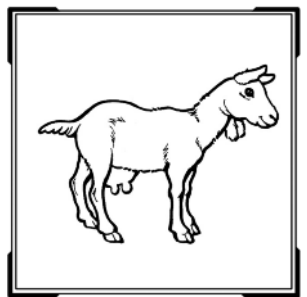
ελέφαντας

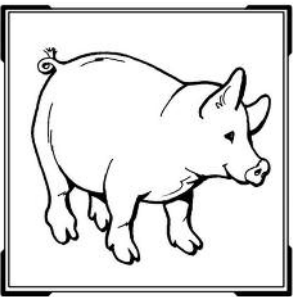
φίδι

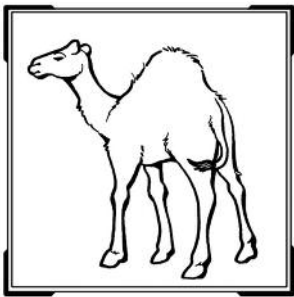
γάτα

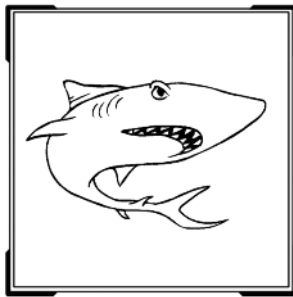
κατσίκα

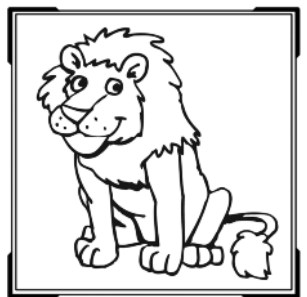
γουρούνι

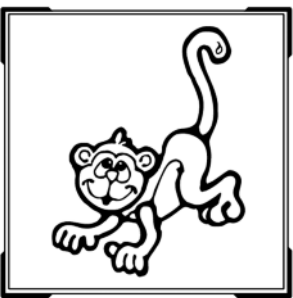
καμήλα

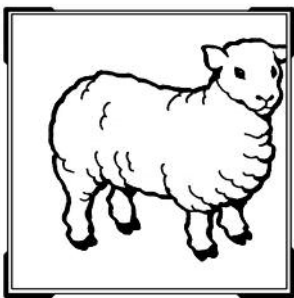
καρχαρίας

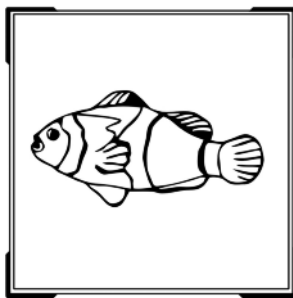
λιοντάρι

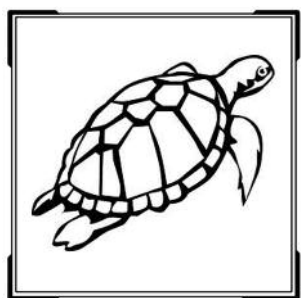
μαϊμού

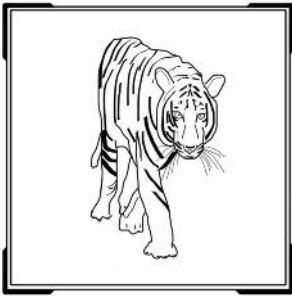
πρόβατο

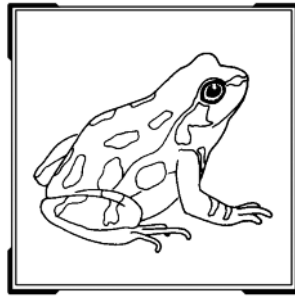
ψάρι

χελώνα

τίγρης

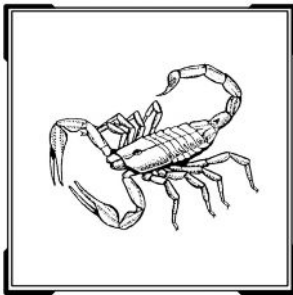
βάτραχος

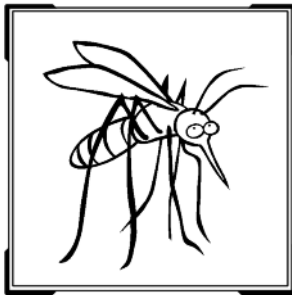
ζέβρα

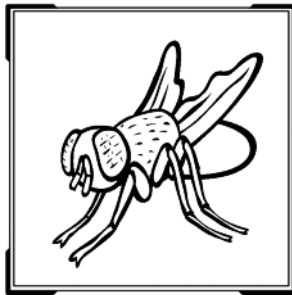
σκύλος

σκορπιός

κουνούπι

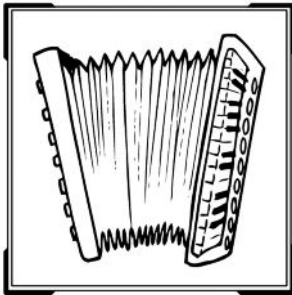

μύγα

μέλισσα

02. ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

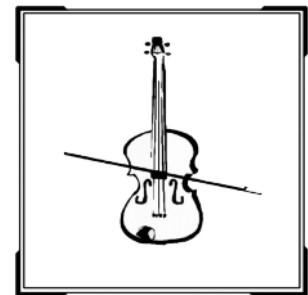
ακορντεόν

μπουζούκι

κιθάρα

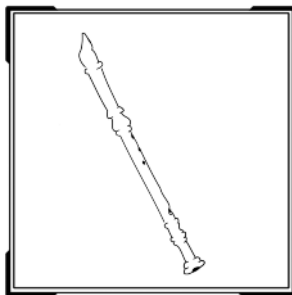
βιολί

πιάνο

σαξόφωνο

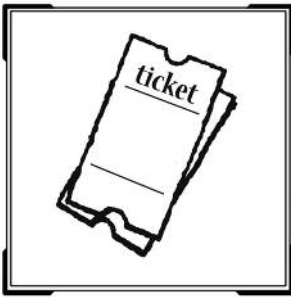

φλογέρα

κλαρίνο

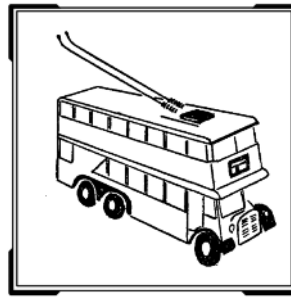
03. ΜΕΣΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

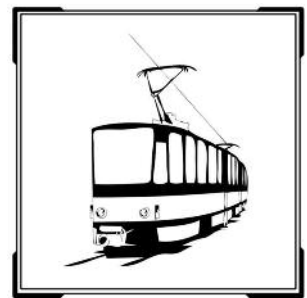
εισπήριο

λεωφορείο

τρόλει

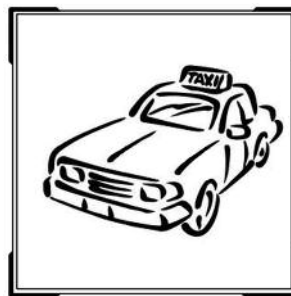
τραμ

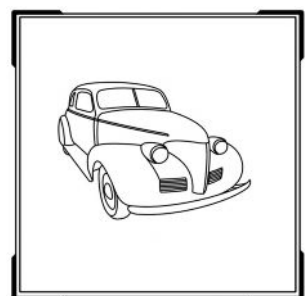
μετρό

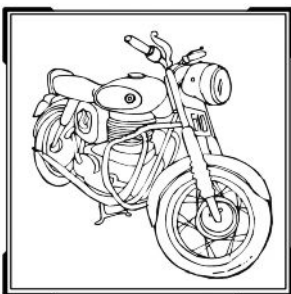
τρένο

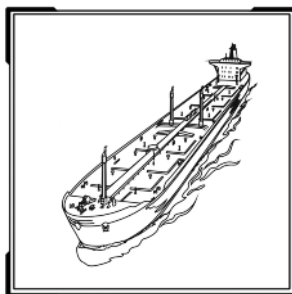
ταξί

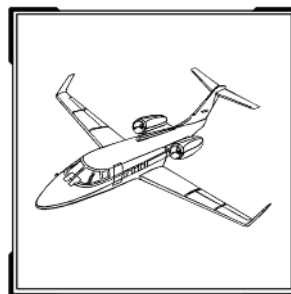
αυτοκίνητο

μηχανή

καράβι

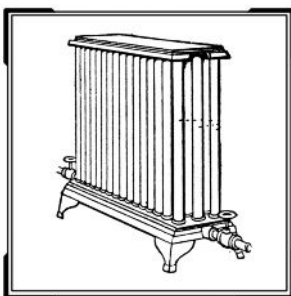

αεροπλάνο

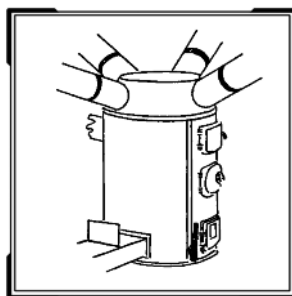

ελικόπτερο

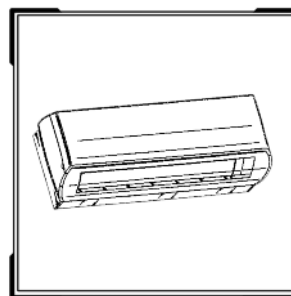
04. ΘΕΡΜΑΝΣΗ

καλοριφέρ

σόμπα

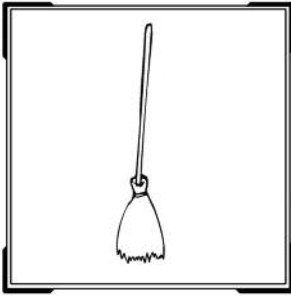

κλιματισμός

τζάκι

05. ΕΡΓΑΛΕΙΑ

σκούπα

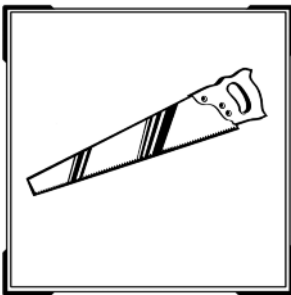
φαράσι

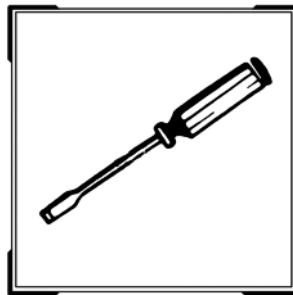
σκάλα

τσεκούρι

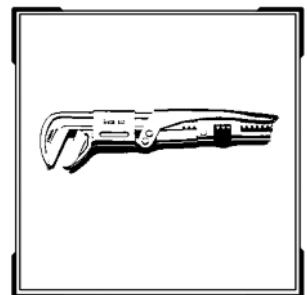
πριόνι

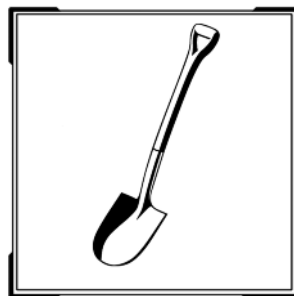
κατσαβίδι

πένσα

κάβουρας

φτυάρι

Στα πλαίσια της εκμάθησης λεξιλογίου που διευκολύνει την καθημερινότητα των μεταναστών, θεωρούμε πως θα ήταν χρήσιμο να εξοικειωθούν με τους λογαριασμούς της ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ, τηλεφώνου καθώς επίσης και με έγγραφα όπως η ταυτότητα και το διαβατήριο. Το μάθημα αυτό θα ήταν εύκολο να πραγματοποιηθεί αν φροντιστεί να υπάρχει ένα αντίγραφο από κάθε λογαριασμό και έγγραφο.

